

ΚΡΗΤΙΚΑ 1662

Η ΑΛΛΟΘΕΙΑ
 ΑΠΟ ΤΑ
 ΑΛΛΗΛΟΥΓΚΡΟΥΣΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ
 ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ 1941
 ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ
 ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

Η Αλλοθεια

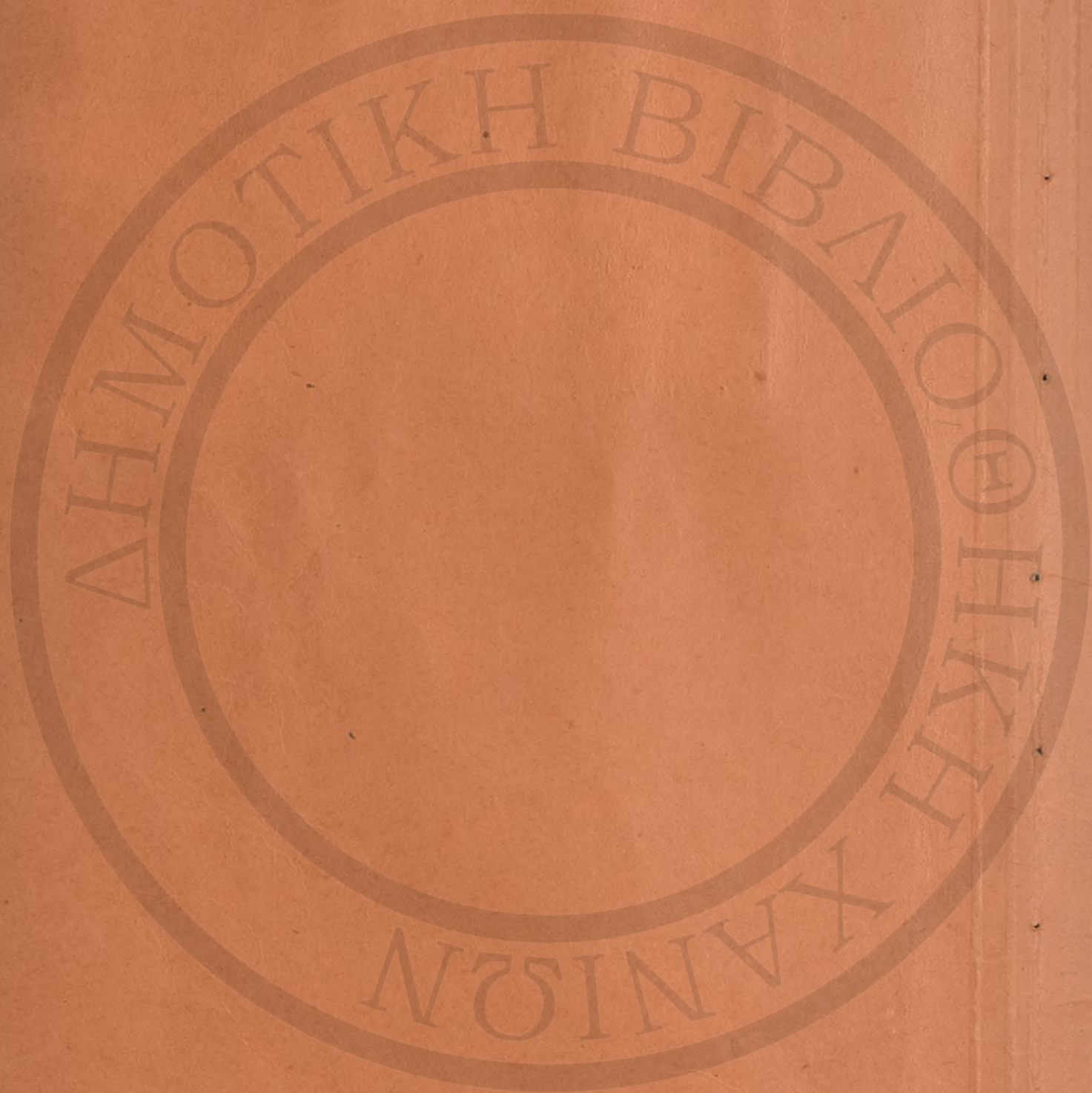
από τα

Αλληλουγκρούσμενα Δημοσιεύματα

Ιστορικών Γεγονότων του 1941

Γερμανικής Κατοχής

Μιχαήλ Σ. Μπαλαντίνος

Πρόλογος

Τό 1889 ἔγινε ἡ λεγομένη κρομμυδοεπανόστασις. Αὕτη ἡ ἐπανάστασις ἔφερε τήν ἐθνικήν ἐνότητα τοῦ κρητικοῦ λαοῦ ποῦ ὀλίγοι ἀπερίσιεπτοι πολιτικοί εἶχον δημιουργήσει μιαν κατάστασιν ἐπὶ δύο χρόνια ποῦ δέν ἐγνώρισεν ποτέ ἡ Κρήτη. Ἐχάλασαν πῶς ἅγιο καὶ ἔντιμο πολίτευμα καὶ ἦλθε πρὸς τὴν τουρκικὴν δουλεία καὶ βίασταξε 8 χρόνια.

Μετά τὸ 1889 ὄσοι χριστιανοὶ ὑπάλληλοι ἔμειναν εἰς τὰς θέσεις των τοὺς ὠνόμαζαν προδότας. Ὁ ἀειμνηστος Ἐμμ. Σευραδάκης διὰ νὰ μὴ ἀποικήσῃ τὸν τίτλον προδότης παρητήθη ἀπὸ ἀνακριτῆς (σφάλμα). Εὐθύς ὁ Μαχμούτ Πασσᾶς διορίζει τοῦρκιον ἀνακριτὴν. Ὁ πασσᾶς πρὸς καθήσυχασιν τῶν χριστιανῶν εὐθύς διορίζει τρεῖς χριστιανούς Πρωτοδίκους Ἀντώνιον Σιαμνάκη καὶ Νικολαον Μαλανδράκη εἰς τὰ Χανιά καὶ Μανούσον Κούνδουρον εἰς Βάμον Ἀποκορώνου.

Οἱ ἐπιτήδιοι τῶν Χανίων τοὺς τιτλοφοροῦν Προδότας.

Διορισθεὶς ὁ Κων/νος Παπαδογιάννης Πασσᾶς εἰς τὸν Βάμον Ἀποκορώνου οἱ ἐπιτήδιοι τῶν Χανίων τὸν τιτλοφοροῦν Ἀρχιπροδότη.

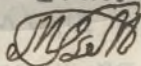
Τό 1891 ἔρχεται ὁ πατέρας μου εἰς τὰ Χανιά καὶ μέρωτᾷ ποῦ θά βρῆ τὸν Κων/νον Παπαδογιάννην καὶ τοῦ λέγω τί θά τὸν κάνεις αὐτόν τὸν προδότην καὶ γυρίζει ἀπὸ τὴν ἀνάποδη μεριά τοῦ χεριοῦ του καὶ μοῦ κτυπᾷ στό στόμα καὶ ἔρχισε νὰ τρέχῃ αἷμα. Ποιὸς μωρὸ σοῦ τὴν ἔμαθε αὐτὴν τὴν λέξιν; θέλω νὰ μάθῃς τί εἶναι ὁ Παπαδογιάννης καὶ φεύγει.

Τό πάθημά μου τό εἶπα εἰς τὸν ἀδελφιόν μου φίλο Ἀνδρέαν Βαρδέτην καὶ ἔμαθα τὴν πατριωτικὴν καὶ πολιτικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀειμνηστοῦ Κων/νου Παπαδογιάννη τοῦ Πελεκάνου Σελίνου.

Αὐτό μοῦ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ κρατῶ ἡμερολόγιο νὰ γράφω ὅλα τὰ πολεμικά καὶ πολιτικά γεγονότα τῆς ἡμέρας καὶ ἔνια καὶ ἀνδρομὴ ἀπὸ τό 1878 πρὸς δέκα χρόνια.

Ἐν Πρόδρομῳ Κισσάμου τῆ 15 Αὐγούστου 1914

Μιχαὴλ Στυλ. Μπαλαντίνος

Ἡ Μάχη τῆς Κρήτης

Καὶ ὁ κ. Χαράλαμπος Σειραδάκης ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς Κανδάνου
Σελίνου ἔνδεχομένης εἰσβολῆς τῶν Γερμανῶν

Ὁ κ. Σειραδάκης λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὅπου ἔδωσε
εἰς τὸν κ. Λουὶ Δουτζόν δημοσιογράφον καὶ δημοσιεύθη εἰς
τὴν ἔφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν Ἀκρόπολιν 25.26 Μαΐου 1950 ὅτι
ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκησις Χανίων τὸν ἔστειλε εἰς τὴν Κανδάνον
ὡς ἀρχηγὸν νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ μέρος αὐτό.

Καὶ χωρὶς νὰ πολεμήσῃ καὶ χωρὶς νὰ γίνῃ μάχη εἰς τὴν Κανδα-
νον αὐτὸς ἔκαμε ἔκθεσιν ὅτι ἔγινε μάχη στὴν Κανδάνον καὶ πολέ-
μησε κλπ.

Ὁ Μεχάηλ Μπαλαντίνος ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιόν του ἀπαντᾷ ἀργὰ
εἰς τὸν κ. Σειραδάκην εἰς τὴν ἐβδομαδιαία ἔφημερίδα τῶν Χανίων
Βῆμα τοῦ Λαοῦ 4 Μαΐου 1953 καὶ ἐξιστορεῖ τὰ πολεμικὰ γεγονότα τ
τοῦ Νομοῦ Χανίων διὰ τὰς μάχας τοῦ 1941 μὲ τοὺς γερμανοὺς.

Ὁ Εὐάγ. Νικολ. Γεωργιανᾶκης δικηγόρος κάτοικος Κανδάνου
ἀπαντᾷ εἰς τὸν Μπαλαντίνον εἰς τὴν ἔφημερίδα τῶν Χανίων Παρα-
τηρητῆς 8 Μαΐου 1953 ἀμυνόμενος ὅτι ἔγινε μάχη στὴν Κανδάνον
χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸ δημοσίευμά του τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ
Σειραδάκη.

Ὁ Μπαλαντίνος ἀπαντᾷ εἰς τὸν κ. Γεωργιανᾶκην εἰς τὸ Βῆ-
μα τοῦ Λαοῦ 11 Μαΐου 1953.

Ὁ κ. Εὐτύχιος Ἀρχοντάκης Σελινιώτης κάτοικος Χανίων
διευθυντῆς αὐτοκινήτου ἀπαντᾷ εἰς τὸν Παρατηρητὴν 16 Μαΐου
1953 ὑπεραμυνόμενος ὅτι ἔγινε μάχη στὴν Κανδάνον μὲ ἄγριον
ῥυθμὸν καὶ εἰρωνία οὔτε αὐτὸς δέν ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχη-
γοῦ Σειραδάκη οὔτε ὁμοιάζουν τὰ γραφόμενά του μὲ τοῦ κ.
Γεωργιανᾶκη.

Ἀπαντᾷ ὁ ἀρχηγὸς Σειραδάκης εἰς τὸν Μπαλαντίνον εἰς
τὴν ἔφημερίδα τῶν Χανίων Κήρυμα 20 Μαΐου 1953 ὑπεραμυνόμενος
ὅτι ἔκαμε μάχη στὴν Κανδάνον καὶ λοιπὰ.

Ἀπαντᾷ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Καστελλοῦ ἐλευθέρων πολε-
μιστῶν Ἐμμ. Καπρινᾶκη Δημ/λος εἰς τοὺς κ. Γεωργιανᾶκη, Ἀρχον-
τάκη, Σειραδάκη εἰς τὸ Βῆμα τοῦ Λαοῦ 25 Μαΐου 1953 καὶ προσκαλεῖ
Δημάρχους καὶ Προέδρους τῶν Κοινοτήτων νὰ γίνῃ ἐξέταστικὴ ἐπι-
τροπὴ διὰ νὰ εἰδῆν ἔγινε μάχη στὴν Κανδάνον.

Ὁ κ. Παντελῆς Βαβουλές συγγραφέας σχολικῶν βιβλίων Δημ/λος
ἐξιστορῶν εἰς τὴν ἔφημερίδα Κήρυμα τῶν Χανίων τὰς μάχας Μεσσηνῶν

M.S.M.

και Φλωριών 23.24 Μαΐου 1953 και γράφει την αλήθειαν αλλά όταν
έφθασεν στα πρόθυρα της Κανδάνου σταματά διότι έκολυετο να πη
τήν αλήθεια.

Απαντά ο Μπαλαντίνος εις τό Βήμα του Λαού Ι 'Ιουνίου 1953
εις τον κ. Αρχοντάκη και Σειραδάκη.

Υστερα από τρεις μήνες απαντά ο δάσκαλος εις τον Παρατηρητήν
των Χανίων 5 'Ιουλίου 1953 εις τον Μπαλαντίνον για μάχες Σελίνου
μάχες Κανδάνου και για λάφυρα ότι έπολέμησε και λοιπά. Ο Μπαλαν-
τίνος του απαντά στο Βήμα του Λαού (σφάλμα) ΙΙ 'Ιουλίου 1953.

Από τα αλληλοσυγκρουόμενα δημοσιεύματα των Ένωθεν κυριών Ξιθε-
σιν Σειραδάκη δημοσιεύματα Γεωργιανίκη Αρχοντάκη Σειραδάκη Κου-
κουτσάκη, εκείνος που θα τό διαβάση βπισθεν του βιβλίου αυτού θα
βγάλη τό αληθές συμπέρασμα.

Απάντησες Μπαλαντίνον προς τον κ. Κοντινάκη Εύτυχιον Καθηγητήν
της Ίερατικής Σχολής Αγίας Τριάδος Ακρωτηρίου δια την απειλήν
του εις την τελευταία σελίδα 28 'Ιουλίου 1953. Απάντησις του Μπα-
λαντίνου εις την Κρητικήν Έστλαν δια τον κ. Γ. Π. εις την τε-
λευταία σελίδα του βιβλίου αυτού 19 'Ιουλίου 1955.

Πως έμμεταλλεύονται οι έπιτήδιοι τα ιστορικά πολεμικά γεγο-
νότα της περιφέρειας του Νομού Χανίων δια να ώφεληθούν κόπους και
έξοδα άλλων ανθρώπων που έπολέμησαν τους Γερμανούς 1941.

20 Μαΐου 1941 πήγε ο χαρ. Σειραδάκης εις την Κανδανον όπου
τον έστειλε ή Στρατιωτική Διοίκησης Χανίων όπως ό ίδιος γράφει
εις την Ξιθεσίν του όπου έδημοσιεύθη εις την εφημερίδα 'Ακρόπολιν
των Αθηνών. την ^{25/5/50} 26 Μαΐου 1950 προς υπέρσπισιν της Κανδάνου.

Ένδεχομένης είσβολής των Γερμανών έμαζεβθησαν άρμετοί όπλιτες,
έκει εύρέθη και ένας λοχίας του Έλλ. Στρατού όνόματι Λαζόπουλος
εις τας 21 Μαΐου τό βράδυ, πήγε ο λοχίας με όλίγους όπλιτας και
είπα εις τον κ. Σειραδάκη εις τις Βουκολιές γίνεται πόλεμος με
τους Γερμανούς και πρέπει να κατεβούμεν και μεϊς. "Οχι, κ. Λοχία.
Έδώ θα κάμω άμυνα θα πιάσω τις κορυφογραμμές και τα φουρνάκια
5.000 γερμανοί να έλθουν δεν θα μπορέσουν να μπούν στην Κανδανον.
θα γίνω Δεωνίδας των Θερμοπυλών.

22 Μαΐου τό πρωτ φεύγει ο λοχίας με όλίγους όπλιτας με αυτοκί-
νητον για Βουκολιές και εύθως έλαβε μέρος εις την μάχη 23 Μαΐου
έσοτώθη ο άειμνήστος λοχίας του έλλ. Στρατού 'Ιωάννης Λαζόπουλος
από τό χωριον Τεμένια Σελίνου και δυο στρατιώτες Άδελφοί από τό
χωριον Περβόλια Ρεθύμνης ^{καγοτάριον} των έλευθέρων πολεμιστών έσοτώθησαν
Γουλιέμος από τό χωριον Άνώσιελη Κισσάμου, Μενεγάκης από τό χωριον

Γαβαλομοῦρι Κισσάμου Μαλανδράνης ἀπὸ τὸ χωρίον Μούλετε Κισσάμου Ζωγραφάκης Νιδ Χωρίον Κυδωνίας τραυματίας Μαραγιάνης Ρούματα Κισσάμου.

24 Μαΐου φεύγουν 25 γερμανοὶ ἀπὸ Βουκολιές γιὰ τὴν Κάνδα-
νον εἰς τὸ χωρίον Μεσ^{αι}λαῖ καὶ Φλώρια πιάνουν μάχη, εἰς τὰ
Μεσ^{αι}λαῖ ἐσοτώθησαν 13 γερμανοὶ καὶ ἐπιάσθησαν 7 αἰχμάλωτοι
ὄπλιτες ἐσοτώθησαν Καστανάκης Σπινά Σελίνου Ξερογιάννης
Ρούματα Κισσάμου Δοξάκης Σάσσαλο Κισσάμου βαρέως τραυματίας
Παπαδάκης Ρογδιά Κισσάμου, ^{Ταυτιλιώνη} εἰς τὰ Φλώρια ἐσοτώθησαν οἱ 5
πρωτοπόροι γερμανοὶ καὶ ὄπλιτες Ποντιακῆς Δρῦς Σελίνου
Βεστάκης Συριαῖρι Κισσάμου. Τὸ βράδυ ὁ κ. Σειραδάκης μανθά-
νει ἀπὸ τὸ σφῆρ Γεώργ. Καλογεράκη ὅτι οἱ γερμανοὶ κατέλαβαν
ἀεροδρόμιον Καστέλλι Βουκολιές γίνεται ἄφαντοι διὰ νυκτός
ἐλησφόνησεν ὅτι εἰς τὰς 21 Μαΐου τὸ βράδυ εἶπε ὅτι θά γίνῃ
Δεωνίδας τῶν Θερμοφυλῶν γιὰ τὴν Κάνδανον.

Ἴδου ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Θερμοφυλῶν:::

Ἐννέα ὀλοκήρα χρόνια συνεπληρώθησαν ἀφ' οὗ ὀλίγαί ἐκαν-
τοντάδες χωρικῶν τῆς ἐπαρχίας Σελίνου ἀτελέστατα ὠπλισμένων
μέ παντός εἴδους ὄπλα ἐπὶ 5 ἡμέρας συνεχῶς σκληρᾶς μάχας κατὰ
τῶν Γερμανῶν ὑπολογιζομένων εἰς ὑπερχιλίους ἄνδρες ἄριστα
ἐξοπλισμένων ἐπροξενήσαν εἰς αὐτὰς μεγάλας ἀπωλείας. 20 Μαΐου
δύναμις Σελινιωτῶν συντεταγμένη προωθῆθη πρὸς Βουκολιές ἵνα
λάβῃ ἐπαφὴν με τὸν ἐχθρὸν ἥτις συνηνώθη με τοὺς αὐτοβόλως
προωθηθέντας ἐν τῷ μεταξύ Σεληνιωτάς. Τότμημα τοῦτο ἐπροχώρησε
μέχρι καὶ πρὸ τοῦ Χαϊντέρι Βουκολιῶν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην
χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐπαφὴν.

Ἡ πρώτη Συμπλοκή

τὴν ἐπομένην περὶ τὰ ἐξημερώματα τὸ τμήμα τοῦτο τῶν
Σεληνιωτῶν συνεχίζον τὴν ἀνίχνευσίν του, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν
μετὰ τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν εἰς τὰ ὑψώματα Χαϊντέρι, Παθακιανὰ
Μούλετε καὶ οὕτω ἤρχισεν ἡ πρώτη συμπλοκὴ Κρητῶν στρατιωτῶν
ἀνεπαριῶς βεβαίως ἐξοπλισμένων, νομίμως ὅπως στρατολογήθεν-
των.

Ἡ συμπλοκὴ αὕτη ἀρξαμένη ἀπὸ τὰς πρώτας Πρωτῆς ὥρας
τῆς 21ης Μαΐου ἐξελιχθη εἰς σφοδρὰν μάχην ἐκ τοῦ συστάδην
περὶ τὴν μεσημβρίαν. Οἱ Σελινιωτῆς ἐν τῇ θυελλώδει ὀρμῇ τῶν
ἐξανάγκάζουν τοὺς Γερμανοὺς ἀγωνιζομένους ἐπίσης μέ λύσσαν,

είς υποχώρησιν. Πραγματιῶς λεοντόθυμοι προχωροῦν τώρα οἱ Σελινιω-
τες πρὸς τὴν κατευθύνσιν τοῦ ἀεροδρομίου Μάλεμε, ἐνισχυθέντες ἐν
τῷ μεταξύ καὶ ἀπὸ ομάδας ἄλλων Σελινιωτῶν καὶ Κισσαμιτῶν προωθη-
θέντων πρὸς τοῦτο.

Ὁ ἐχθρὸς, ἀντιληφθεὶς τὴν ἐπιθετικὴν ταύτην ἐνέργειαν, στρέ-
φει καὶ ἄλλας δυνάμεις ἀλεξιπτωτιστῶν ἐναντῖον των. Ταυτοχρόνως λό-
γω τῆς ἐκδηλωθείσης ὡς ἀνωτέρω πρὸς Μάλεμε ἐπιθέσεως, ὁ ἐχθρὸς
δι' ἄλλων τμημάτων ἐξαπολύει ἀντεπίθεσιν ἐναντῖον τῶν ἐπιτιθεμένων,
πλευριῶς ἐν τῆς κατευθύνσεως τοῦ χωρίου Συρλί.

Οἱ Σελινιωτες εὐρέθησάν οὕτω, πρὸ πολὺ ὑπερτέρων ἐχθρικῶν δυνά-
μεων, ἄριστα δὲ ἐξοπλισμένων. Ὡς ἐν τούτου, κατόπιν τῶν ὁδηγιῶν
τὰς ὁποίας εἶχον, συμπύσσονται διενδικοῦντες τὸ ἔδαφος βῆμα πρὸς
βῆμα, πρὸς Βουκολιές.

Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ ἐχθρικὴν σφαῖραν καὶ ὁ
ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς τῶν τῶν ἀποσπασμάτων μας ἀειμνηστὸς Λοχίας Ἰωάν-
νης Λαζόπουλος.

Συμπτυχθέντες οἱ ἠρωϊκοὶ Σελινιωτες διενεντυρέρευσαν εἰς τὰ
ὑψώματα "Πύργου" Βουκολιῶν, ἐγνιαταστήσαντες προφυλακὰς.

Ἀξιζοι νὰ σημειωθῇ ἐπισης ὅτι τὴν ἰδίαν αὐτὴν ἡμέραν 21ην
Μαΐου ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Σελίνου συνεννοοῦμενὸς τηλεφωνικῶς
μέ τὸ Καστέλλι Κισσαμου διεπίστωσεν ὅτι ἡ συνομιλία παρηκολουθεῖτο
ἀπὸ Ἑλληνομαθῆ Γερμανόν. Κατόπιν τούτου παρέσχε τὴν ἀνακριβῆ πλη-
ροφορίαν ὅτι τὴν ἐπομένην πρωτὰν θὰ ἀποστελλῆ εἰς Καστέλλι, σημαν-
τικὴν ποσότητα ὄπλων, πολυβόλων καὶ πυρομαχιῶν καὶ νὰ φροντίσουν
οἱα τὴν παραλαβὴν των διότι αὐτὸς εἶναι πολὺ ἀπησχολημένος μέ τὴν
ἐπίστράτευσιν τοῦ Συντάγματος του. Ὡς ἐν τούτου οἱ Γερμανοὶ ἀνη-
σῶχσαν διότι ἐπληροφορήθησαν ὅτι εἰς τὰ νῦτα των εἰρλισονται
ἐχθρικά στρατιωτικὰ τμήματα καὶ ἀποθῆναι πολεμικοῦ ὕλικου.

Οὕτω οἱ Γερμανοὶ διὰ λόγους προνοίας ἀπέσπασαν δυνάμεις των
ἵνα στραφοῦν κατὰ τῶν ἐν Κανδάνου προερχομένων ἐχθρικῶν τμημάτων
καὶ συνεπῶς ἐμετριάσθη κάπως ἡ σφοδρότης τῆς ἐπιθέσεως των κατὰ
τοῦ Ἀεροδρομίου Μάλεμε. Ταυτοχρόνως γερμανικὰ βομβαρδιστικὰ ἀερο-
πλάνα ἔρριψαν περὶ τὰς πεντήκοντα βόμβας κατὰ τῆς κωμοπόλεως Καν-
δάνου καὶ καταδιωκτικὰ ἀεροπλάνα ἐπολυβόλησαν τοὺς ἐντὸς τῆς κωμο-
πόλεως 1500 καὶ πλέον συγιεντρωθέντας πρὸς κατὰταξιν πολιτοφύλακας.

Τὴν 22αν, 23ην καὶ 24ην Μαΐου συνεχίσθησαν αἱ μάχαι μεταξύ τῶν
ἀτελῶς ὀπλισμένων Σελινιωτῶν καὶ τμημάτων τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ

παρά τὰ ὑφώματα Δρομονέρου καὶ Φωταϊάδων, παρά τὸ Καιόπετρον καὶ τὰ Παλαιὰ Ρούματα, τοῦ ἐχθροῦ ὑποστάντος σημαντικῆς ἀπωλείας. Οἱ ἡρωϊκοὶ Σελινιωτὲς συνέλαβον ἐπισημαστικὰς Γερμανοὺς αἰχμαλώτους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔμαθαν τὰς προθέσεις τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἓνα Ἰάπωνά, ὅστις φαίνεται ὅτι ἦτο ὁ δημοσιογράφος ἐκεῖνος, ὅστις κατόπιν ἔπλεξεν ὕμνον τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῶν Κρητῶν.

Δὲν θὰ ἦτο ἄσσιοπον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ἀναφερθῇ καὶ κἀκεῖ πού τιμᾷ ἰδιαιτέρως τοὺς κατοίκους τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας Σελίνου καὶ ἰδίως τῆς Κανδάνου.

Κατὰ τὰς συνεχεῖς συμπλοκάς τῶν ἀτελῶς ὠπλισμένων κατοίκων τοῦ Σελίνου μὲ τοὺς Γερμανοὺς, καίτοι ἐπέφερον εἰς αὐτοὺς σημαντικῆς ἀπωλείας, ὡς ἦτο ἐπόμενον ὑπεχώρουν συνεχῶς, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντεπεξέλθουν κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ὡς ἐν τούτῳ τῇ διαταγῇ τοῦ Στρατ. Διοικητοῦ Σειραδάκη, συνειλήθη τὴν ἑσπέραν τῆς 23ης Μαΐου σύσκεψις τῶν Σελινιωτῶν (εἰς τὸν ἱστορικὸν Δόφον Σερᾶγιο), εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἐξετέθη κατὰστάσις ἀπὸ ἀπόψεως δυνάμεως τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν προθέσεων του. Διευτυπώθησαν ἐπίσης οἱ φόβοι περὶ πιθανῆς καταστροφῆς τῆς Κανδάνου ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἠρωτήθησαν οἱ κάτοικοι ποῦ προτιμοῦν νὰ δοθῇ μάχη διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Σελίνου: στὸ Κανδανιώτιο φαράγγι ἢ εἰς τὸν ὄρεινόν ὄγκον Καιοπέτρου, ὅτε θὰ ἀπεφεύγετο πιθανὴ καταστροφὴ τῆς Κανδάνου. Ἀπαμτες οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην τῶν ὁποίων ἡ μεγίστη πλειονότης ἦσαν Κανδανιωτὲς, ἀπήντησαν μὲ φωνὴν ὅτι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἐλευθερίαν των καὶ διὰ τὴν τιμὴν τῆς Ἐπαρχίας ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κανδάνου, ὅπερ καὶ ἐγένετο. -

Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ὅπου ἐλήφθη ἡ ἀνωτέρω ἡρωϊκὴ ἀπόφασις εὐρίσκειται σήμερον τοποθετημένη πινακὶς μὲ τὰς λέξεις: "Ἐδῶ ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ πολεμήσωμεν οἱ Σελινιωτὲς κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ ἄς καταστραφῇ ἡ Κανδάνος".

Αἱ συμπλοκαὶ ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζονται μεταξὺ Γερμανῶν καὶ Σελινιωτῶν. Παρά τὰ Φλώρια ἀποκόπτεται ἡ κυλιθεῖσα γερμανικὴ περίπολος, ἡ ὁποία κατόπιν λυσσώδους μάχης ἐξοντῶνεται, ἐνός μόνον σωθέντος καὶ διαφύγοντος λόγῳ τοῦ σκότους. Εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἀργότερον οἱ Γερμανοὶ ἀνήγειραν πρὸς τιμὴν των μνημεῖον. Οἱ φονευθέντες Γερμανοὶ ἦσαν 19. Ἐν τῶν Σελινιωτῶν ἐφονεύθησαν ἡρωϊκώτατα μαχόμενοι σῶμα πρὸς σῶμα οἱ Στ. Ποντικιάκης, Κυρ. Καστάνης καὶ Στ. Βεστάκης, χωροφύλαξ, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα παραδίδομεν

[Handwritten signature]

είς τήν ἀθανάσιαν. Οἱ ἡμέτεροι εἶχον ἐπίσης τέσσαρας τραυματίας. Κατά τήν συμπλοκήν ταύτην ἐκυριεύθησαν 8 ὄπλοπολυβόλα, 9 τουφέκια, 1 ἀσύρματος, ἀρμεταί χειροβομβίδες, μερικαί χιλιάδες φυσίγγων καί 2 βαρέα πολυβόλα, τά ὅποια ἐχρησιμοποιήθησαν κατά τήν συμπλοκήν τῆς ἐπομένης εἰς τό Κανδανιώτικο φαράγγι. Ταυτοχρόνως σχεδόν διεξήχθη ἄλλη συμπλοκή μεταξύ 20 Κρητικῶν καί 22 ἀλεξιπτωτιστῶν παρά τό χωρίον Μεσαύλια (Σελίνου) Ἀποτέλεσμα τῆς συμπλοκῆς αὐτῆς ἦτο νά φονευθοῦν 16 Γερμανοί ἀλεξιπτωτισταί καί νά αἰχμαλωτισθοῦν ἄλλοι 6 οἱ ὅποιοι ἐκρατήθησαν εἰς τό χωρίον Σάσαλος μέχρις οὗτου οἱ Γερμανοί ἐγένοντο κύριοι τῆς Κρήτης. Οἱ ἀπελευθερωθέντες δ' οὗτοι Γερμανοί αἰχμάλωτοι ἐπέστρεψαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Σάσαλον καί ἐφόνευσαν τόν φιλοξενήσαντα αὐτούς κατά τήν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἀειμνηστον Ντακουνάκη διότι εἶχε λάβει μέρος εἰς μάχην.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΑΧΗ

Ἀπό τοῦ ἀπογεύματος τῆς 24ης Μαΐου 1941 ἐγένετο πλέον ἀντιληπτόν ὅτι ὁ ἐχθρός (ἀμαφέρεται εἰς ἐπίσημον ἔκθεσιν) ἐπέτιθέτο πρὸς κατάληψιν τῆς Κανδάνου. Σιληράι συμπλοκαί συνήφθησαν εἰς τήν ἔξοδον τοῦ Κανδανιώτικου φαραγγιοῦ καί ἄφθαστοι ἥρωισμοί τῶν Σελινιωτῶν ἐσημειώθησαν. Ἐδῶ ἐπολέμησαν καί γυναῖκες καί παιδιὰ 14 ἐτῶν. Ἄλλ' ἢ μάχη εἶχε πλέον κριθῆ. Οἱ Σελινιώτες ἐπολέμησαν πραγματικῶς ὡς λέοντες, κἀμνοντες χρῆσιν καί τῶν κυνηγετικῶν ὄπλων, ἔστεροῦντο ὅμως πλέον φυσίγγων. Χαρακτηριστικῶς μάλιστα ἀναφέρεται εἰς ἐπίσημον ἔκθεσιν, ὅτι τὰς πρῶινάς ὥρας τῆς 25ης Μαΐου 1941, εἶναι ζήτημα εἰάν μεταξύ δέκα πολεμιστῶν μας ὑπῆρχεν ἕστω καί ἕνας ποῦ νά ἔχη ἕστω καί I-5 φυσίγγια. Μόνον μερικαί ομάδες πολεμιστῶν ποῦ ἔφθασαν εἰς τό πεδῖον τῆς μάχης τήν πρωτάν τῆς 25ης Μαΐου εἶχον ἐλάχιστα φυσίγγια καί οὕτω κατέστη δυνατή ἡ ἀπαγιστρῶσις τῶν ἄλλων πολεμιστῶν καί ἡ ἐπιβράδυνσις ἐπὶ τινάς ὥρας τῆς καταλήψεως τῆς Κανδάνου.

Τό μοιραῖον ὅμως ἐπῆλθεν. Οἱ ἥρωικοί Σελινιώτες ἀπεσύρθησαν πλέον πρὸς Παλαιόχωραν καί τὰς ὄρεινάς περιοχάς καί τήν 12.30 ὥραν τῆς 25ης Μαΐου τοῦ 1941 οἱ Γερμανοί εἰσῆλθον εἰς Κανδάνον καί ἤρχισαν νά σημαίνουν τόν κῶδωνα τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου Κανδάνου. Μετ' ὀλίγην ὥραν εἰς τήν μαρτυρικὴν κωμόπολιν εἰσῆλθον τὰ μηχανοκίνητα τῶν Γερμανῶν, τά ὅποια συνέχισαν τήν προέλασιν τῶν πρὸς Παλαιόχωραν, τήν ὁποίαν καί κατέλαβον περὶ τό μεσονύκτιον. Ἡ Κανδάνος ὅμως ἔπρεπε νά πληρῶσῃ

και πολυ ακριβα μαλιστα τον ηρωισμον των κατοικων ολοκληρου της Επαρχιας Σελίνου. Οι κτηνάνθρωποι Γερμανοί αξιωματικοί και στρατιώται προς τιμωριαν, έπυρπόλησαν, ανέσκαφαν την ηρωικήν κωμόπολιν και έρτιψαν εις τας φλόγας των καιομένων οϊνιων πολλους των εύρεθέντων κατοικων, μεταξύ των οποίων τον Δ.Κρητειάκην και την Παπαδομανώλεναν τοποθετήσαντες και την περίφημον έπιγραφην προς αίώνιον αίσχος του Χιτλερικού στρατου.

Η Κανδανος όμως έχει καταστη έκτοτε σύμβολον θυσιας.

Σήμερον η ηρωική κωμόπολις αρχίζει να αναγεννάται ει της τέφρας της, χάρις εις την εργατιότητα των κατοικων της και την έλαχιστην συνδρομήν του Κράτους, εν αναλογία με τας θυσιας των γενναίων υπερασπιστών της.

Η Κανδανος είναι η πρώτη καταστραφείσα πόλις της Ελλάδος. Κατά την εξαήμερον αυτήν μάχην της Κανδανου έφονεύθησαν οι εξής: Λοχιας Λαζόπουλος, Ι., χωρ.Βεστάνης Στέφ., Ποντιακής Στ., Κασάνης Κυριάκιος, Συροιάκης Ιω., Στελιαράκης Δημ., Γεωργιλιάκης Έλευθ., Συροιάκης Γεώργ., Μαλανδράκης Γεώργ., Κατσούλης Ιω., Γουλιέλμος Γεωργ., Τσουρουνάκη Μαρία και άλλοι. Έτραυματίσθησαν δεπλέον των 50 μάλλον σοβαρώς.

Οι Γερμανοί κατά την όμολογίαν των ίδιων, έσχον περι τους 150 νεκρους και αναλόγους τραυματίας. Όμολογουν και οι ίδιοι ότι τους έπαλέμησαν άνδρες, γυναίκες και παιδια, πολλά των οποίων ησαν 12 έτων (έδε βιβλιον του έν Κρήτη αρχηγου της γερμανικής κατασκοπέλιας ταγματάρχου Φλέτσε: "Οι όρεινοι κυνηγοί μας έν Κρήτη".)

Δ. ΛΟΥΤΙΖΟΣ

Μετά την ανάγνωσιν των ανωτέρω έστειλα εις τον κ. Λουτζο την κάτωθι έπιστολήν.

Κόριε Λουτζε,

Δέν έχω την άπαιτησιν να έλθης προς συνάντησίν μου, όπως μου είπατε, από μένα θα έμαθαινες πολλά, όχι μύθους, αλλά αλήθειες. Κρατώ σημειώματα των διαφόρων εποχών από τό 1880 και γνωρίζω πρόσωπα και πράγματα και ποτα πρόσωπα έδρασαν ένθηνικώς και ποτα άντέδρασαν. Είναι λυπηρόν η μέλλουσα γενεά να διαβάζη φευτιές γι αλήθειες, όπως εκείνες που σου έσέρβιρε ο έπιτήδειος μυθολόγος κι έιαμε ανταπόκρισιν και έδημοσιεύθη 25-26 Μαυου 1950. Απ' όπουδήποτε κι άν προέρχονται αυτές οι ενθέσεις δέν

(Signature)

λέγουν καμμία αλήθεια, ἐγὼ θὰ σᾶς ἐξιτορίσω τὴν ἀλήθειαν
ὅπως ἀκριβῶς ἔγιναν. Ἀπὸ Βουκολιές, Καστέλλι, Πλαυάλωνα,
-σελιὰ, Φλώρια 21 Μαΐου ἐνατέβη ὁ κ. Χαράλαμπος Σειραδάκης στὴν
-Κάνδανον καὶ τιτλοφόρησε τὸν ἑαυτόν του Ἀρχηγὸν ἐμαζευθηῖαν
, ἐν τῷ ἄρμετοί ὀπλίται, ἐκ τούτων ἦτο καὶ ὁ ἀειμνηστὸς Λοχίας τοῦ
-Ελληνικοῦ Στρατοῦ Λαζοπούλος ἦτο μὲ ἄδεια στὸ χωριὸ τοῦ Τε-
-ομένηα. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπῆγε εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν
ὅπως καὶ τοῦ λέγει νὰ κατεβοῦμε κάτω πρὸς τὶς Βουκολιές νὰ ἴδοῦμε
-τι γίνεται ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ εἶπε νὰ περιμένωμεν τὸ βράδυ νὰ
-ἔλθουν τ' αὐτοκίνητα νὰ μάθουμε τὰ καθέκαστα καὶ τὸ πρωτὶ ἀπο-
-φασίζομεν. Τὸ πρωτὶ εἰς τὰς 22 πηγαίνει ὁ Λοχίας ἐσυζητήσανε
-τὰς εἰδήσεις τὰς βραδυνὰς τοῦ πρότεινεν ὁ Λοχίας νὰ φύγουν γιὰ
-Βουκολιές ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λέγει κ. Λοχία ἐδῶ θὰ κάμω
-ἕμνα θὰ πιάσωμεν τὶς κορυφογραμμὲς καὶ τὰ φουρνάνια 5.000
-Γερμανοὶ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ μποῦν εἰς τὴν Κάνδανον, θὰ γίνω
-Δεωνίδας τῶν Θερμοπυλῶν" γελῶντας ὁ Λοχίας εἶπε ἐγὼ φεύγω γιὰ
-Βουκολιές ὁποῖος θέλει ἕς ἀπολοῦθησῃ, τὸν ἠμολούθησαν ὀλίγοι,
-φεύγει δι' αὐτοκινήτου εἰς Βουκολιές ντάμωσε καὶ ἄλλους Σελινιῶ-
-τες καὶ ἔγινε μιὰ ὁμάδα ἀπὸ 15 ὀπλίτας ἐπολέμησε μαζί μὲ Κισ-
-σαμίτες καὶ Κυδωνιάτες καὶ ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς Γερμανοὺς
-οῦ εἶχαν πέσει στὰ πρόθυρα τῶν Βουκολιῶν, σκοτώθησαν ὁ ἀει-
-μνηστὸς Λοχίας Λαζοπούλος δύο ἀδελφοὶ στρατιῶται Καλογέρανι-
-οῦ ἀπὸ τὰ Περβόλια Ρεθύμνης, Γουλιέλμος Ἀνώσκελη Κισσάμου,
-Μαλανδράκης Μούλετε Κισσάμου, Μενεγάκης Γαβαλομοῦρι Κισσάμου,
-Ζωγραφάκης Νιὸ Χωριὸ Κυδωνίας, τραυματίας ὁ Μαραγκάκης Ρούμα-
-κα Κισσάμου. Μετὰ τὴν ταφὴ τοῦ Λαζοπούλου τηλεφώνησαν εἰς τὴν
-Κάνδανον τὸν σκοτωμὸ τοῦ Λαζοπούλου καὶ τὴν κατάληψιν τοῦ
-Αεροδρομίου καὶ τῆς Ἀγυίας ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἀνεχώρη-
-σαν οἱ Σελινιῶτες διὰ τὸ χωριὸν Σπίνα Σελίνου. 24 Μαΐου πῆγαν
-πολλοὶ Γερμανοὶ εἰς Βουκολιές, ἔφυγαν 25 Γερμανοὶ τὸν δρόμον
-τῆς Κανδάνου στὰ σύνορα Κισσάμου καὶ Σελίνου τοποθεσία Σελιὰ
-2 ὥρες μακρὰν ἢ Κάνδανος εἶχαν φθάσει 41 Κισσαμίται ἐννέα χωριά
-καὶ Σάσαλο καὶ Ρούματα Κισσάμου, 11 Σελινιῶται ἀπὸ Στροβλές
-καὶ Σπίνα. Οἱ Κισσαμίται εἶχαν ἐπὶ κεφαλῆς δύο πρῶην ἐφέδρους
-ἀξιωματικούς, βλέπουν στὸν δρόμον τῶν αὐτοκινήτων ἕνα χιλιόμε-
-τρο κάτω τῶν Δελιῶν 5 Γερμανοὺς πρωτοπόρους καὶ ὀπισθεν, ὡς
-ἔγγιστα ἕνα χιλιόμε. περισσοτέρους. Συνεννοήθησαν ἀναμεταξύ των
-οἱ ὀπλίται μὲ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς νὰ ἀφήσουν τοὺς πρωτοπόρους

νά περάσουν νά τούς ακολουθοῦν ἀπό τήν ὄροσειράν τῶν Σελιῶν ὀλίγοι ἄνδρες καί ὅταν πλησιάσουν οἱ πολλοί θά τούς ἀρχίσομεν καί ὅταν ἀκούσουν τούς πυροβολισμούς αὐτοί πού τούς παρακολουθοῦν νά τούς ἀρχίσουν, ὅπως συνεννοήθησαν ἔτσι καί ἔγινε, ὅταν περνοῦσε τό κύριον ὄμα 20 ἄνδρες πούς ρίχνουν καί πιάνουν πόλεμο μετ' ὀλίγον οἱ Γερμανοί σηκώνουν τά χέρια πρὸς παράδοσιν τήν στιγμὴν ἐκεῖνην τούς ρίχνουν ἀπό τό ἀνατολικόν μέρος πού εἶχαν φθάσει 8 ὀπλίται τῶν μαχῶν τῶν Βουκολιῶν 4 Κισσαμίται Παλαιά Ροῦματα καί 4 Σελινιώτες ἀπό Σπίνα ἀρχίζουν διμέτωπον πόλεμον, οἱ Ἕλληνοὶ μετ' ὀλίγον πάλιν σηκώνουν τά χέρια, πηγαίνουν οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὀπλιτῶν, συλλαμβάνουν 7 αἰχμαλώτους καί 13 σκοτωμένους καί τραβοῦν διὰ τὰ Σελιά. Τούς πρωτοπόρους κῆλυσαν στά Φλώρια σκοτώθησαν καί οἱ πέντε (5) ἐκ τῶν πολιτῶν σκοτώθησαν Βεσάκης Χωροφύλαξ Συρικάρη Κισσάμου, Ποντικίτης Στροβλές Σελίνου, εἰς Σελιά σκοτώθησαν Σερογιάννης Ροῦματα Κισσάμου, Δοξάκης Σάσαλο Κισσάμου, βαρέως τραυματίας Παπαδάκης Ρογδιά Κισσάμου, ^{καί Τημεύων Κουσατο} Καστανάκης Σπίνα Σελίνου, 4 Κισσαμίται, 2 Σελινιώται τούς 7 αἰχμαλώτους τούς παρέδωκαν εἰς τόν Σταθμόν Κούνενι Κισσάμου εἰς ὃν ἀνήκειν ἕνας ἀπό τούς συνοδευοντας πολεμιστῆς Ρεθύμιος Χωρ/νας.

Δι' αὐτούς τούς 25 Γερμανούς, κ. Λουτζε, ἐγράφη ἡ πινακίς τῆς Κανδάνου, εἰς τὰς 24 τό βράδυ τηλεφωνεῖ ὁ ἐπιτήδιος μυθολόγος στά Φλώρια στόν σωφῆρ Καλογεράκη ἀπό Ζυμβραγοῦ Κισσάμου νά τρέξη γρήγορα στήν Κανδανον νά τούς κατεβάσῃ κάτω πρὸς ἀντάμωσιν τῶν Γερμανῶν. Πέρνει ὁ σωφῆρ ἕνα ἀσυρματιστήν Καβρουλάκη ἀπό Κάρωνω Κυδωνίας καί 2 Καντανιώτες καί πηγαίνει νύκτα στήν Κανδανον τοῦ κάνει ναυγῆ ὁ κ. Ἀρχηγός διότι τόν ζητοῦσε στόν τηλέφωνον ἀπό τό πρωτὶ στά Φλώρια πού ἤθελε νά κατεβῆ κάτω πρὸς ἀντάμωσιν τῶν Γερμανῶν. Οἱ συνοδοιπόροι τοῦ σωφῆρ τοῦ λέγουν πού θά πῆς κ. Ἀρχηγέ οἱ Γερμανοί ἐπειράτησαν εἰς ὄλον τόν Νομόν, τότε ὁ Ἀρχηγός μένει κῆρυκαλο τὴν νύκτα γίνεται ἔφαντος μέ δικαιολογίαν ὅτι πηγαίνει γιὰ πυρομαχικά. Εἰς τὰς 25 Μαΐου φεύγουν πολλοὶ Γερμανοὶ ἀπὸ τῆς Βουκολιῆς συνοδευόμενοι ἀπὸ ἀεροπλάνον καί καταλαμβάνουν τήν Κανδανον ἀμαχητὶ καταστρέφουν τήν κωμόπολιν πιάνουν ὁμήρους τήν ἐπιτροπήν τραβοῦν διὰ Παλαιόχωρὰ ν' στό Κακοδινι μισή ὥρα ἔξω τῆς Κανδάνου τούς πυροβολοῦν σκοτώνεται ἕνας ὄμηρος, οἱ ἄλλοι ὄμηροι ἀρχίζουν νά φωνάζουν καί παύουν οἱ πυροβολισμοὶ καί περνοῦν οἱ Γερμανοὶ διὰ Παλαιόχωραν.

Handwritten signature

Μετ' ὀλίγες ἡμέρες πῆγαν οἱ Γερμανοὶ στὴν Κάνδανον καὶ ἔγραφαν τὴν πινακίδα "Ἐδῶ ὑπῆρχε ἡ Κάνδανος κατεστράφη πρὸς ἐξίλασιν τῶν 25 δολοφονηθέντων Γερμανῶν Στρατιωτικῶν", ὁ δὲ ἐπιτήδειος μυθολόγος πῆγε στὸ χωριὸ τοῦ καὶ κἀθησε καὶ συνέταξε τὰς ἡμερησίας διαταγὰς καὶ ἐνθέσεις τῶν μαχῶν τῶν ὁποίων διεξήγαγε δηλ. οἱ Βουκολιές, Νοχιὰ, Πλακάλωνα, Καστέλλι, Δραπανιὰ, Σελιὰ, Φλώρια αὐτὲς τὶς μάχες ὅπου γινόνταν ἀπὸ ὀπλῆτας ποῦ προσήλθον αὐτοβούλως. Ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὰς ἐνθέσεις τοῦ τὰς ὀνομάζει "μάχη τῆς Κανδάνου". Σαῦς κ. Λουῖζε, καλῆ τῆ πῆσαι τὰ πιστέψατε καὶ κἀματε ἀνταπόκρισιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν "Ἀκρόπολις" καὶ ἐδημοσιεύθη 25-26 Μαΐου 1950. Ὅλο ψευτιές τοῦ ἐπιτηδελοῦ μυθολόγου διὰ νὰ ἠρωποιήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὡς Λεωνίδα τῆς Κανδάνου αὐτὲς τὶς ψευτιές κ. Λουῖζε, θὰ διαβάζουν οἱ μεταγένεστεροι ὡς ἱστορία τῆς Πατρίδος Πατρίδος των. Ἐχω γράφει ὅλες τὶς μάχες τοῦ Νομοῦ Χανίων ποῦ ἔγιναν πρὸς τὶς ἔκαμε καὶ πόσοι σκοτώθησαν ἀπὸ κἀθε ἐπαρχίαν. θὰ τὰ δημοσιεύσω ὅταν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέφει καὶ τὰ οἰκονομικά μου.

Λυποῦμαι ποῦ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀνήκει εἰς παλαιὰν πολεμικὴν οἰκογένειαν νὰ καταδέχεται νὰ ἀδικῆ ἐκείνους ποῦ πολέμησαν διὰ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος μας καὶ νὰ ὠφελῆσῃ ἠθικῶς τὸν ἑαυτὸν τοῦ.

Χανιά 1 Ἰουνίου 1950

Μεθ' ὑπολήψεως

Μιχαὴλ Μπαλαντῖνος

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ 1941
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα Βῆμα τοῦ Λαοῦ Χανίων τὴν 4 Μαΐου 1953.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τὴν κατάντησιν τῶν Γερμανῶν τοῦ 1945 πολλοὶ διανοοῦμενοι πολιτικοὶ δημοσιογράφοι κἀθε χρονοῦ εἰς τὴν ἐπέτιον τῆς μάχης τῆς Κρήτης ἐξιστοροῦν τὰς μάχας τοῦ Νομοῦ Χανίων εἰς τὰς Ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν καὶ Χανίων ὁ καθεὶνας ὅπως τὰ εἶδε τὰ ἔκουσε ἢ ὅπως τοῦ τὰ εἶπαν καὶ ὁ ἄλλος ὅπως τὸν συμφέρει διὰ νὰ ὠφελῆσῃ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς.

Ὁ κ. Χαράλαμπος Σειραδάκης ἀπὸ συμφέρον κινούμενος τοῦ ἐδόθη ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ ταβλὶ ποῦ ἔγραφαν οἱ Γερμανοὶ εἰς τὴν Κάνδανον 2 Ἰουνίου 1941 ἔπλασε τὸν μῦθον μάχη Κανδάνου.

(Signature)

Ο μύθος έχει ως εξής: 21 Μαΐου 1941 ένατέβη ο κ. Σειραδάκης εις τήν Κάνδανον έμαζεύθησαν άριετοι όπλίτες και ήτο και ένας Λοχίας του Έλληνιουό Στρατουό όνομαζόμενος Λαζόπουλος. Τό άπόγευμα της αύτης ήμέρας λέγει ό Λοχίας του κ. Σειραδάκη να κατεβούμε κ. Χαράλαμπε εις τις Βουκολιές και λέγει του Λοχία ό κ. Σειραδάκης να περιμένωμεν κ. Λοχία να έλθουν τό βράδυ τ'αύτοικίνητα να μάθωμεν τι συμβαίνει και τό πρωτό αποφασίζομεν. Τό πρωτό πηγαίνει ό Λοχίας και λέγει του κ. Σειραδάκη Κύριε Σειραδάκη θά κατεβούμε εις τις Βουκολιές; "Όχι κ.Λοχία έδώ θά κάμω έμνα θά πιάσωμεν τις κορυφογραμμές και τά φουρμάκια. 5.000 Γερμανοί δεν θά μπορέσουν να μπουν εις τήν Κάνδανον θά γίνω Λαωνίδας της Κανδάνου. Ό Λοχίας με όλίγους όπλίτας φεύγει δι'αύτοικινήτου εις τις Βουκολιές. 24 Μαΐου πηγαίνει ό σωφέρ Γεωργ.Καλογεράκης νύχτα εις τήν Κάνδανον με τρεις έπιβάτας τον Χουδαλάκη, Παπαηλιάκη Κανδανιώτες και Καβρουλάκη από τό χωριον Καράνου της Κυδωνίας ύπάλληλος Τ.Τ.Τ. Ό κ.Σειραδάκης λέγει του σωφέρ Καλογεράκη τό πρωτό θά με κατεβώσης εις τις Βουκολιές. Καί του λέγουν που θά πός κ. Αρχηγέ της Κανδάνου οι Γερμανοί έπεκράτησαν εις όλόκληρον τον Νομόν και αύριο θά τους έχωμεν και έδώ. Ό Αρχηγός μένει κόνιαλο. Τήν νύχτα γίνεται άφαντος. Εις τας 25 Μαΐου οι Γερμανοί καταλαμβάνουν τήν Κάνδανον άμαχητί, πέρνουν όμήρους τραβοϋν δια Παλιόχωραν, Μετ'όλλιας ήμέρας έγύρισαν οι Γερμανοί εις τήν Κάνδανον και έγραφαν εις ένα ταβλί "έδώ υπήρχε ή Κάνδανος κατεστράφη προς έξιλαμιόν των 25 δολοφονηθέντων στρατιωτων γερμανων". Οι 25 Γερμανοί έσοτώθησαν εις τά Σελιά και τά Φλώρια εις τας 24 Μαΐου από 41 Κισσαμίτες από τά Έννεα Χωριά, Σάσσαλο, Ρούματα, Κισσάμου και από 11 Σελινιώτες από τις Στροβλές και Σπίνα. Έσοτώθησαν 4 Κισσαμίτες και 2 Σελινιώτες. Γερμανοί έσοτώθησαν 13 Σελιά, 5 Φλώρια και 7 αιχμάλωτοι. Δι'αυτούς τους 25 Γερμανούς έγραφαν τό ταβλί. "Όταν πήγε ό κ. Σειραδάκης εις τό χωριό του κάθησε και συνέταξε με έπιτηδειότητα ήμερησιας διαταγής και πολεμιας ενθέσεις των μαχων που διεξήγαγε κατά των Γερμανων εις τά Φλώρια, Σελιά, Βουκολιές, Νοχιά, Πλακάλωνα, Νοπήγια, Δραπανιά, Καστέλλι όλες αυτές τις μάχες τις ώνόμασεν μάχη Κανδάνου ό κ. Σειραδάκης. Τό 1947 εις τήν έπέτειον της μάχης της Κρήτης εις τήν Κάνδανον έντοιχίσθη μαρμαρινη πλάκα και άντέγραφαν 80α έγραφαν οι Γερμανοί εις τό ταβλί. Έκλήθησαν έπίσημα πρόσωπα έξεφώνησαν λόγους δια τήν μάχην

της Κανδάνου. Η Έφημερίς Παρατηρητής των Χανίων έγραφε πολλά και ώρατα διά την μάχην της Κανδάνου. Παραθέτω μόνο τὰ ἐξῆς: Δέν έ-
πρόφθανον οί άλεξιπτωτισται νά πέσουν εἰς τήν γή και έσοιτώνοντο
εἰς τόν άέρα. "Οσοι έπεφταν αιχμαλωτιζόταν από γυνατινες χωρίς νά
ρξουν οί Γερμανοί τουφειά, τών έφυγαν μερικοί άλλα τους συνέλα-
βον βοσκοί εἰς τήν Κίσσαμο και άλλα πολλά και ώρατα ναλαμπούρια.
Εἰς τόν Κήρυκα των Χανίων ο κ. Παύλος Γύπαρης παλαιομάχος έγραφε
και αυτός διά τήν μάχην της Κανδάνου και ώνόμασε τόν κ.
Σειραδάκη Δεωνίδα της Κανδάνου: "Εντιμος συγγραφεύς σχολικων
βιβλιων ο κ. Παντελης Βαβουλές έγραφε τήν Γεωγραφία της Κρήτης
τό 1948 και όταν έφθασε εἰς τήν Κανδανον τήν μετέτρεψε εἰς ιστο-
ρία και έγραφε τόν μύθον του κ. Σειραδάκη μάχη της Κανδάνου.
Ένω έπρεπε νά θυμηθῃ ότι τό μέρος αυτό εἶχε παλιές πολεμικές
ιστορίες και ήμπορούσε νά γράφῃ γιά αυτές, και όχι τους μύθους.
Εἰς τήν Έφημερίδα Βήμα των Αθηνων επί τῆ έπετελῶ της Μάχης της
Κρήτης, τό 1950, ο κ. Μανωλικιάκης του Ακρωτηριου δημοσιογράφος έ-
γραφε και αυτός τόσα ώρατα γαρνιρίσματα διά τήν μάχη της Κανδάνου
προπαντός γιά Ένα Γερό: "Κύπριο δημοσιογράφο πολύ καιρό εἰς τὰ
Χανιά ώνόματι Λουίς Λουίζος έστειλε εἰς τήν Έφημερίδα Ακρόπολιν
των Αθηνων τας ήμερησίας διαταγας και πολεμικας ενδέσεις του κ.
Σειραδάκη διά τας μάχας που διεξήγαγε κατά των Γερμανων και έδημο-
σιεύθησαν εἰς τας 25-26 Μαΐου 1950. Κατά παράκλησιν από τὰ Χανιά
ένός Χατζηδάκη προς τόν Δορθον και Στρατάρχην Ούτλων της Μ. Ανα-
τολης νά όμιλήσῃ διά τήν μάχην της Κρήτης. 21 Απριλλίου 1948, ο κ.
Ούτλων όμιλησεν από τόν Σταθμόν του Λονδίνου και εἶπε άκριβώς
όσα εἶχε γράφει ή Έφημερίς Παρατηρητής τό 1947 εἰς τόν έντοιχι-
σμόν της μαρμαρίνης πλανός. "Όταν ο κ. Ούτλων έπληροφορήθη τήν
άλήθειαν, δι' έπιστολης του διαφεύδει τήν μάχην Κανδάνου. Τήν έπι-
στολήν αυτήν εδίαβασαν ο κ. Αντ. Πετυχάκης, Πρόξενος Αγγλιας και
Γεώργ. Ναζάκης Πρόξενος της Σουηδίας. Εἰς τους καιροδς των Αθηνων
κάποιος έδημοσίευσεν μέ ψευδώνυμον Κριτεύς εἰς τας 5 Ιουνίου 1948
πολλά διά τήν μάχην της Κανδάνου, μέ ώρατα γαρνιρίσματα. Τό μόνο
άληθές όσα, έγραψαν οί Γερμανοί εἰς τό ταβλί. Έπειδή δέν εύρέθη
κανείς διανοούμενος Κισαμίτης νά διαφεύσῃ τας μυθολογιας των έπι-
τηδειων και του κ. Σειραδάκη παρά τόν άφησαν νά καρπωθῇ τας μάχας
της Κισάμου που έσοιτώθησαν και έτραυματίσθησαν εἰς τας μάχας αυ-
τάς άνω των έβδομήμιοντα πολεμιστων που έπολέμησαν διά τήν τιμήν
της Πατρίδος. Γι' αυτό αναγκάζομαι νά περιγράψω όλας τας μάχας του

Νομού Χανίων, που άκριβώς έγιναν, πόσοι έσοικώθησαν και πόσοι έτραυματίσθησαν από κάθε Έπαρχία, όνομα και επώνυμον. Έγνώρισα πρόσωπα και πράγματα από τό 1880 έποχάς καλής και κακής έως σήμερα.

Μιχαήλ Στυλ. Μπαλαυτίνας

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Λαμβάνομεν και δημοσιεύομεν τήν κάτωθι έπιστολήν εις άπάντησιν μιας μοχθηράς και ιεροσούλου έπιστολής.

Κύριε Διευθυντά,

Σας παρακαλώ θερμά όπως δημοσιεύσητε τά παρακάτω εις άπάντησιν των όσων έδημοσιεύθησαν εις τήν έφημερίδα "Βήμα του Δαού" της 4ης τρέχ. περί της μάχης της Κανδάνου υπό του κ. Μιχ.Μπαλαυτινού.

Είναι γεγονός ότι έγιναν και γίνονται προσπάθειαι από διαφόρους όπως έκμεταλλευθούν προσωπικά τά διάφορα γεγονότα της Μάχης της Κρήτης.

Είναι επίσης γεγονός ότι εις πολλές περιπτώσεις δέν άνήκουν εις αυτούς αι δάφναι τάς όποιας διεκδικούν ή τουλάχιστον θα ισάσαι διεκδικούν.

Πολλά επεισόδια και άντεγυλήσεις παρουσιάσθησαν αι όποια όμως έμειναν συνήθως προσωπικές και ποτέ δέν έφθασαν στό σημείο να άμφισβητήσουν αύτοι τά ίδια τά ιστορικά γεγονότα, μόνοδέ τό μέτρον του "άνιδιοτελοϋς" πατριωτισμού των διεκδικούντων τάς δάφνας έφανέρωσαν.

Διά του έν λόγω όμως δημοσιεύματος της 3ης τρέχ. ανοίγεται ένας πολύ επικίνδυνος όρόμος τοποθετήσεως των άντεγυλήσεων αυτών εις ευρύτερα πλαίσια, των προσωπικών, και άμφισβητήσεως και αυτών άνόμη των πραγματιών γεγονότων.

Η Μάχη της Κρήτης δέν είναι δημιούργημα του Α ή του Β διαμερίσματος πολύ περισσότερο δε του Α ή του Β προσώπου, αλλά της στρατιάς των άνωνύμων πολεμιστών που λέγεται Κρητικός Λαός, και ό όποτος με ειρήνία και περιφρόνηση παρακολούθησε άνένιαθεν τάς προσπάθειαις προσωποποιήσεως της οικής του θυσίας."Όσον άφορά τά γεγονότα της Κανδάνου άποδεικνύονται όχι μόνον από "τό ταβλιε" αλλά

1) Από τήν ολοκληρωτικήν καταστροφήν της γιατί βέβαια οι Γερμανοί δέν είχαν διαβάσει άνόμη τίς "φανταστικές πολεμικές

.../...

πολεμικές εκθέσεις και διαταγές"

2) Από τις γυρεμισμένες μοτοσυκλέτες οι οποίες άσφαλώς δέν γυρεμιστηκαν από άδεξιότητα των οδηγών των.

3) Από τό περιεχόμενο των πλαιών (μαρμάρινης και ξύλινης).

4) Από τήν έγγραφο διαταγή των Γερμανών ή όποια απαγορεύει τήν επιστροφή των κατοίκων.

5) Από τους άτομικούς τάφους Γερμανών είς τήν περιοχήν και τόν όμαδιόν μετά τοῦ μνημαίου της Φλώρια.

6) Από τους νεκρούς και τραυματίες ντόπιους από 20-25 τοῦ Μάη.

7) Από τās ζωντανάς μαρτυρίας τέλος ντόπιων και ξένων οι όποιοι έλαβαν μέρος και οι όποιοι άρκοῦνται μέ τήν δάφνην της ίκανοποίησεως ότι εκτέλεσανε τό καθήκον τους.

Τό ἄν δέ ή μάχη αὐτή εἶναι πραγματική και εἶχε κάποια σημασία είς τόν ὄλο αγώνα αποδειχεται ακόμη από τό ότι διά τήν κατάληψιν της Κανδάνου διατεθήκανε ίσχυρές Γερμανικές δυνάμεις, πυροβολικό και ὄλμοι, χωρίς νά ὑπάρχει οὔτε ἕνα συγκροτημένο τμήμα στρατοῦ διά τήν υπεράσπισίν της.

Ἐπειδή δέν εἶναι δυνατόν προσωπικές αντιθέσεις νά φτάνουν είς τό σημεῖον νά ἀμφισβητοῦνται ιστορικά γεγονότα και τοῦτο άσφαλώς οφείλεται είς έσφαλμένες και καθόβουλες ἕως πληροφορίες καλόν θά εἶναι καθέννας πού γράφει γύρω από τά ζητήματα αὐτά άλλα και αἱ ἔφημερίδες πού δημοσιεύουν νά ἐλέγχουν μέ τήν απαιτούμενην προσοχήν τās πληροφορίας των.

Χανιά 5/5/53

Εὐάγ. Ν. Γεωργιακάκης

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΝΔΑΝΟΥ

Κύριε Διευθυντά τοῦ "Παρατηρητοῦ"

Ἐδιάβασα τό γράμμα τοῦ κ. Γεωργιακάκη πού δημοσίευσε στοῦ φύλλο της 8ης Μαΐου και πού τό γαρνίρεις μέ δικό σου ὕβρεολόγιον είς τήν ἀρχή. Τίς ὕβρεις αὐτές νά τίς κρατήσης γιατί ἀνήκουν είς ὄσους δέν θέλουν νά μάθουν τήν ἀλήθεια.

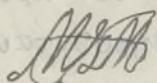
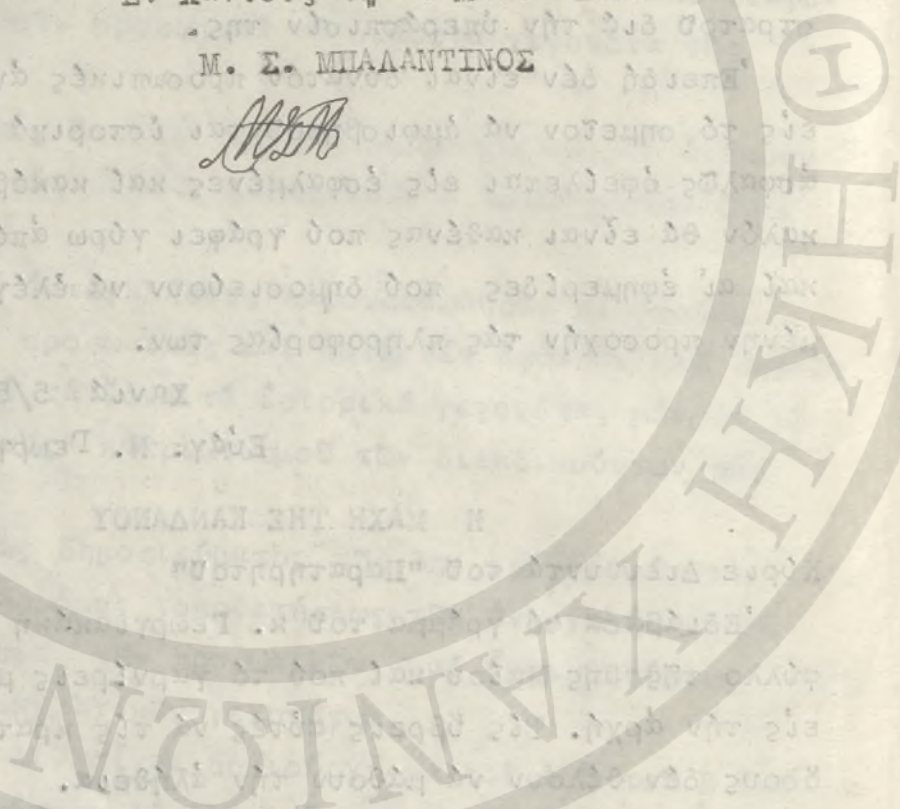
"Όσον ἀφορᾷ τόν κ. Γεωργιακάκη, ἐγώ δέν ἀμφισβητῶ τήν κατὰστροφήν της Κανδάνου από, τους Γερμανούς από ἐνδύησιν και τό έγγραφαν οι Γερμανοί ἕνα ταβλί και ἔπειτα μία μαρμάρινη ἐπιγραφή ότι κατεστράφη ή Κανδανος πρὸς ἐξιλασμόν των 25 φονευθέντων γερμανών. Ἐγώ ἐρωτῶ κ. Γεωργιακάκη νά δεικνυρηνήσητε πού και από ποίους ἐφονεύθησαν οι 25 γερμανοί." Αν δέντό γνωρίζεις σίς πληροφορῶ ότι οι γερμανοί ἐσοτώθησαν στας 24 τοῦ Μαΐου είς τά Σελιά σύνορα Κισάμου Σελίνου κάτωθεν τοῦ δρόμου πρὸς τήν Κανδανον δύο

ὄρες μακρὰν ἀπὸ τὴν Κάνδανον ἀπὸ 41 Κισσαῖτες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἰωάννην Φιωτᾶν καὶ Ἰωάννην Ραΐσᾶν καὶ 11 Σελινιώτες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Νικολ. Ἡλιάκη. Ἐκεῖ ἐσοτώθησαν 13 γερμανοὶ καὶ ἐπιάστησαν 7 αἰχμάλωτοι τοὺς πήγαν εἰς τὸν Σταθμὸν Κοῦνεσι Κισσαίου. Ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς δικούς μας Βερογιάννης-Ροῦματα Κισσαίου- Δοξάκης Σάσσαλο Κισσαίου. Βαρέως ἐτραυματίσθη Παπαδάκης Ρογδιά Κισσαίου καὶ ἀπὸ τὸ Ἄνατολικὸν Καστανάκης Σπῖνα Σελίνου. Εἰς τὰ Φλώρια Σελίνου ἐπολιορηθῆσαν καὶ ἐσοτώθησαν οἱ 5 πρωτοπόροι γερμανοὶ ὑπὸ ὀπλιτῶν πού τοὺς παρηκολούθησαν ἀπὸ τὰ Σελιά. Ἐφονεύθησαν καὶ ὁ Βεστάκης ἀπὸ τὸ Συριαρι Κισσαίου καὶ Ποντικᾶκης ἀπὸ Δρύς Σελίνου.

Λοιπὸν 13 σοιωτῶν γερμανοὶ εἰς τὰ Σελιά 7 αἰχμάλωτοι καὶ 5 σοιωτῶν εἰς τὰ Φλώρια γίνονται 25. Δι' αὐτοὺς κ. Γεωργιανᾶκη ἐγράφει τὸ ταβλί καὶ ἡ μαρμαρινῆ πλάκα.

Ἐν Χανλοῖς τῇ 8 Μαΐου 1953

Μ. Σ. ΜΙΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

ρον. Η κάτωθι επιστολή δημοσιεύθη εις την Έφημερίδα "Παρατηρητής" των Χανίων την 16ην Μαΐου 1953.-

Είς την Έφημερίδα "Βήμα του Λαού" Χανίων της 11.5.53 ο κ. Μιχαήλ Μπαλαντίνος, Έμπορος και κάτοικος Χανίων, ασχολούμενος με την μάχην της Κανδάνου μέμφεται διάφορα άτομα και το "Ταβλι" οδηγιογράφων φαίνεται δέν ευκαιρησε ποτέ να μεταβή μέχρι Κανδάνου όποτε άσφαλώς αν πήγαινε φθάνοντας εις Φλώρια θα άντικρυζε το άνεγερθέν μνημείον παρά των κατακτητών Γερμανών εις την Πλάγιαν Ξνθα άνεγράφοντο 17 όνδρατα των επί τόπου φονευθέντων κατά την δευτέραν ήμέραν της άποπειρας τούτων προς κατάληψιν της Έπαρχιας Σελίνου. Προχωρώντας δέ θα παρατηρούσε και τους λοιπούς τάφους των Γερμανών εις το Φαράγγι, Νεβέλα και Ξεωδι του έργουστασιου Κανδάνου, θα έδιδάσκετο δέ και ποσ έβρίσκονταί τά σύνορα Σελίνου Κισσαμου.

Επίσης αν έρωτούσε πολλούς ως φιλοξενουμένους εις το Σέλινον κατά την κατάληψιν θα έπληροφορείτο ότι το Σέλινον κατά την κατάληψιν του εις κανένα οΐκημα, θύραν ή παράθυρον δέν άνηρ τίσθησαν λευκά έσώρουχα μανδήλια σινδόνια κλπ. δείγματα έθελουσιας ύποταγής. Έχει όμως καιρόν ο δημοσιογράφος, αν θέλη, να πληρώση ένα είσιτήριον μετ' επιστροφής μέχρι Κανδάνου διά να πληροφηθής πως πράγματι έχουν τά πράγματα. Θα παρακληθής δέ ο οδηγός του λεωφορείου, έφ' όσον θα είναι κάτοικος Σελίνου να του υποδειξή τους τάφους των κατακτητών και κάθε άναμνηστικόν της μάχης όποτε άσφαλώς θα δημοσιεύθη ο Ίδιος δια ένέγραφε και έμεϊς θα του επιτρέχωμεν να όμολογήση ότι έπλανήθη.

Μετ' εντιμήσεως

ΕΥΤΥΧ.Ι. ΑΡΧΟΝΤΑΚΗΣ

Είς άπάντησιν των άνωτέρω ο κ. Μιχαήλ Μπαλαντίνος δημοσίευσε τά κάτωτέρω εις την Έφημερίδα "Βήμα του Λαού" των Χανίων της 1ης Ιουνίου 1953.-

Κύριε Αρχοντάκη και Σειραδάκη,

Από δια έγράφετε στον "Παρατηρητή" 16 Μαΐου θέλετε να το κάμετε ζήτημα Έπαρχιακόν. Εγώ δέν άγω την Έπαρχίαν Σελίνου ούτε της Καβδάνου διότι και την ιστορίαν του Σελίνου και της Κανδάνου, την γνωρίζω και την σέβομαι. Εγώ έγραφα την άλήθειαν εις άπάντησιν του κ. Σειραδάκη, δια δια έγράφησαν στην "Ακρόπολιν" των Αθηνών το 1950 25 και 26 Μαΐου. Έσεϊς ή δέν γνωρίζετε την

MMB
..!..

ἀλήθειαν ἢ δὲν θέλετε νὰ τὴν πῆτε. Ἀπὸ ὅσα ἐγράφησαν ἐκεῖνος ποῦ θὰ γράφῃ εἰς τὸ μέλλον τὴν ἱστορίαν διὰ τοὺς μεταγενεστέρους θὰ βρῆ τὴν ἀλήθειαν, τὰ γεγονότα εἶναι χθεσινὰ. Τὰς τοποθεσίας τὰς γνωρίζω καλλίτερα ἀπὸ σᾶς καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τὰς συστάσεις σου. Δὲν ἔχει ἀνάγκη ἡ ἱστορία τοῦ Σελίνου οὔτε τῆς Κανδάνου νὰ τῆς προσθέσετε τοὺς μύθους τοῦ κ. Σειραδάκη. Τὸ ὅτι κατεστράφη ἡ Κανδάνος ἕνεκα τοῦ φόνου τῶν 25 Γερμανῶν ποῦ σκοτώθησαν στὴν 24 Μαΐου εἰς Σελιά καὶ Φλώρια ἀπὸ Κισσαμῖτες, ἀπὸ Ἐννιά Χωριά, Σάσσαλο καὶ Ρουμαδιανούς με ἐπικεφαλῆς Ἰωάν. Φιωτάκη καὶ Ἰωάν. Ραϊσάκη ἔφεδρους ἀξιωματικούς καὶ ἀπὸ ὀλίγους Σελινιώτες ἀπὸ Στροβλές καὶ Σπίνα με ἐπικεφαλῆς Νικολ. Ἡλιάκη

Εἰς τὰ Σελιά σκοτώθησαν 13 Γερμανοὶ καὶ ἐπιβλήθησαν 7 αἰχμάλωτοι ποῦ μεταφέρθησαν στὸν Σταθμὸν Κούνενι Κισσάμου. Ἀπὸ τοὺς δικούς μας σκοτώθησαν Ἐοργιάννης, Δοξάκης, Σάσσαλο Κισσάμου, Καστανάκης, Σπίνα Σελίνου, βαρέως τραυματίας Παπαδάκης Ρογδιά Κισσάμου.

Στὰ Φλώρια ἐσκοτώθησαν καὶ 5μ πρωτοπόροι Γερμανοὶ, ἀπὸ τοὺς δικούς μας Βεστάκης, Συρικάρη Κισσάμου, Ποντικιάκης, Δρύς Στροβλῶν Σελίνου. Τοὺς σκοτωμένους Γερμανοὺς Σελιῶν καὶ Φλωριῶν τοὺς ἔθαψαν οἱ Γερμανοὶ εἰς τὰ Φλώρια. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἔγινε μάχη εἰς τὴν Κανδάνου. Οἱ Γερμανοὶ ποῦ ἔκαμαν τὴν μάχην εἰς Σελιά καὶ Φλώρια στὴν 24 Μαΐου εἶχαν 3 στρατιώτας αἰχμαλώτους δικούς μας Μπερτάκης ἀπὸ Πλαγιάλωνα, Σπανουδάκης ἀπὸ Γερακιανά Κισσάμου, Τζαναβάρη πρόσφυγα. Ὁ Σπανουδάκης ἔφυγε ἀπὸ τὴν Βουκολιές, ὁ Τζαναβάρης ἀπὸ τὰ Σελιά ὅταν ἔρχισε ἡ μάχη καὶ ὁ Μπερτάκης ἔπεσε εἰς ὄχθη καὶ ἐσώθη. Στὴν 25 Μαΐου ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Βουκολιές πολλοὶ Γερμανοὶ με μοτοσυκλέτες συνοδευόμενοι ἀπὸ ἀεροπλάνο. Πέρνουν τὸν ὁδὸν Δρομονέρου, Μεσαύλια, Φλώρια, Ἄναβο, Φαράγγι Σπίνας καὶ μπαίνουν στὴν Κανδάνου, ἀμάχητοι σκοτώνουν καὶ καταστρέφουν τὴν Κανδάνου, πέρνουν τὴν Ἐπιτροπὴν ὁμοίρους καὶ φεύγουν γιὰ Παλαιόχωρα. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας οἱ Γερμανοὶ ἐγύρισαν εἰς τὴν Κανδάνου καὶ ἔγραψαν τὸ ἱστορικὸ ταβλί: " Ἐδῶ ὑπῆρχε ἡ Κανδάνου, κατεστράφη πρὸς ἐξίλασιν τῶν 25 δολοφονηθέντων στρατιωτικῶν γερμανῶν καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔγινε μάχη Κανδάνου. Μετὰ τὰ λευκὰ ἐσώρουχα κλπ. θέλετε νὰ θίξετε τὴν ἐπαρχίαν Κισσάμου. Στὴν ἀναφέρω τὴν μάχην τῆς Κισσάμου, Βουκολιές, Μούλετε, Νέμβρος 22-23 Μαΐου ποῦ σκοτώθησαν Γουλιέλμος Ἀνώσιελη Κισσάμου, Μενεγάκης Γαβαλομοῦρι Κισσάμου, Μαλανδράκης Μούλετε Κισσάμου, Ζωγραφάκης Νιό Χωριό Κισσάμου, τραυματίας, Μαραγκάκης Ροῦματα Κισσάμου, Λαζόπουλος Λοχίας

[Handwritten signature]

τοῦ Στρατοῦ μας ἀπὸ Τεμένια Σελίνου ποῦ ἐγνατέλειζε τὴν Κάνδανον
 22 Μαΐου καὶ ἐσοτώθη ἡρωϊκῶς 23 Μαΐου μαζί με δύο ἀδελφοὺς στρατιῶ-
 τες Καλογεράκηδες ἀπὸ Περβόλια Ρεθύμνης. Καὶ μάχες σκληρῆς Καστέλλι
 Κουρφαλῶνα, Δραπανιά, Νοπήγια, Πλαιάκωνα, Νοχιά ἀπὸ ξηρῆς καὶ ἀέρος
 21.22.23.24 Μαΐου καὶ σοιωθήριαν 1) Μιχ. Λιγοφυχάκης Καστέλλι, 2) Θεμ.
 Τζιγκουνάκης Κ. 3) Ν. Σημιαίης Κ., 4) Ε. Λιοτσάκης Κ., Ἐμμ. Μαραγ-
 κουδάκης Ἐννιά Χωριά, 6) Ἐμμ. Μαρανάκης Ἐννιά Χωριά, 7) Δημ. Πατε-
 ράκης Νοπήγια, 8) Δημ. Γοναλάκης Νοπήγια, 9) Ἀναστ. Φυτράκης Κ.,
 10) Ἰωάν. Μαζοιοπάκης Ποταμίδα, 11) Ἰωάν. Τζουτζουράκης Κωσταδιανά,
 12) Στυλ. Πατεράκης Νοπήγια, 13) Ἰωάν. Μεζιδάκης Ἐννιά Χωριά,
 14) Ἡρ. Χαλιιάδακης Ἐννιά Χωριά, 15) Μιχ. Μπουδάκης Δραπανιά, 16) Στρ.
 Κοκοτσάκης Δραπανιά, 17) Μιχ. Κορναράκης Δραπανιά, 18) Χαρ. Λουιάνης
 Καλουδιανά, 19) Μιχ. Λουιάνης Κουρφαλῶνα, 20) Ἐμμ. Ραϊδάκης Δραπα-
 νιά, 21) Δημ. Βαβουλές Στροβλές Σελίνου, 22) Ἀναστ. Τσίγκας Παλαιᾶς
 Ἑλλάδος Ἀξιωματικοὶ Ἀργυρόπουλος, Ἀργυρίου, Οἰκονόμου καὶ τραυμα-
 τίας Βασιλείου ὄλοι ἐκ Παλαιᾶς Ἑλλάδος. Μετὰ τὴν ἐπιβράτησιν τῶν
 Γερμανῶν πήραν τοὺς 7 αἰχμαλώτους τῶν Σελιῶν τοὺς πήγαν στὰ Ἐννιά
 Χωριά πρὸς ἀναγνώρισιν πολεμιστῶν. Στὸ Σάσαλο ἐγνώρισαν τὸ Ντάγκιούνη
 τὸν σκότωσαν καὶ τοῦ κάψαν τὸ σπῆτι.

Διὰ τὰ φιλοσοφικά γραφέντα ἀπὸ τὸν κ. Σειραδάκη στὸ "Κήρυμα" 20
 Μαΐου, δὲν ἔχω νὰ σοῦ προσέσω καὶ νὰ σοῦ ἀφαιρέσω τίποτα ἀπὸ ὅσα
 σοῦ ἔγραφα στὸ "Ἔθμα τοῦ Λαοῦ" στίς 4 Μαΐου 1953. Ἡ ἀλήθεια ἐξακρι-
 βῶνται μετὰ τὰ πρόσωπα καὶ μετὰ τὰ πράγματα. Τὰ γεγονότα εἶναι χθεσινά.

Μ.Σ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀπάντησις ποῦ κ. Σειραδάκη εἰς τὸν κ. Μπαλαντίνου εἰς τὸν "Κήρυμα"
 τῶν Χανίων τῆς 20/5/1953.

Σήμερον ἡμέραν αἰστορικῶν ἀναμνήσεων ποῦ θὰ εἶδει νὰ τελοῦμεν το
 μνημόσυνον τῶν ἡρωϊκῶν προμαχῶν τῆς Ἐλευθερίας μας οἱ ὅποιοι 12 χρό-
 νια ἀγωνιζόμενοι τὸν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν ἀγῶνα ἔπρασάν διὰ τὴν Ἐ-
 λευθερίαν εἰς τὴν Κάνδανον τοῦ Σελίνου. Εὐρέθησαν ἄνθρωποι πλαστο-
 γραφοῦντες τὴν ἱστορία ἀρνούμενοι τὰ πραγματικὰ πολεμικὰ γεγονότα
 εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ὑβρίζοντες τὴν μνήμην τῶν ἡρωϊκῶν αὐτῶν νε-
 κρῶν καὶ ἀποπαλοῦντες τὴν πιννακίδα τὴν ὅποσαν ἱεποθέτησαν οἱ Γερμα-
 νοὶ μετὰ τὴν μάχην τῆς Κανδάνου καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς συνεπειᾶ
 τῆς ἀντιστάσεως τῶν κατοικῶν τῆς γῆς τῶν ἐρειπῶν Ταβλι.

Ἐάν τὰ πράγματα ἐστάματοῦσαν ἔως ἐδῶ δὲν θὰ εἶχαν καὶ μεγάλην

Handwritten signature

σημασίαν διότι ή σημασία τών γεγονότων και ή θυσία τών νεκρών μας δεν έχουν ανάγκη απόδειξεων και εξάρσεων.

Είς τό φύλλον τής 'Εφημερίδος "Εθνος του Λαού των Χανίων και υπό τόν τίτλον ιστορικά σημειώματα τής 4ης Μαΐου Μ.Μπαλαντίνου αυτό είναι τό όνομα του υπογράφαντος τό άνωτέρω σημείωμα προσπαθει να μειώσει τήν σημασίαν τής μάχης τής Κανδάνου άρνούμενος και τήν ύπαρξιν της κατά τήν είσβολήν τών κατακτητών δια τήν κατάληψιν τής Κρήτης. "Ολος ό λαός έγερθείς ως είς άνθρωπος υπεραμύνηθη του πατρίου έδάφους. Μάχες σιληρές και αίματηρές έλαβον χώραν είς όλον τόν Νομόν Σελίνου Κισσάμου Κυδωνίας Σφακιά 'Αποδόρωνα. Ο Κρητικός Λαός ήνωμένος είς ένα άπέραντον συγκροτημένον ιδιότητα που τόν διακρίνει είς παρομοίας περιστάσεις έπολέμησεν δια τήν έλευθερίαν του Πατρίου έδάφους. Τό τοιοϋτο συνέβη και είς τόν τομέα είς τόν όποιον είχα τήν τιμήν να είμαι Διοικήτης και να διαπιστώσω τ' άνωτέρω.

'Από Χαντέρι, Παθαιανά, Βουκολιές, Κακόπετρο μέχρι Μεσαύλια συχνά τά τμήματα του Σελίνου συνεπολέμησαν κατά πολεμιστών τής έπαρχίας Κισσάμου. Η μάχη ταύτη συνέχεια ήτο ή μάχη τής Κυδωνίας καθ' όσον ό έχθρος ήσθάνθη άπειλούμενος τά νώτα του έπι τής παρατηρηθείσης συγκεντρώσεως τών Σελινιωτών είς Κανδάνον, (βλ. βιβλίον Γερμανού Ταγματάρχου Φλέσερ 'Αρχηγού τής έν Κρήτη μυστικής αντίστασιονείας, ξεστρεφάν προς τήν κατεύθυνσιν ταύτην ισχυρές Γερμανικές δυνάμεις όπλισμένες με βαρά όπλισμόν δια να έξουδετερώσουν τόν προς τήν κατεύθυνσιν ταύτην σημειωθέντα κίνδυνον. Τάς δυνάμεις ταύτας αντιμετώπισαν οι Σελινιώτες προς τήν Κανδάνον είς τά Φλώρια είς τό Κανδανιώτικο φαράγγι και έντός αύτης ένθα και έγράφη ό έπίλογος τής έξαήμερου ταύτης μάχης δια τήν καταστροφήν τής Κανδάνου βεβαιουμένης δια τής Γερμανικής πινακίδος ήτις και ρητώς ανεγράφη ότι ή Κανδάνος κατεστράφη ως αντίποινον τής άμύνης εκείνης. Εύλινος ήτο και ό Σταυρός ό τρίμιος που έσταυρώθη ό Χριστός αλλά τό όποιον εύλον ένατομμύρια κόσμου πιστεύει και σεβεται παρά τό ότι κάποτε και ή πραγματική αύτου άξία ήμφισβητήθη παρά τών έβραίων διότι μαρτυρεί τήν καθ' έαυτήν σταύρωσιν του Χριστου και παρήλθον χιλιάδες έτών από τότε. Εύλίνη είναι και ή πινακίς τής Κανδάνου δια τους έχοντας συνείδησιν.

'Αποτελεί ίερόν κειμήλιον και γραπτήν απόδειξιν τής ιστορικής μάχης και τών θυσιών που ό λαός τής 'Επαρχίας Σελίνου προσέφερε είς τόν βωμόν τής Πατρίδος όσον και αν ό γράφων ύβριστικώς τήν άποκαλεί Ταβλίδι ήμας θα παραμείνη σύμβολον. Μετά τήν άμφισβήτησιν τής μάχης ταύτης άσεβεί είς τήν μνήμην τών ήρωϊκών νεκρών της αλλά και ματαίονοιεί διότι αί μαρτυρίαι τών ζώντων πολεμιστών τόν διαφεύδουν.

Επειδή αυτή είναι ή περίπτωση τοῦ γράφαντος ὅστις διὰ τοῦ
ἔργου τοῦ καλ. ζιζάνια σπείρει μεταξύ τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐπαρχιῶν,
περιορίζομαι εἰς αὐτά διὰ τήν ἀποδείξιν τῆς μάχης διότι ὁ Κόσμος
γνωρίζει ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καί ἐκ τῶν πραγματικῶν ἀποδείξεων
καί οἱ ὅποιοι παραμένουν εἰς τήν Κάνδανον τήν σημασίαν καί τό κῆ-
ρος τῆς μάχης ταύτης.

Ἀπό τὰς πραγματικῶν αὐτῶν ἀποδείξεις καί ἀπό τὰς ἐπισημοῦς
ἐκθέσεις τῶν ἐπιτελῶν ἀντλεῖ τά δημοσιεύματά του ὁ Ἑλληνικός
καί ξένος τύπος ὡς καί ὁ Ἀρχιστράτηγος τῆς Μέσης Ἀνατολῆς Οὐέλ-
δων ὅστις ἐπὶ λέξει λέγει πολύ προτοῦ ἀναγνωρισθῶν καί ὀργανω-
θῶν τὰ διάφορα μνήματα ἀντιστάσεων οὐ πολὺται τῆς Κανδάνου χω-
ρὶς καμμίαν στρατιωτικὴν βοήθειαν κατενίκησαν τοὺς Γερμανοὺς Ἀλε-
ξανδρινοὺς οἱ ὅποιοι κατέλαβον τό χωρίον τῶν καί τό ὅποιον κατέ-
στρεψαν διὰ λόγους ἐκδικήσεως. Τήν μάχην ταύτην οὐδεὶς ἠθέλησε
νά καρπωθῆ διότι καί οὐδεὶς ἠμελῆθη περιορισθέντες ἅπαντες ἀπὸ τοῦ
πράτου μέχρι τοῦ τελευταίου ὡς ἐκάνοποίησιν τῆς συνειδήσεώς των
ὅτι ἐξετέλεσαν τὰ καθήκοντά των ὡς Κρήτες καί Σελινιώτες καί διὰ
νά διατηρήσουν τήν θέσιν των εἰς τήν ἱστορίαν. Δέν γνωρίζω ποῖος
ἦ ποτα τὰ αἷτια τοῦ ἔθουσαν τόν γράφαντα νά ἀμφισβητῆσθ ὕστερα ἀπὸ
τόσα χρόνια τὰ γεγονότα καί νά πλάσῃ τοὺς μύθους τοὺς ὅποιους ἔ-
πλασε ἐπιτιθέμενός καί προσωπικῶς ἐναντίον μου. Τὰ ὅσα γράφουν
διὰ τήν μνήμην τῶν νεκρῶν ἐναντίον τῶν ὁποίων δέν δύναμαι νά ἀνε-
χθῶ ὕβρεις καί πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας ἥτις ποδοπατεῖται
κακοβούλως ἀλλέως δέν θά ἀπαντοῦσα εἰς τὰ λιβελογραφήματα ἐκεῖνα
διότι τό τοιοῦτον δέν θά μέ διέκρινε. Ἡ Ἱστορία ἐγράφη εἰς τήν
Κανδανόν τόν Μάιον τοῦ 1941 ἀπὸ τοὺς Σελινιώτες. Ὁ Κύριος Μπαλαν-
τινος γράφει τώρα τὰ ἱστορικὰ σημεῖα. Ὁ Ἱστορικός τοῦ μέλλον-
τος θά ἀποφανθῆ γιὰ ὅλους.

Ἀθήναι 19 Μαΐου 1953
Χαράλαμπος Σειραδάκης
Συνταγματάρχης Ε.Α.

Διοικητῆς τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς μάχης Κανδάνου
Διὰ τὸ ἄνωθεν φιλοσοφικῶς σου Κύριε Σειραδάκη τὰ γράφέντα εἰς
τόν Κήρυκα τῶν Χανίων εἰς τὰς 20 Μαΐου 1953 ἐγὼ ἔχω νά σοῦ προσθῶ
ἀπὸ ὅσα σοῦ ἔγραφα νά σοῦ ἀφαιρέσω ὄχι ἀπὸ ὅσα σοῦ ἔγραφα εἰς τὰς
4 Μαΐου 1953 εἰς τό Βῆμα τοῦ Λαοῦ. Ἡ ἀλήθεια ἐξακριβώνεται μέ τὰ
πρόσωπα καί μέ τὰ πράγματα. Τὰ γεγονότα εἶναι χθεσινά.

Χανιά 11 Ἰουνίου 1953
Μιχαὴλ Στ. Μπαλαντινος

Εἰς τὸ Βῆμα τοῦ Λαοῦ τῶν Χανίων 25 Μαΐου 1953 ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐλευθέρων Σιοπευτῶν Καστελλίου Κισσάμου ἐδημοσιεύθησαν τὰ κάτωθι :

Ἡ ΑΧΛΑΙΑ ΤΟΥ ΨΕΥΔΟΥΣ ΕΠΕΞΕΝ ΤΙΜΗ ΚΑΘΕ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΝΑ ΕΠΙΠΕΛΑΥΣΗ Ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ.-

Κύριε Διευθυντά,

Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς θερμῶς ὅπως δημοσιεύσητε χάριν τῆς ἀληθείας τὰ κάτωθι :

Ἡ Ἐνωσίς Ἐλευθέρων Σιοπευτῶν Μαΐου 1941 Κισσάμου εἶδε μετά μεγαλυτέρας τῆς εὐχαριστήσεως εἰς τὸ Βῆμα τοῦ Λαοῦ Χανίων τῆς 4 τρέχοντος τὸ δημοσέξιμα τοῦ κ. Μ. Μπαλαντίνου διὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης εἰς τὸ ὅποτον ἀνατρέπει τὸν δημιουργηθέντα θρῦλόν ἀπὸ ὠρισμένους ἐπιτηδελούς διὰ τὴν μάχην τῆς Κανδάνου ἢ ὅποια δέν ἦτο τίποτε ἕλλο παρά ἓνα ὠραῖο κατασιεύασμα γιὰ σιόπους ὠρισμένους καὶ ἰδιοτελεῖς καὶ βεβαιῶναι ὅτι 1) ὅπως ἐξακριβώνεται ἀπὸ τὰς πολεμικὰς ἐκθέσεις τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς μάχης τῆς Κανδάνου μὲ τὸν Γερμανικὸν στρατόν τὸ 1941 δέν ὑπῆρξε. 2) Γερμανοὶ ἀλεξιπτωτισταὶ ὅπως ἔχουν λανσάρει τὴν αἴγλη τῆς, δέν ἔπασαν ὄχι μόνον εἰς τὴν Κανδάνον ἀλλὰ καὶ οὔτε σὲ κανένα σημεῖον τοῦ Σελίνου καὶ 3) ἐκεῖνα ποὺ δημοσιεύονται ἀπὸ τὸν κ. Μιχ. Μπαλαντίνον εἶναι ἀπολύτως ἀληθῆ, πλην τοῦ σημείου ποὺ λέει πὺς δέν εὐρέθημε ἓνας Κισσιμίτης μορφωμένος ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι ὑπάρχει ἡ Ἐνωσίς μας ἀπὸ τὸ 1946 ὀργανωθεῖσα καὶ ἐργαζομένη μόνον πάνω σ' αὐτόν τὸν παγκόσμιον ἱστορικὸν Σταθμόν.

Χάρις τοῦ Σταθμοῦ τούτου, πρὸς τιμὴν τῆς Κρήτης καὶ τῆς ἱστορίας παρακαλεῖ ὅλους τοὺς χειριστὰς τῆς ἱστορικῆς ἢ τῆς δημοσιογραφικῆς γραφίδος οἱ ὅποιοι σιοπῆμας ἢ ἀπὸ ἄγνοια δέν ἐχρησιμοποίησαν τὴν ἀλήθειαν νὰ παύσουν ἱεροσυλοῦντες διότι ὅπως πῆται σήμερον καὶ κρημνίζεται καὶ γελοιοποιεῖται τὸ πρῶτον ψεῦδος τὸ ὅποτον εἶχεν μεσουρανήσει καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, θὰ πέσουν καὶ ὅσα ἕλλα τὸ ἀκολούθησαν ἢ θὰ τὸ ἀκολουθήσουν.

Εἰς τὴν συνέλευσιν ὅλων τῶν διαμενόντων ἐντὸς τῆς Νήσου χάνει τὴν μεγίστην καὶ ὑψηλὴν σημασίαν τῆς ἢ μάχης τῆς Κρήτης καὶ ξεπέφτει καὶ ξευτελίζεται.

Μ' αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν ἐρωτοῦμεν τοὺς Ἀξιοτίμους Δημάρχους Χανίων, Ρεθύμνης καὶ Ἡρακλεῖου καὶ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων Μάλεμε, Γαλατᾶ, Ἀλιμικανοῦ, Πλατανιά, Σοῦδας, Μουρνιῶν καὶ ἐκείνους εἰς τὰς περιφέρειας πῶν ὅποιων συνήφθησαν μάχαι τὸ 1941 καὶ τὰ ὀνόματά των μᾶς διαφεύγουν πρὸς στιγμήν, ποῖαν ἀπάντησιν

[Handwritten signature]

Έδωσαν εἰς τόν Ἄγγλον συγγραφέα Κριστοφερ Μπάιλεϋ ὁ ὁποῖος ἐδημοσίευσε τήν μάχην τῆς Κρήτης εἰς τήν Ἐφημερίδα Ἐλευθερία τῶν Ἀθηνῶν ἀπό τῆς 9.1.53 μέχρι τῆς 19.2.53. Ἀντελήφθησαν ὅτι τήν μάχην ὡς λέει τὸ δημοσίευμα τοῦ τήν διεξήγαγεν ὁ Ἄγγλικός Στρατός. Ἡ θυσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ ἀγνοεῖται τελείως ἀπὸ τόν κ. Μπάιλεϋ. Ὁ Ἀγῶνας τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ Ρέθυμνον δέν ἀναφέρεται σὲ κανένα σημεῖον. Ἐλεύθεροι σκοπευταὶ εἰς τὸ Ρέθυμνον καὶ Ἡράκλειον δέν ἀναφέρονται ὅτι συμμετεῖχον εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις παρὰ εἰς ἐλάχιστα σημεῖα τῶν Χανίων καὶ ὡς ἀνυπολόγιτος δύναμις.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας Κισσᾶμος ἐδώσαμεν ἑπτὰ (7) μάχας χωρὶς στρατιωτικὴν βοήθειαν εἰμὴ εἰς τὸ Καστέλλι κατὰ τὰς ὁποίας ἔπεσαν μαχόμενοι 27 ἐλεύθεροι σκοπευταὶ καὶ ἐτραυματίσθησαν 44, ἐφονεύθησαν δὲ καὶ 62 πολῖτες.

Ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου ποῦ τὸ βᾶρος τοῦ ἀγῶνος ἔπεσεν εἰς τοὺς ὤμους τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν πρὸ παντός μάλιστα σὲ ἐκεῖνα ποῦ ἀπεῖχον ἀπὸ στρατιωτικὰς βάσεις.

Διατί λοιπόν ἡ ἀσυγχώρητος αὐτὴ σιωπὴ καὶ ἀδιαφορία ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντας τῆς Κρήτης; Δέν εἶναι καιρὸς ἄραγε νὰ ἀνασυρθῇ ὁ πέπλος τῆς ἀδιαφορίας καὶ νὰ ἐπιπλευσῇ ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια;

Καστέλλι Κισσᾶμου 8-5-1953

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἑνώσεως Ἐλευθέρων Σκοπευτῶν Μαΐου 1941 Κισσᾶμου Ἐμμαν. Καστριναῆς

Εἰς τὸν Παρατηρητὴν τῶν Χανίων τῆς 5 Ἰουλίου 1953 ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ τοῦ Κουκουτσάκη εἰς ἀπάντησιν τοῦ Μιχ. Μπαλαντίνου ὑπὸ στὸν τὸν τίτλον "Ἡ μάχη τοῦ Σελίνου"

Κατόπιν τῶν δημοσιευμάτων τοῦ κ. Μιχ. Μπαλαντίνου ὅσον καὶ τοῦ κ. Καστριναῆ ὡς Προέδρου τῆς ἑνώσεως Ἐλευθέρων Σκοπευτῶν Κισσᾶμου διὰ τῶν ὁποίων τὰ γεγονότα τῆς Κανδάνου ἀπὸ 20-25/5/1941 ἄτινα ἐκλείσαν μὲ τὴν κατάληψιν καὶ πλήρη κατάστροφὴν τῆς Κανδάνου χαρακτηρίζονται ὡς τελείως φανταστικά, σὺν παρακαλῶ θερμῶς ὅπως δημοσιεύσετε τὰ παρακάτω ἄτινα ἐκθέτω ὑπευθύνως ὡς αὐτόπτης μάρτυς ὄλων τῶν μαχῶν ἀπὸ Φλώρια μέχρι Κανδάνου. Καὶ μέχρις ὅτου ἄλλοι ἀρμοδιότεροι ἴσως ἐμὸς ἐξιστορήσουν πληρέστερον ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπευθύνων ἐκθέσεων ὄλων τῶν λαβόντων εἰς αὐτὰ μέρος.

Ἡ μάχη τῶν Φλωριῶν ἤρχισε τὴν 23.5.51 ἡμέρα Παρασκευὴ καὶ ὤραν 10,30 περίπου π.μ. διαρρέασα μέχρις ἑσπέρας. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον ἀρχικῶς μέρος Φλωριανοὶ καὶ εὐθὺς κατόπιν Δριῶτες καὶ Πλεμενιανοί,

[Handwritten signature]

ὀλίγον ἀργότερον δὲ Κανδανιῶτες Σπινιῶτες καὶ ἐξ ἄλλων σημείων τοῦ Σελίνου. Κατ' αὐτὴν ἐφονεύθησαν οἱ Στέφανος Ποντιῆνης ἐν Δρύς Σελίνου. 2) Κυρ. Καστάνης ἐν Σπίνας Σελίνου, 3) Σβεστάνης Χωρ/ικῆς Συριῆρι Κισσάμου. Ἐτραυματίσθησαν Γεωργ. Φρηγορομιχελάνης Γεώργ. Ἀναστασίου ἐν Δρύς Σελίνου, Ἰωάν. Πασιουδάνης Σπίνα Σελίνου, Ἀντ. Σειστάνης Ἀγροφύλαξ Κακοδικεῖου Σελίνου. Ἐν τῶν Γερμανῶν ἐφονεύθησαν 17 δύο δὲ μόνον κατάρθωσαν νὰ διαφύγουν ἐπιωφελοῦμενοι τῆς νυκτός. Ἄπαντες οἱ νεκροὶ Γερμανοὶ ἐτάφησαν εἰς Φλώρια τὰ δὲ ὀνόματά των ἀναγράφονται μετ' ὀλίγον εἰς Φλώρια ἀνεγερθέν μνημεῖον. Τεμνῆρια ἐν τῆς μάχης ταύτης σωζόμενα ἐν πολλοῖς καὶ μέχρι σήμερον εἶναι εἰς (1) ἄσφρατος, δύο (2) ταχυβόλα, δύο βαρεῖά πολυβόλα, ἕνδεκα τούφεκια, δύο μοτοσυκλέττες διὰ τῶν ὁποίων καὶ μετεφέρθησαν οἱ νεκροὶ μας εἰς Κάνδανον, ἀριετές γερμανικῆς σημαῖες καὶ 7 πιστόλια καὶ φωτοβολίδες. Τὴν ἐπομένην 24/5/41 ἰσχυραὶ γερμανικαὶ δυνάμεις διαθέτουσαι βαρὺν ὄπλισμόν καὶ πολλὰς μοτοσυκλέτας προχωροῦν πρὸς Κάνδανον. Προσβάλλεται καὶ πάλιν ὑπὸ μικρᾶς ὁμάδος εἰς Φλώρια ὅπου καὶ φονεύεται ὑπὸ ὄπλου ὁ Ἐλευθ. Γεωργιλάνης. Κάμπτεται ὅμως ἡ ἀντίστασις τῆς μικρᾶς αὐτῆς ὁμάδος πρὸ τοῦ μεγάλου ὄγκου τοῦ ἐχθροῦ καὶ προχωρεῖ οὗτος πρὸς Κάνδανον. Εἰς θέσιν Ἀναβα προσβάλλεται καὶ πάλιν ὑπὸ ἄλλης μικροῦς ὁμάδος ὅπου καὶ ἐφονεύθη ὁ Σειραϊκῆς ἐν Σαρανίνας Σελίνου καὶ ἡ ἀντίστασις ὅμως τῶν ὀλίγων αὐτῶν πολεμιστῶν κάμπτεται ἐντὸς ὀλίγου καὶ ὁ ἐχθρὸς προχωρεῖ πλέον πρὸς Φαραγγί. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὰ σημεῖα αὐτὰ ^{προσεβλήθη} ὑπὸ μικροῦς ὁμάδων μόνον διότι τὸ σχέδιον καὶ ἡ ἀπόφασις ἦτο ἡ κυρία μάχη νὰ δοθῇ ἐντὸς τοῦ Φαραγγίου ἀρχίζουσα μόνον ὅταν θὰ εἶχαν περάσει οὗτοι τὴ Σπινιῶτικὴ γέφυρα ὅποτε καὶ θὰ ὄφισταντο πανωλεθρίαν. Δυστυχῶς ἀπὸ ἁκαιρον πυροβολισμόν ὅταν ἔφθασάν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Φαραγγίου (Ἀγρομέλισσα) ἀντιλαμβάνονται τὴν παγίδα καὶ δὲν προχωροῦν πρὸς τὴν γέφυραν ἀλλὰ παρακάμπτουν τὸ κυρίως Φαραγγί, ἐκολουθοῦν τὸν ποτὸν τοῦ Σπινιῶτικου ποταμοῦ προσπαθοῦν νὰ ὑπερφαλαγγίσουν τὸ ὄχυρό Φαραγγί καὶ τοὺς εἰς αὐτὸ κατέχοντας θέσεις πολεμιστῶν. Καὶ εἰς τὸν νέον δρόμον των ὅμως βάλονται συνεχῶς τόσο ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην εὐρισκομένους ~~ἀκ~~ πολεμιστῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ Φαραγγίου εὐρισκομένους οἵτινες σπεύδουν καὶ καταλαμβάνουν ἐπιβατικούς θέσεις ἄνωθεν τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ.

Ὁ ἀγὼν ἐξελλίσσεται εἰς τακτικὴν πλέον μάχην, εἰς τὴν ὁποίαν καθένας κάνει ὅτι μπορεῖ. Εὐτυχῶς πυκνὴ ὄμιχλη ἔχει σκεπάσει τὴν περιοχὴν εἰς χαμηλὸν ὕψος καὶ μᾶς ἐξασφαλίζει ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα

ατινα υπερίπτανται συνεχώς άνωθεν μας φλώρια κυριευθείς την προ-
ηγουμένην όπλισμός χρησιμοποιείται έξ ολοκλήρου έξ έπιαιρών ση-
μείων και προξενεί τεραστίας άπωλείας είς τον έχθρόν. Είς την θέ-
σιν "Μυρτολαγιάδα" έν τών ριπών του ένός έν τών πολυβόλων κρη-
μνίζονται είς τό βάραθρον δύο μοτοσυκλέται φονευθέντων προφανώς
των οδηγών των.

Τήν έσπέραν της 24/5/41 ο έχθρός δεν έχει κατορθώσει να φθάση
είς τον πόρον της Κανδάνου και συγκεντρώνεται είς τήν θέσιν Μυρτο-
λαγιάδα ένα διανυκτερεύση επί της άμαξιτής όδοϋ. Καί είς τό σημετον
όμως αυτό προσβάλλεται τήν νύχτα από μιας ίσχυρας ομάδος έν τών
υπερκειμένων της όδοϋ ύφωμάτων. Τήν πρωταν της 25ης ο έχθρός έπι-
τίθεται και πάλιν και κατορθώνει να φθάση είς τον Πόρον της Καν-
δάνου όπου και τοποθετεί πυροβόλον και όλμον διά των όπίλων βάλλει
πρός όλα τά σημετα. Τά πυρομαχικά μας έχουν αρχίσει να έξαντλούν-
ται, ή άμυνα όμως συνεχίζεται μέχρι και της τελευταίας σφαίρας.

Η μάχη διεξάγεται τώρα έντός τών έλαιώνων της Κανδάνου και ο
έφθρός κατορθώνει να καταλάβη τό κέντρον της Κωμοπόλεως είς τάς
2 μ.μ. της Κυριακής 25/5/41, εϋθύς δε αρχίζει να κρούη τον κώδη-
να του "Αγίου Νικολάου". Αρχίζουν συγχρόνως να φαίνονται οι πρώ-
τοι καπνοί έν τών σποραδικών έμπρισμών τους όποιους ένήργησε τήν
ήμέραν εκείνην. Τήν έπομένην όμάς μοτοσυκλετιστών επιστρέφουσα
έν Παλαιοχώρας προσβάλλεται και πάλιν είς καλήν Κερατέ Καιοδι-
κελου, μία δε τών μοτοσυκλετιστών κριμνίζεται στο βάραθρον.

Κατά τάς μάχας αυτές έφονεύθησαν και έτραυματίσθησαν είτε
μαχόμενοι είτε έξυηρετοϋντες κατ' άλλον τρόπον τον άγώνα ως τροφο-
δοται, άγγελιοφόροι κλπ. οι κάτωθι: Νειροί 1) Στυλιάρδης Δημ.,

2) Πρωτοπαπαδάκης Κωνστ., 3) Καλογρίδης Σταυρ., 4) Κοριδής 'Ηλ.,
5) Μαλανδράκης Γεώργ. ένφ' οδηγείτο υπό τών κατακτητών είς Παλιό-
χωρα και 6) Μαρία Μιχ. Τσουρουνάκη εύρεθείσα είς τήν περιοχήν
της μάχης, άπαντες κάτοικοι Κανδάνου. Τραυματiai: 1) Δουγιάνη,
2) Χατζημιχελάνη εύρεθείσαι είς τήν περιοχήν της μάχης, Μαρία
Καϊνάκη, Εύγενια Κανατάκη, 'Ιωάννα Τσουρουνάκη, Άννα Βαλιάνη.

Εφονεύθη Έλευθ.Ι. Σριστάκη. Αί άκριβείς άπωλείαι του έχθρου
δεν είναι γνωσταί κατ' ότι έπρόκειτο πλέον περί τακτικής μάχης
είς τήν όποίαν ούτοι διέθετον ίσχυρα δύναμεις και είχαν τήν δυνα-
τότητα να περισυλλέγουν τους νεκρούς και τραυματίας των. Μαρτυρiαι
όμως διαφόρων προσώπων εύρισνομένων κατά τάς ήμέρας αυτές από
Καιοπέτρου μέχρι Βουκολιών βεβαιούν ότι μεγάλος ήτο ο άριθμός των
μεταφερομένων τραυματιών και νεκρών. Επίσης είς τους θάμνους

M. 4/6

της περιοχής επί πολύ διάστημα υπήρχον άφθονοι ματωμένοι έπί-
 δεσμοί, κράνοι, φυσιγγιοθήκαι και λοιπά στρατιωτικά είδη τά ό-
 ποτα άπεδεικνυον είς ένα βαθμόν ότι ό έχθρός υπέστη μεγάλας
 άπωλείας. Εύρέθησαν επίσης μετ'όλίγας ήμέρας έν άποσυνθέσει με-
 μονωμένοι νεκροί Γερμανοί ένταφιασθέντες επί τόπου και συγκειρι-
 μένως είς τās τοποθεσίας πρός Κανδάνου, Νεβέλα και παρά τό 'Ε-
 λαιουργετόν Κανδάνου. Έλέχθη επίσης ότι κατά τās μάχας αυτές
 έτραυματίσθη παρά τήν θέσιν μερτολάγκαδο ό πρωτοπυγμαχος Σμέ-
 λιγι. Τά μοναδικά στοιχεία διά τās είς νεκρούς άπωλείας του
 έχθρου είναι τό περιεχόμενον της μαρμαρίνης πλακός, αλλά και ή
 κοινοποιηθεύσα άργότερον είς τήν Κοινότητα διαταγή διά της ό-
 ποιας άπηγορεύετο ή επάνοδος των κατοίκων, σύν τοις άλλοις ανα-
 φέρεται ότι έφονεύθησαν (45) τεσσαράκοντα πέντε Γερμανοί. Έντός
 των άνωτέρω γεγονότων τά όποια έξησα από τήν πρώτην μέχρι της
 τελευταίας στιγμής γνωρίζω επίσης ότι όμας Σελινιωτών έδωσε μά-
 χην είς Κουλουκουθιανά Βουκολιών τήν 21/5/41 όπου και έφονεύθη
 ό Δοχίας Λαζόπουλος 'Ιωάν. έν Τεμενίων Σελίνου. Όσον άφορά τήν
 μάχην των Μεσαυτίων γνωρίζω τά εξής: Τό απόγευμα της 22/5/41 και
 καθ'ήν ώραν ή μάχη των Φλωρίων εύρίσκειτο είς τήν μεγαλυτέραν
 της έντασιν ήκοούντο πυροβολισμοί και ριπές πολυβόλων είς τά
 Μεσαύλια. Ημείς δέ άγνοούντες τί ακριβώς συμβαίνει και νομίζον-
 τες ότι έντός όλίγου θα αντιμετωπίζαμεν και άλλας έχθρικής δυνά-
 μεις έρχόμενας ώς είς βοήθειαν ένεινών έναντιον των όποιων
 ήμείς έμαχόμεθα έλαμβάναμεν τά κατάλληλα μέτρα. Δέει είναι όμως
 άληθές ότι οί έν της μάχης ταύτης νεκροί έτάφησαν είς Φλώρια.
 Είναι γνωστόν είς όλους όσους έτυχε νά ταξιδεύσουν διά της όδοϋ
 ταύτης ότι ούτοι είχον ταφή κάτωθεν του Σίγμα του όρόμου και επί
 της ένει εύρίσκομένης καμινιάστρας, όπου επί ενός και πλέον έτους
 υπήρχον οί τάφοι με τους σταυρούς και τά κράνη τοποθετημένα επ'
 αυτών.

Και τήν 3ην 'Ιουνίου με διαταγή του Στούντερ που δίκασαν στήν
 Νυρεμβέργη μόνο πέντε χρόνια φυλακή, ό Δοχαγός Νέμπερ επί κεφα-
 λής μεγάλης άννάμews Γερμανικού στρατού κυκλώνει τό χωριό και
 αρχίζει τήν συρτηματικήν καταστροφήν του με δυναμίτιδα και φωτιά.
 Μέσα είς τήν φωτιά έναψαν οί Γερμανοί τ.ήν χήρα Μαθιουδάκη 65
 έτών, τή χήρα Παπαδομανωλάκη 65 έτών και τή χήρα Χατζάκη 60 έτών.
 Επίσης σκότωσαν τους κατοίκους που δέν είχαν προλάβει νά φύ-
 γουν Σταυρουλάκη Δημ. και Κοντεϊάν 'Ιωάν. άμυνομένους. Έν των δέ-
 να επτά συνοικισμών της Κανδάνου κατέστρεφαν τους δέκα τέσσαρας

ΑΕΕΕ

και εις την εισοδον της Κομοπολεως εναρψωσαν μιαν πινακίδα εξολι-
νη που ελεγε ως αντιποινα υπο διπλισμενων πολιτων ανδρων και γυ-
ναικων δολοφονηθεντων 25 Γερμανων στρατιωτων κατεστραφη η Κανδα-
νος. Η μάχη αυτή της Κανδάνου έγινε με όλίγα μάλιχερ, μπουσερ,
γυράδες, κουνιγελικά και κυρίως με τα όπλα τα Γερμανικά εκ της
μάχης των Φλώριων παραληφθέντα κατά την 25ην Μαΐου.

Παρ' όλην την ανισότηταν του αγώνος διότι ο έχθρος διέθετεν άφθο-
νία πυρομαχικών με βαρό όπλασιδόν και με συμμετοχήν μεγάλου άριθ-
μού αεροπλάνων η μάχη ήτο σκληρά και καθυστέρησε επί τριήμερον
τόν έχθρον και επέφερεν εις αυτόν μεγάλην ήττην κατάντησιν και
τεραστίας άπώλειας πολύ περισσότερας από τας προαναφερθείσας.

Αυτά είναι έν όλίγοις τά άμφισβητούμενα γεγονότα της μάχης
του Σελίνου. Έλπίζω δέ ότι και το πλέον δύσπιστος θα παύσων
νά άμφισβέλουσιν ότι ταυτα άποτελοσιν πραγματικά γεγονότα τά όποια
διεδραματίσθησαν εις την περιοχήν της Έπαρχίας Σελίνου και δη
από Φλώρια ως Κομοδιελίου.

Μιχαήλ Γ. Κουκουτσάκης
Δημοδιόσιαλος

Απάντησις του κ. Μπαλαντινου εις τον κ. Κουκουτσάκη εις
το "βήμα του λαου" της 13ης Ιουλίου 1953.-

Κύριε Κουκουτσάκη,

Τρίμηνο έχρειάσθημεσ νά συναρμολογήσησ τας τοποθεσίας της
Κανδάνου δια νά πιάσησ μάχη Σελίνου. Καί όχι μάχη Κανδάνου, όπου
προσπάθησαν προηγουμένως άλλοι. Θα ήτο ήράγματι μάχη Σελίνου
έάν ο κ. Σειραδάκης εφαρμόζε έκεινο που ειπε στας 22 Μαΐου εις
τόν άειμνηστο Λοχία Λαζόπουλο, ότι θα πιάση τά Φουρνάκια και
έτσι 5.000 χιλ. γερμανοί δέν θα μπορέσουν νά μπουσν στην Κανδάνο.

Και θα γίνω Λεωνίδας των Θερμοπυλών. Στας 24 Μαΐου τό βράδυ του
ειπε ο σφερ Καλογεράκης ότι οι γερμανοί επικράτησαν παντού.

Ο κ. Λεωνίδας έγινε άφαντος. Θα ώνομαζότανε μάχη Κανδάνου, αν
έσετς οι προύχοντες της Κανδάνου επίανέτε στις 25 Μαΐου τό πρωτ,
πραγματά Φουρνάκια που είναι φρούριο της Κανδάνου. Καί θα έπλήρωναν
πολύ άκριβά οι Γερμανοί την κατάληψιν της Κανδάνου. Αλλά προτι-
μήσατε νά πάρετε τας οίκογενείας σας και νά πάτε εις τον Πύργο
νοντου Σταύρου, και νά βλέπετε από δύο χιλιομέτρα μακριά νά σας
ερχόσυν τά σίβητα σας.

Μάχη Σελίνου θα ώνομαζότανε κ. Κουκουτσάκη, έάν ή τύχη δέν
εύνουσε τους γερμανούς εις τά Πλεμενιανά, που έφύλαγαν Λακοσγου-
ραφιδτες. Τό άπόγευμα της αυτής ήμέρας, όπου άρχισαν τους
.. 11/5/56

γερμανούς και έπιασαν μάχη και έσοτώθη ένας θμηρος της Έπι-
 τροπής σας και οι άλλοι θμηροι της έπιτροπής σας ήρχισαν τις
 φωνές και έσταμάτησαν την μάχη και έπέρασαν οι Γερμανοί δια
 Παλαιόχωρα. Καί μετά όντώ ήμέρας έγύρισαν οι γερμανοί στην
 Κάνδανο και έγραψαν τό ταβλί, όπου έσετες σήμεραν έμμεταλλεύε-
 σθε με τις μυθολογίες του έπιτηδελου κ. Σευραδάκη. Είς τας 24
 Μαΐου κ. Κουκουτσάκη έπολιορηθήσαν 5 γερμανοί, στα Φλώρια και
 έσοτώθησαν. Επίσης έπολιορηθήσαν κατωθεν των Σελιών 20 γερ-
 μανοί, έσοτώθησαν 13 και έπιάθησαν 7. Τάς δυο μάχας αυτές
 τας έκαμαν 45 Κισαμίτες, Έθνιαχωριανοί, Σασαλιώτες και Ρουμα-
 τριανοί και 11 Σελινιώτες. Στροβλές και Σπίνά έσοτώθησαν 4
 Κισαμίτες και 2 Σελινιώτες. Όχι όμως Κανδανιώτες. Από Βουκολιές
 Δρομόνερο, Καϊόπετρο, Μεσοάβλα, Φλώρια, Άναβο, Σπίνα, Φαράγγι,
 Βεροπόταμο και Άνισαράκι, δεν έρρίφθη καμιά τουφεκιά παρά μό-
 νο από τό Κουμαρόλασο μερικοί πυροβολισμοί, όπου οι γερμανοί
 δεν άπήντησαν.

Αυτή είναι κ. Κουκουτσάκη ή καθαρά άλήθεια, και όχι μυθο-
 λογίες τις όποτες έπλάσετε έσετες και άλλοι.

Αυτά προς τό παρόν.

Χανιά 9 Ιουλίου 1953

Μ.Σ.ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

Η κατωθι έπιστολή έστάλη ταχυδρομικώς είς τόν κ. Μιχαήλ
 Κουκουτσάκη Δημ/λον.

Χανιά 4 Ιουλίου 1953

Κύριε Κουκουτσάκη,

Οί Γερμανοί κατέλαβαν τις Βουκολιές 24 Μαΐου ώρα 9 π.μ. επί
 Πως εύρέθησαν οι Γερμανοί στην Κάνδανον, στα Φλώρια και στα
 Φαράγγια και τους πολεμιστε 22-23 Μαΐου; Τ'άδιαφευστα όπως τά
 όνομάζεις είς τόν Παρατηρητήν, 25-26 Ιουλίου 1953 διαφεύδου
 ένετνα πού δημοσιεύσες είς την ίδιαν Έφημερίδα είς τας 5 Ιου-
 λίου 1953 αλλά τά διαφεύδουν και πέντε έπαρχιώτες σου Νικ. Γεωργα-
 κιάκης, δικηγόρος έν Κανδάνου; Γεωργ. Κατσιγάρης έμπορευόμενος
 έν Κανδάνου, Άντών. Θεοδωράκης έν Παλαιόχωρας, Θεοδ. Κριάρης έξ
 Άζωγυρέ, Στυλ. Μπιτσάκης Φαρμακοποιός πού εύρέθη είς Κάνδανον
 23-24 Μαΐου και ήτο και είς την τριμελή έπιτροπή σας πού έστελ-
 λατε είς τους Γερμανούς.

Αυτή ή έπιστολή έστάλη με πολλές λεπτομερειας με 4 σελίδες και

Μ.Σ.

Η ΜΑΧΗ ΠΑΡΑ ΤΑ ΜΕΣΑΥΛΙΑ

(23 Μαΐου 1953)

Η μάχη της Κρήτης αποτελεί έν από τά σημαντιώτερα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου πολέμου και μπορεί ν' αναλυθῆ σέ δεκάδες ολόκληρες μαχών, που γίνηκαν στό από 20-26 Μαΐου 1941, χρονικό διάστημα, σέ στεριά και θάλασσα μέσα και γύρω στήν Κρήτη.

Η μάχη παρά τό χωριό Μεσαύλια είναι μια απ' αυτές. Μολονότι δέ ἔχουν περάσει από τότε 12 ολόκληρα χρόνια, παρουσιάζει και τώρα ἀκόμη ἀρκετό ἐνδιαφέρον, τόσο από γενικήσ ἀπόψεως, όσο και τοπικήσ, γιατί ἦταν ἡ κυριώτερη μάχη, που ἔδωκαν οἱ Γερμανοί περνώντας πρὸς τήν Κάντανο και γιατί παρουσιάζει σέ μικρογραφία τό φανατισμό, μέ τόν ὅποτον ὁ Κρητικός Λαός στό σύνολό του ὑπερασπίστηκε τό πάτριο ἔδαφος στό Γερμανό εἰσβολέα.

Γιά ἐνέργεια τῆσ περιγραφῆσ, θά δώσω τό λόγο στόν Καπετά-Διονικολῆ (Νικ. Ἡλιάκη), ἕνα ἔξηντάρη τότε, ψυχωμένο και ἐμπειροπόλεμο πολεμιστή από τό χωριό Στροβλές Σελίνου που ἐπὶ κεφαλῆσ τῶν χωριανῶν του, ἔτρεξε ἀμέσως νά πολεμήσῃ, ἔν και ἔπασχε ἀπό πλήρη ἀγκύλωση τοῦ ἐνός ποδιοῦ του:

"Μόλις που εἶχαμε γυρίσει στό χωριό μας ἀπό τό ξεπάστρεμα τῶν Γερμανῶν στήν περιφέρεια τοῦ Καστελλιοῦ Κισοῦμου, που, δυστυχῶσ, δέν προλάβαμε, γιατί τό βρήκαμε τελειωμένο-λέεε ὁ καπετά Διονικολῆσ-πατρῶν ἐν τηλεφώνημα ἀπό τό Σάσαλο, νά τρέξουμε, όσο μπορούμε πιδ γρήγορα, στά Φλώρια, γιατί οἱ Γερμανοί φάνηκαν στό δημόσιο δρόμο, πιδ πάνω ἀπό τσί Βουκολιές, και χωρίς ἄλλο, θά ἔχουν σκοπό νά περάσουν στήν Κάντανο.

Χωρίς καμμία καθυστέρηση πήραμε τά παλιοτούφειά μας μέ τά λίγα φυσέκια, που εἶχε καθένας μας και τρέξαμε πρὸς τό Σάσαλο, γιά νά δοῦμε που ἔπρεπε νά πάρουμε θέση".

"Ποιοί ἄλλοι, καπετά Νικολῆ, πήγατε ἀπό τίς Στροβλές; ἐνδιαφέρομαι γιατί εἶναι τό χωριό τῆσ γεννήσεῶσ μου"

"Χωρίς ἐμένα και τόν γιό μου πόν Παναγιώτη ἦταν κι ὁ Γιάννης ὁ Βαβουλέσ ὁ ἀδελφός του ἔν και εἶχε σκοτωθῆ ὁ ἀδελφός σας ὁ Δημήτρης, δύο μέρες πρωτῆτερα στή μάχη στά Πλακάλωνα στήν Κίσαμο, ὁ Ἡλίας ὁ Βασιάνης, ὁ Γ. Πρασιανάνης, ὁ Μ. Περαιθωράκης και οἱ Καμήλιδες Σπῆφανος, Γιάννης και Μιχάλης. Κατεβαίνοντας τῆ γυροποταμιά τοῦ ποταμοῦ Τυφλοῦ, συναντήσαμε και ἄλλους πολεμιστές Ἐννιαχωριανούς ἀπό τό Βλάτος, ἀπό τήν Ρογδιά, ἀπό τῆ Λίμνη, ἀπό τό Ἐλος,

ΜΜΜ.

ἀπό τὸ Δούχι, ἀπὸ τὰ Περβόλια. Ἐπὶ κεφαλῆς μάλιστα τῶν Περβολιανῶν ἦτανε ὁ ξάδελφός μας ὁ Φιλωτογιάννης ὁ δάσκαλος. Φτάσαμε στὸ Σάσαλο 65 ἄνδρες. Ἦρθανε καὶ ἀπὸ τὸ Σάσαλο μερικοί.

Συνεννοηθήκαμε τότε μεταξύ μας νὰ βγοῦμε στὰ Σελιά, νὰ μᾶς ἐβγορίση ἡ στράτα καὶ βλέποντας καὶ κἀνοντας. Μόλις ποῦ εἶχαμε φτάσει στὰ Σελιά καὶ προτοῦ ἀκόμη πάρουμε τὴν ἀνάτρεξή μας ἀπὸ τὸν τόσο ἀνήφορο, νὰ καὶ φτάνει ἀγιομαχητός ἕνας ἀγγελιοφόρος καὶ μᾶς-ε-λέει νὰ τρέξουμε γλήγορα νὰ πιάσουμε τὴ λαγκαδιά τῶν Μεσαυλιῶν, γιατί οἱ Γερμανοὶ μοτοσυλετιστές φάνηκαν στὸν Κανόπετρο καὶ χωρὶς ἄλλο θὰ πηγαίνουνε γιὰ τὴν Κάντανο.

Ἀμέσως τρέξαμε καὶ πιάσαμε τὸ πλάι τῆς λαγκαδιᾶς καὶ μᾶς ἐβγόριζε σὰν καρφίχτης ὁ ἀμαξωτός δρόμος. Κρυφτήκαμε πίσω ἀπὸ κάτι χαρακάνια, ποῦ μᾶς ἐκρύβανε καὶ θὰ πάχαμε καὶ γιὰ μιτιρτζια. Μόλις ποῦ προλάβουμε νὰ ἐπιτάσουμε θέσεις καὶ γροιοῦμεν τὴ βοή τῶν μοτοσυλετῶν καὶ σὲ λίγα λεπτά νὰ καὶ ἔρχισαν νὰ ξεπροβάλουν ἕνας ἕνας οἱ Γερμανοὶ ὅλοι μαβέλα τοὺ μοτοσυλεῖτες. Μαζί τους τραβοῦσαν καὶ ἕνα αἰκὸ μας, ἑσὼς γιὰ ὁδηγὸ, καὶ ἕνα γάιδαρο ξεστρωτο ποῦ τοῦ εἶχανε ἀπάνω του ριγμένους κορδέλες πολυβόλων.

Εἶχαμε συμφωνήσει μεταξύ μας νὰ μὴ πυροβολήσῃ κανένας, ὥστου νὰ δώσῃ ἕνας, ποῦ ὠρίσαμε, τὸ σὺνθημα μ' ἕνα σφύριγμα.

Μὰ ἄρκοις ἀνυπόμονος γῆ ἀπρόσεκτος ἔρριξε μὲ τὸν παλιογκρά του καὶ ἐπράδωσε τὴν θέση μας μὲ τὸν κανὸ τοῦ πυροβολισμοῦ.

Ἀμέσως τότε δόθηκε τὸ σὺνθημα καὶ οἱ μπάλες ξεπασάλισαν ἀνάμεσα στοὺς Γερμανούς. Ἀλλὰ μόνο αὐτὸς ποῦ πῆγαινε 50 μέτρα μπροστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους σκοτώθηκε.

Οἱ ἄλλοι κατέβησαν ἀπὸ τοὺ μοτοσυλεῖτες, ἐπιτάσανε μιτιρτζια τοὺς προφυλακτῆρες τοῦ δρόμου καὶ ἔρχισαν νὰ μᾶς ρίχνουν μὲ τὰ πολυβόλα. Εἶδαμε τότε πὼς τὰ χαρακάνια ποῦ εἶχαμε γιὰ μιτιρτζια δὲ μπορούσαν νὰ μᾶς προφυλάξουνε καὶ τσοῦροβολήσαμε στὸ βάθος τῆς λαγκαδιᾶς. Ἐστὰ βρεθήκαμε πιδ κοντὰ μὲ τοὺς Γερμανούς, καὶ δὲ μπορούσαμε νὰ τοὺς θεωροῦμε καὶ νὰ τινε παίζουμε. Γι' αὐτὸ σαρφαλώσαμε καὶ φτάσαμε στοὺς ἑδῆους προφυλακτῆρες, ἀπὸ τὸ πῶς των μέρους. Σὲ μιὰ στιγμή καβαλιεῖουμε τοὺς τοίχους καὶ φτάνουμε διπλα τοὺς. Εἶχαμε τραβήξει τὰ μαχαίρια μας καὶ εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ τοὺς κἀνομε σφαντούς. Οἱ Γερμανοὶ τάχασαν καὶ σηκώσαν ψηλά τὰ χέρια. Ἐμεῖς ριχτήκαμε ἀπάνω τοὺς καὶ τοὺς ξαρματώσαμε. Μὰ, ἐκεῖνὰ ποῦ ξεριμάτωνά ἕνα Γερμανό, εὐρῶ, λίγο πιδ πέρα, τὸν παπὰ Σπύρο Κουντουράκη ἀπὸ τὴν Ἀίμνη, νὰ τὸ ἔχη περιαρπαγμένο ἕνας

[Handwritten signature]

Γερμαναρχὸς διπλὸς ἀπ' αὐτὸν καὶ ἀνοῦω τὸν παπὰ νὰ ζητᾷ βοήθεια.
Ἄφήνω τὸ Γερμανὸ τὸ δὴλὸ μου, γιὰ νὰ πάω νὰ βοηθήσω τὸν παπὰ,
ἀλλὰ πρόλαβε ὁ μακαρίτης ὁ Καμηλο-Στεφάνης καὶ ἐγλύτωσε τὸν παπὰ
καρφώνοντας τὸ μαχαίρι τοῦ στό Γερμανό.

Οἱ ἄλλοι Γερμανοί, ποὺ ἀκόμη κρατοῦσαν τὰ χέρια ψηλά, σὺν
εἶδαν νὰ πέφτη κάτω νεκρὸς ὁ συνάδελφός των, σιέφτησαν πὼς δὲν
τοὺς σώζει ἢ παράδοσή των καὶ ἐπῆραν τὴν ἀπόφασιν νὰ πουλήσουν
ἀκριβὰ τὴν ζωὴν των. Ἐρριξαν ἀνάμεσά μας μιὰν κερνογόνο χειρο-
βομβίδα καὶ ἔρραξαν τὰ πολυβόλα τους.

Μέ τὸν κρότο καὶ τὸν κρόνον τῆς χειροβομβίδας ἦρθε μεγάλη σύγ-
χισι καὶ κοντέφαμε νὰ σκοτωθοῦμε καὶ ἀναμεταξὺ μας. Ἐγὼ νὰ σοῦ
πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν τάχαδα. Μασέλιασα τὸ τουφέκι μου καὶ παρανο-
λούθησα τὴν κίνηση τῶν Γερμανῶν ποὺ ἦταν κοντὰ μου. Βλέπω τότε
ἓνα πολυβολητὴ νὰ προσπαθῆ νὰ στρέψῃ κατὰ πάνω μας τὸ πολυβόλο
του, τοῦ φυτεύω μιὰ σφαῖρα στὴν κεφαλή καὶ παραίτῳ τὸ πολυβόλο.
Μὰ στὴ στιγμὴ ξετροπᾶνει μέσ' ἀπὸ κἄτι πλατανάκια ἓνας ἄλλος καὶ
πιάνει τὸ πολυβόλο. Δεύτερη σφαῖρα μου τὸν ρίχνει καὶ αὐτὸν νεκρὸ.

Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ καταλεφτῶς ὅτι γίνημε αὐτὴ τὴ στιγμὴ.
Οὔλοι ριχτήκανε μέ λύσσα κατὰ πάνω τῶν Γερμανῶν καὶ ἄλλους σκοτώ-
νανε μέ τὰ ὅπλα καὶ ἄλλους μέ τὰ μαχαίρια. Φωνές ἄγριες, βρῖσιές
βογκητὰ, βραχαλιόματα θανάτου. Σάστιζε ὁ νοῦς τ' ἀνθρώπου. Μέσα σέ
πέντε λεπτά κανένας Γερμανός, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ βρέθηκαν ἐκείνους
ὁ δὲ ζοῦσε. Οὔλοι ἰορμημένοι, ἄγριεμένοι, ἐγγλωσιμένονι μαζεθούν τὰ
ὅπλα τῶν σκοτωμένων. Θέλουν οὔλοι νὰ πάρουν γιὰ θύμησιν ἓνα ὄπλο.
Ὁ ἓνας τὸ τραβᾷ ἀπὸ τὴν κἄνα, ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ κοντάκι καὶ ὁ ἄλ-
λος ἀπὸ τὸ λουρικό. Κιντυνεύει νὰ τ' ἀνακωθοῦν μεταξὺ των, ποῖος
γὰ τὸ πάρη. Μερικοὶ κρατοῦνε οὐδὲ καὶ χυμοῦν ἄλλοι καὶ τὼν ἐ παίρ-
νουνε τὸ ἓνα. Ἐρὸ πάντων συνορίζονται τὰ μπιστόλια καὶ τὰ πολυ-
βολάκια.

Βαφνικὰ δεχόμεστε ἓνα πολυβολητὴ, οἱ σφαῖρες ξεπαρσάκι σὺν
στά πόδα μας καὶ στὴ στιγμὴ πέσαμε δέπλα στόβος προφυλακτικῆς
τοῦ δρόμου. Κοιτάξαμε καὶ θωροῦμε νὰ σαλεθοῦν, μέσα στά κλάδια
ἑνὸς δάσους, ἐκεῖ λίγο μακρύτερα, μερικοὶ Γερμανοί, ποὺ δὲν εἶ-
τσ' εἶχε δὴ κανένας ὡς τώρα. Αὐτοί, σὺν εἶδαν τὴν καταπάντα τῶν ἄλ-
λων καὶ σιέφτησαν πὼς σέ λίγο θὰ εἶχαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἴδια τύχη,
ἀπόφασισαν νὰ πουλήσουν καὶ αὐτοὶ ἀκριβὰ τὴ ζωὴν των καὶ μᾶς χτύπησαν.

[Handwritten signature]

Εὐτυχῶς δὲν χτυπήθημε κανέννας μας. Ἀμέσως τοὺς ρίξαμε καὶ ἐμεῖς. Ἐπαφὰν νὰ πυροβολοῦν, σηῶσανε τὰ χέρια καὶ φωμιάζανε, μὰ δὲν ἰμποροῦσαμε νὰ καταλάβωμε τί ἔλεγαν. Καταλάβαμε πὼς ζητοῦσαν νὰ παραδοθοῦν καὶ τότε φώναξε ἕνας ἀπὸ μας: "Μὴν τυνέ ρίχνετε μωρέ. Παραδοῦδονται, μόνο τὸ νοῦ σας, μὴ μας ἐκάνουνε κιαμιὰ μπαπεσιὰ".

Τυνέ κἀμαμε νόημα νάρθουνε κοντὰ μας χωρὶς ὄπλα καὶ μὲ τὰ χέρια ψηλά. Ἦταν ἑπτὰ. Τὰ εἶχαν χαμημένα κὶ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο τυνε.

Πήραμε τοὺς αἰχμαλώτους κὶ ἔφεύγαμε, γιὰτὶ εἶχε ἀρχίσει νὰ βραδιάζη. εἴμαστε παημένοι ἀπὸ τὴ δίψα καὶ θέλαμε νὰ βροῦμε νερό.

Ἐφηνικά ἀκούομε μιὰ φωνὴ ἀπὸ μακρινά: "Ποῦ πάτε, μωρέ, ποῦ ἔρχονται κὶ ἄλλοι Γερμανοί;"

Πιάσαμε καὶ πάλι θέσεις καὶ περιμέναμε, μὰ δὲ φάνηκε κανέννας. Καὶ, ἐπειδὴ μας εἶχαν τελειώσει τὰ φυσέκια, ἀποφασίσαμε νὰ φύγωμε στὰ χωριά μας, βέβαιοι, πὼς ἂν ἔρχότανε Γερμανοὶ τὴν ἴδια γῆ τὴν ἄλλη μέρα, θ' ἴσοι χτυποῦσανε οἱ Σερλινωτες πὶς πάνω. Ἐμάθαμε μάλιστα πὼς, πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς, κρατοῦσαν στὰ Φλώρια καὶ στὸν Ἄναβο τὰ περάσματα.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὡς ἐμάθαμε ἀργότερα μεγάλη Γερμανικὴ δύναμη προχώρησε πρὸς τὴν Κάντανο, χτυπήθημε στὰ Φλώρια καὶ στὸν Ἄναβο, μὰ κατῶρθωσε νὰ περάση, γιὰτὶ δὲν εἶχαν καὶ αὐτοὶ πυρομαχικιά σὰν κὶ ἐμᾶς". Ἐδῶ τελειώνει ἡ ἀφήγησι τοῦ Λιονιολῆ, μὰ καὶ τὰ παρακάτω προέρχονται ἀπὸ πληροφορίες τοῦ ἴδου.

Ἡ μάχη αὐτὴ στὰ Μεσαῦλια βᾶστηξε 4 ὧρες. Ἀπὸ τοὺς 27 Γερμανοὺς σκοτωθήμανε οἱ 20. Τοὺς 7 αἰχμαλώτους τοὺς πήραν οἱ Ἐννιαχωριανοὶ καὶ τοὺς παράδωκαν στὸ σταθμὸ τῆς Χωροφυλακίης στὸ χωριὸ Κούνενι. Τοὺς γίνηκε κἀδε δυνατὴ περιποίησι. Ἰσως μάλιστα ἡ καλὴ αὐτὴ μεταχείρησι ἔκαμε τοὺς Γερμανοὺς, ποῦ ἀσφαλῶς δὲν εἶχαν πληροφορηθῆ τὴ συμμετοχὴ τῶν Ἐννιαχωριανῶν καὶ Στροβλιανῶν, νὰ μὴ ζητήσοῦν ἀργότερα νὰ ἐπιβάλουν ἀντίποινα καὶ τὰ ὅποια ἐπέβαλον στοὺς κατοίκους τῆς Καντάνου, τοὺς ὅπολους ἐθεώρησαν ἀποκλειστικὰ ὑπευθύνους.

Στὴν τετράωρη αὐτὴ μάχη, παρὰ τὸ ὅτι οἱ πολεμιστὲς μας ἐξετέθησαν σχεδὸν ἀκάλυπτοι στὰ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ δὲν εἶχαμε πολλὰς ἀπώλειες. Σκοτωθήμαν μόνον δύο: ὁ Πέτρος Δοξάνης ἀπὸ τὸ Σάσαλο ἕνας ἐρδομηντάρης γέρος, ποῦ στάθηκε ἀδύνατον νὰ τὸν πείσουν νὰ μὴν ἔρδη, ἀφοῦ μάλιστα ἦταν καὶ ἄοπλος καὶ ὁ Νικ. Βεστάκης ἀπὸ τὴν Μελισσιὰ τῶν Ἐννιά Χωριῶν. Τραυματίσθησαν καὶ δύο ἄλλοι ὁ Μιχ. Παπαδάκης ἀπὸ τὸ Ρογδιὰ καὶ ὁ Α. Ταχτιλιάκης ἀπὸ τὸ Βλάτος τῶν Ἐννιά Χωριῶν.-

M.M.

Σημείωση: 'Αυτές τὶς μέρες συζητήθηκε, κάπως πιχρόχολα, ἡ μάχη τῶν Μεσσαυλιῶν στὶς Χανιώτικες ἑφημερίδες μεταξύ τῶν κ.κ. Μιχ. Μπαλαντίνου καὶ Γεωργιακάκη. Ὁ κ. Μπαλαντίνος ἰσχυρίζεται, πὺς δέν ἔγινε ἄλλη μάχη κατὰ τὸ πέρασμα τῶν Γερμανῶν πρὸς τὴν Κάντανα καὶ πὺς αἱ Σελινιώτες ἔδειξαν στὴν περίπτωση αὐτῆ, ἀδικαιολόγητη ἀδράνεια. Ὁ κ. Γεωργιακάκης, ἐξ ἄλλου, ἰσχυρίζεται, πὺς, πλὴν τῆς μάχης αὐτῆς, ἔγιναν καὶ ἄλλες στὰ Φλώρια, στὸν "Αναβο καὶ στὸ Φαράγγι.

'Ἐάν αὐτὸ εἶναι ἀληθές, δέν εἶναι διόλου δύσκολο νὰ βεβαιωθῆ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔλαβαν μέρος σ'αὐτές τὶς μάχες, ἔστω καὶ ἐν μικρότερης σημασίας. Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ αὐτὸ, γιὰ νὰ πάψῃ ἡ μικρόχαρη αὐτῆ συζήτηση, ἀπότοκος στενόκαρδου ταπεινισμοῦ, ποὺ δέν ἔχει τὴ θέση του ἀνάμεσα στοὺς Κρητικούς, οἱ ὅποιοι ἔπραξαν καὶ τῶρα ὅπως καὶ πάντοτε τὸ καθήκον των ὅπου καὶ ἂν βρέθησαν.

Χανιά 20 Μαΐου 1953

ΠΑΝΤ. Β. ΒΑΒΟΥΛΑΣ

Ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ ἐστάλη εἰς τὸν κ. Κοντινάκη

Κύριε Κοντινάκη,

'Ἡ ἀπειλητικὴ σας ἐπίσημη 24 Μαΐου 1953 εἰς τὸ μαγαζὶ μας δέν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀπὸ ἄνθρωπο τῶν γραμμάτων καὶ δὴ Καθηγητῆ. Καὶ, ἔπρεπε νὰ ἀπαντήσετε εἰς ἐμένα καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀδελφόν μου ποὺ καὶ αὐτὸς τόμαθε ἀπὸ τὴν 'Εφημερίδα ὅπως καὶ ἐσὺς. Σὰς εἶπα ὅταν ἤμουν 40 χρονῶν θάνατο δέν λογάριζα καὶ τῶρα ποὺ εἶμαι 80 κάτι περισσότερο. Μοῦ εἶπατε ὅτι ἐμένατε γραμματεὺς τῆς ἀντιστάσεως καὶ μὲ 'Αγγλους μαζί καὶ γνωρίσατε περισσότερο ἀπὸ ἐμένα. Σὰς εἶπα νὰ τὰ δημοσιεύσετε. Μοῦ ἀναφέρατε τὸ ὄνομα τοῦ κ. 'Ησαχάκη, τὸ τί θέλατε νὰ πῆτε δι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον δέν ἐκατάλαβα. Τὸν γνωρίζω ὅμως καλά. 'Επιληρονόμησε ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸν μαναρλιτὴν τὰ ἡθικὰ καὶ ὑλικὰ κεφάλαια καὶ μὲ τὰ κουτσομπολιὰ του εἰς τὴν Πολιτικὴν ἐξώφησε ἀπὸ τὰ ἡθικὰ κεφάλαια καὶ ἐπεριορίσθη εἰς τὰ ποινικὰ κουτσομπολιὰ γιὰ νὰ περῆ τὴν ὥρα του. 'Ἐάν σας ἔκανε ἀσάβητα ἀσφαλισμένα κανένα κ. ουτσομπολιὸ εἰς βῆρος μου μὴ δυσκολευθῆτε νὰ τὸ δημοσιεύσετε. Ὅσον διὰ τῆς ὑπόθεσιν ποὺ ἐνδιαφέρεσθε ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐν τῇ ζωῇ οἱ ἔντιμοι καὶ ἀειμνηστοὶ ἄνθρωποι ποὺ ἤγοντο τῆς ἐπαρχίας Σελίνου Κων/νος Παπαδογιάννης, Σοφοκλῆς Φιώτης, Ἰωάννης Κριάρης, ἀδελφοὶ Κονταδάδες, Ἐμμανουὴλ

Π. Β. Βαβούλας

Σειραδάκης, Πρωτόπαπας των Χανίων Κων/νος Φούρης και θα σας έλεγα
 έσως των νέων Καπετανέων. Δεν έχει ανάγκη ή ιστορία της Έπαρχιας
 μας να της προσθέσωμεν τους μύθους του κ. Σειραδάκη. Και για να
 πιστέψετε ότι εγώ περισυλλέγω αληθινά πολεμικά και πολιτικά γεγο-
 νητότα από το 1878 έως σήμερα και έχω τρία χειρόγραφα βιβλία έξε-
 γραφα τής πρώτες σελίδες και σας τής στέλνω να πιστέψετε και σας
 παρακαλώ να μου τής επιστρέψετε. Τής αντίγραφα με μαύρη μελάνι
 και δικιά μου γράμματα. Αυτά που έξιστορούν, εγώ θα τ'άφλω δια
 τους μεταγενεστέρου του σπιτιού να διαβάζουν αλήθειες και όχι τής
 ψευτιές των διαφόρων ιστοριογράφων που έχουν 30% ψέμματα.

Κύριε Κοντινάκη, παραλείπω πολλά ιστορικά γεγονότα που έσείς
 οί νέοι Καπετανέοι έδημιουργήσατε άπερσισηπτα. Στην Έπαρχια σας
 στο συμφοριτοπόλεμο έβάλατε 200 Έπαρχιώτας και υπογράψανε χαρτί
 και καλούσαν τον Μπαντουβι από το Ήρακλειο να έλθη να υποτάξη τον
 Κομμουνισμόν εις τον Νομόν Χανίων και έδημοσιεύθησαν και τά όνόματα
 των ανθρώπων αυτών εις τον Παρατηρητήν. Και Γενικός Διοικητής ο
 κ. Μπακλατζής. Και Άλλη άπερσισηπτα έβαλε τους Κανδανιώτες και
 υπέγραψαν χαρτί με 100 υπογραφές και έδημοσιεύθη και αυτό εις τον
 Παρατηρητή και έλεγαν ότι έπεινοι που θα πειράξουν τον σταθμόν τής
 Κανδάνου θα αντιμετωπίσουν 100 δπλα Κανδανιώτικα. Έπηγε ο Διτοάρ-
 δος με 30 Κομμουνιστάς έσιότψωσαν και κατέστρεψαν τον σταθμόν και
 έσείς έδω μέσα έφωνάζατε ότι αυτό που έκαμαν οί Κισσαμίτες εις την
 Κανδανον θα έχη αντίποινα. Άλλά τό ήμερολόγιο του Διτοάρδου που
 έδημοσιεύθη εις τας έφημερίδας μετά τό σκοτωμό του σας έιλεισε τά
 στόματα.-

Και τό χειρότερο οί νέοι Καπετανέοι όταν κατέστρεψαν οί Γερμανοί
 την Κανδανον οί Κανδανιώτες οί συναδραιοθέντες κάτωθεν Πύργου Σταυ-
 ρού στο Μπαμπανάδων και έιλεξαν Έπιτροπή ρώτησε να μάθης τι έντο-
 λή ειχαν. Έγώ την ξεύρω δεν σου την γράφω.-

μεθ' υποθήφews
 Μιχαήλ Στ. Μπαλαντίνος

Χανιά 28 Σεπτεμβρίου 1953

Κύριε Κοντινάκη,

Σας παρακαλώ να μου σταίλετε τό χειρόγραφο που σας έστειλα
 να τό τοποθετήσω εις την θέσιν του, δια σας είναι άχρηστο. Μου ειπατε
 ότι κίνατε άρχιγραμματεύς τής αντίστασης και ήσουν μαζί με Άγγλους
 και γνωρίζεις περισσότερα από κάθε Άλλο. Έγώ αυτό τό πιστεύω. Όλοι
 όσοι πλησιάζουν Άγγλους, Γάλλους, Ρώσους, Γερμανούς και κρατούν

.../... *[Signature]*

βαλίτσες και περιέχουν μυστικά μέσα, είναι επόμενο εμείς που τους πλησιάζουν να γνωρίζουν τα μυστικά και θα περιμένω να τα δημοσιεύσει. Μου είπες ότι κάτι σου είπε ο κ. Ήσυχνης για μένα, ότι σ'αυτός είπες να το δημοσιεύσει και να βάλει και το όνομά σου εις το δημοσίευμα και θα γίνει πιστευτό. Τώρα μάλιστα με την παρασημοφορία του τό κάνει το Κράτος. Τόν άδολιξε όμως το Κράτος. Τόν Καμηλογιώργη τόν παρασημοφόρησαν εις το πεδίο του Άρεως μπροστά εις το μνημείο του άγνωστου στρατιώτου διά χειρός του τότε Γενικού Διοικητού. Ένδ' του κ. Ήσυχνης τό έστειλαν εις το σπίτι.-

"Έχω ήμερολόγιον από τό 1877 και γράφω όλα τα πολεμικά και πολιτικά γεγονότα των πέντε Άπαρχιών του Νομού Χανίων. Έγνώρισα Άρχηγούς και άπλαρχηγούς και άρχηγούς κομμάτων και όλα σχεδόν τα πολιτικά πρόσωπα των πέντε Άπαρχιών, έμαθα και άκουσα πολλά άπ'αυτούς τους έντιμους ανθρώπους. Τα έντιμότερα και καλλίτερα πρόσωπα είχε ή Έπαρχία Σελίνου. Άρχηγός ήτο ο Κορκίδης έντιμος πατριώτης, με ύπομονή και νοημοσύνη μεγάλη χωρίς έγωισμό. Κων/νος Παπαδογιάννης ένας έν των ωραιότερων άνδρων του Νομού Χανίων και προικισμένος από τό θεό με όλα τα καλά προτερήματα. Μάριος Κονταδής ο τελευταίος, σοφός και άνδρετός είχε άδελφό τόν Ιωάννην Κονταδην, Συμβολαιογράφο Χανίων, ο έντιμότερος και φιλαλήθης άνθρωπος των Χανίων. Σοφοκλής Φιώτης, Πατριαρχική και πολεμική οίκογένεια, Συμβολαιογράφος Σελίνου, είχε μεγάλην εμπιστοσύνην και έντιμησην από τους έπαρχιώτας και από τας άλλας Έπαρχιας. Έμμανουήλ Σειραδάκης ο έντιμότερος δικηγόρος των Χανίων διατελέσας άνακριτής των Χανίων μέχρι τό 1890 που χάλασαν οι αίσχροι πολιτικοί τό έντιμο και άγιο πολιτεύμα και έγυρίζαμε εις την τουρκική δουλεία. Καί διά να μή φορέση ο μακαρίτης Σειραδάκης τό Τουρκικό φέσι έπαιρηθή. Εις τό πριγκιπικό καθεστώς του 1898 ο λαός των Χανίων τόν εξέλεξε Δήμαρχο βασιζόμενος ο λαός εις την έντιμότητά του. Ιωάννης Κριάρης, υίός του Άρχηγού Κριάρη, άντισαγγελέας των Χανίων επί δεκαπεντάετια. Έβωσε από τόν θάνατο πολλούς συμπατριώτες του εις τό τουρκικό καθεστώς 1890 έως τό 1896.

Έφρόντισε να σώση και τους άδικιοκαταδικασθέντας Παπαδάκην και Δαρετζάκην διά τόν φόνον του τούρκου Μπάντρι. Τό έπληροφόρηθη ο άδελφός του σποτωμένου καιός και δολοφόνος τουρκος. και όργανο του Άγγλικού Προξενείου, με Πρόξενο τόν Μπηχιώτη. Έπήγε εις τό γραφείο του μακαρίτη Κριάρη και του έπετέθη άλλα

Handwritten signature

δέν ἔφυγε ὄμως ἀζημιώτος. Κων/νος Φούμης ἄσπιλος δικηγόρος, πολι-
τικός ὑπουργός καὶ ἔμπορος ἔναμε πολλά καλὰ στή γεωργία. Ὡς μετριο-
παθής εἰς τὴν πολιτικὴν εἶχε μεγάλην ἐκτίμησιν ἀπ' ὅλα τὰ Κόμματα.

Ἐάν Κύριοι ἦτο ἓνας ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ δέν θά ἤμπορούσατε, δέν
οὐκ ἄφιναν ἑσᾶς, τοὺς νέους Καπεταναίους καὶ ἐγωῖστάς, νά προσθέ-
σετε τὰς μυθολογίας τοῦ ἐπιτηδείου Χαραλ. Σειραδάκη εἰς τὴν ἱστο-
ρία τῆς Ἐπαρχίας Σελίνου.

Ἀκούσατε τώρα Κύριοι τί σᾶς βαρύνουν ἑσᾶς τοὺς νέους ἐγωῖστάς
τοῦ Σελίνου. Ἐβάλατε τοὺς Κανδανιώτας εἰς τὸ Πύργο τοῦ Σταυροῦ
στό Μπαμπανάδο καὶ ἔναμαν ἐπιτροπὴ καὶ τοὺς ἔστειλαν στοὺς Γερμα-
νοὺς, νά τοὺς ποῦν, ἔμετς δέν σᾶς πειράξαμε καὶ γιὰ τί μᾶς χαλάτε
τὰ σπῖτια μας; Ὅταν ἔφθασε ἡ Ἐπιτροπὴ ἢ καταστροφή εἶχε τελειώ-
σει καὶ χωρὶς νά τοὺς ἀφίσουν νά μιλήσουν τοὺς πῆραν ὀμήρους τοὺς
κάθισαν στίς μοτοσυλέτες καὶ τράβηξαν διὰ Παλαιόχωρα. Εἰς τὰ Πλε-
μενιανά ἔρχισε μάχη καὶ ἐαιοτώδη ἓνας ὄμηρος καὶ μετ' ἑσᾶς τῶν
ἄλλων ὀμηρῶν ἔπαυσε ἡ μάχη. Τὸ 1949 ἐσυνθηκολογήσατε μετ' οὓς Κομ-
μουνιστάς μετ' ἑσᾶς ὑπογράφᾶς σας. Κατόπιν σκοτώνεται ὁ Δάσκαλος τῆς
Κανδάνου Κομμουνιστῆς καὶ χαλοῦν τὰ χαρτιά Ἐθνικοφρόνων καὶ Κομ-
μουνιστῶν. Κατόπιν βάνετε τοὺς Καναδανιώτες καὶ ὑπογράφουν χαρτί
μετ' ἑσᾶς ὀνόματα καὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν Παρατηρητὴν καὶ λέγατε
ἐκείνος ποῦ θά προσβάλη τὸ σταθμὸ τῆς Κανδάνου, θά ἀντιμῆσῃ ἑσᾶς
τουφέκια Κανδανιώτικα. Ἦλθαν τριάντα Κομμουνιστὰι αἰχμαλώτισαν
καὶ ἐσκότωσαν τοὺς χωροφύλακας ἐλεηλάτησαν τὸ σταθμὸ καὶ οὔτε ἓνα
ὄπλο Κανδανιώτικον δέν ἔφᾶν. Τὰ βάλατε μετ' οὓς Κισαμίτες καὶ λέγα-
τε ὅτι θά ἐνδινηθῆτε. Σκοτώνεται ὁ Λιτσάρδος καὶ στοὺς ἡμερολόγιον
τοῦ εὐρέθησαν ὅτι ἦτο ὄλοι Σελινιώτες ἐκείνοι ποῦ σκότωσαν καὶ
ἐλεηλάτησαν τὸ σταθμὸ καὶ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν Κανδανιώτες ποῦ συν-
ελήφθησαν καὶ καταδικάσθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν. Κατόπιν βάλατε
διαβόσια ἄτομα καὶ ὑπέγραψαν χαρτί καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Παρατη-
ρητὴν μετ' ἑσᾶς ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν καὶ ἐναλοῦσατε τὸν Μπαντου-
βᾶ ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον νά ἔλθῃ νά ὑποτάξῃ τοὺς Κομμουνιστάς τοῦ Νο-
μοῦ Χανίων καὶ ὁ τότε Γενικός Διοικητῆς κ. Ἐμμανουὴλ Μπαλατζῆς....
Τώρα νά μάθετε τὸ τί συναίβει εἰς τίς μάχες Δρομονέρου τὸ 1896
14 Ἰουνίου. Οἱ Τούρκοι τῶν Βουκολιῶν ἀπεφάσισαν νά ἐνωθῶν μετ' οὓς
Τούρκους τῆς Κανδάνου καὶ νά μοιράσουν εἰς τρία τὰς Ἐπαρχίας Κυ-
δωνίας, Κισσαμου καὶ Σελίνου, ἀλλὰ βρῆκαν μεγάλη ἀντίστασιν εἰς
τὸ Δρομόνερο. Ἐβοήθησε καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἐσπορώθη ὁ Ἄρχηγός

Ἄμενιές καὶ ἐτραυματίσθη σοβαρῶς ὁ ἄλλος Ἄρχηγός Χατζῆ Μπακαλάος

καὶ ἔχασαν οἱ Τούρκοι τὸ ἡδιὸ τους καὶ ἔφθασε καὶ ὁ Σιαλίδης

μέ τριακόσια όπλα καί άρχισαν οί Τούρκοι νά ύποχωρούν προς τίς Βουκολιές. Καί πάλι ό Θεός βοηθεϊ οί Τούρκοι τής Κανδάνου έφθασαν εις τά πρόθυρα τών Ρουμάτων χωρίς νά ριχτ η ένας πυροβολισμός έν μέρους τών Σελινιωτών, άλλα τους άντελήφθησαν βοσκοί που έσπρωχναν τά πρόβατά των προς τά κορυφές τών Ρουμάτων, Αναστάσιος Δουφάρδος, Παναγιώτης Καντζάκης, Ιωάννης Σαΐάνος καί βλέπουν τους Τούρκους καί τους άρχίζουν τους πυροβολισμούς καί σταματούν καί έφθασαν καί άλλοι όπλιτες καί έτσι έσωθήσαν μέ τή βοήθεια του Θεου τά Ρούματα από τήν Καταστροφή καί αι τρεις Έπαρχιαι από τόν χωρισμόν. Καί η ήττα τών Τούρκων εις τό Δρομόνερο έξύψωσε τήν Έπανάστασιν τής μεταπολιτεύσεως εις τά όρματα τών ξένων δυνάμεων. Τό 1897 μετά τήν σφαγή εις τάς πρώτας μάχας τής Κανδάνου, οί Κισαμίτες έπολεμοΰσαν κάτωθεν του Ξεροάμπου μέσα εις τόν ποταμόν. Αίφνιδίως παρουσιάζονται στον Ξεροάμπου οί Τούρκοι του Σασάλου καί ύποχωρούν οί Σελινιώτες καί βάζουν τους Κισαμίτες εις δύο πυρά καί έγινε τό μακελιό τών Κισαμιτών καί τους ξετραυμα τον σκοτωμένους οί σιόλοι έως τάς 25 Φεβρουαριου που πήραν οί Ευρωπαίοι τους Τούρκους από τήν Κανδάνου. 30 Οκτωβριου 1912 κατελήφθη τό Μέτσοβο από τρία σώματα. 9 Νοεμβριου ήλθε ό μακαρίτης Άριστείδης Κριάρης καί Μανούσος Βολουδάκης εις τό Μέτσοβο. Τήν επομένην 10 Νοεμβριου έκάμανε μάχη εις τά τρία Χάνια τρεις ώρες μακριά του Μετσόβου. Από τό σήμα του Κριάρη έσοτώθησαν δύο Κισαμίτες ένας Αικινιώτης καί έτραυματίσθησαν ένας Άλιμιανιώτης καί ένας Πλατανιανός. Πιάστε τήν ιστορία του Άριστείδη Κριάρη νά ιδήτε δεκάδες σκοτωμένους καί τραυματισμένους καί τό γελοιοδέστερο έκαμε πολεμική έκθεσι καί τήν έστειλε στας Άθήνας εις τόν Άργυρόπουλον καί τήν έδημοσίευσε εις τάς Έφημερίδας τών Άθηνών οτε κατέλαβε τό Μέτσοβο ό Άριστείδης Κριάρης καί κατόπιν διενδικήσεως νά πάρη πέντε χιλιάδες ναπολεόνια που ειχε ό Άβέρωφ στή διαθήκη του, οτι ένεινος που θα καταλάβη τό Μέτσοβο θα πάρη τά χρήματα αυτά. Οστε έσεΐς κύριοι νέοι Καπετανέοι του Σελίνου, ειδοθε μαθηταί του μακαρίτη Άριστείδη Κριάρη καί του επιτηδελου Χαραλ. Σειραδάκη καί σώνει καί καλά οτι έγινε μάχη Κανδάνου

[Handwritten signature]

και μάχη Φλωρίων δηλαδή μυθολογίες.

Κύριε Κουκουτσάκη, πέντε Γερμανοί έπολεμήθησαν εις τὰ Φλώρια και έσοτώθησαν από Κισαμίτες και όλίγους Σελινιώτες όχι όμως Κανδανιώτες. Είς τὰ Σελιά έπολεμήθησαν είκοσι και έσοτώθησαν δειατρείς και επιάσθησαν επτά, από Κισαμίτες και όλίγους Σελινιώτες όχι όμως Κανδανιώτες. Άλλοι Γερμανοί από Βουκολιές, Σελιά έως Κανδάνο δέν έπολεμήθησαν ούτε εις τὰς 23 ούτε εις τὰς 24 ούτε εις τὰς 25 Μαΐου του 1941.-

Χανιά 10 Μαΐου 1955

Μιχαήλ Στ. Μπαλαντίνος

Πρός τόν Κύριον
Διευθυντήν του περιοδικού

" Κρητική Έστια "

Ένταυθα

Έν Χανίοις τῆ 19 'Ιουλίου 1955

Κύριε Διευθυντά,

Είς τό τεύχος του μηνός Μαΐου 1955 σελίς 10η ο κ.Ι.Ι.Π. έχει πολύ νοπιάσει να μεταφράση ενθέσεις Γερμανών δια να πειση τους άναγνώστας της και τόν μέλλοντα ιστοριογράφον ότι έγινε μάχη εις Κανδάνον. Έάν κ. Διευθυντά θέλει ο κ.Ι.Ι.Π. να μάθη τήν αλήθεια άν δηλαδή έγινε, υπάρχουν πρόσωπα εν τῆ ζωῆ που εύρέθησαν εις Κανδάνον εις τὰς μαύρας ήμέρας αὐτάς όπως ο Στυλ. Μπιτσάκης φαρμακοποιός, Σελινιώτης, Θεοδ.Κριάρης από Αζωγυρέ Σελίνου, Αντ.Θεοδώρακης από Βληθιά Σελίνου,Χουδαλάκης και Παπα-Ήλιάκης Κανδανιώτες και πολεμισταί τῶν Βουκολιῶν, Έμμαν.Καβρουλάκης πρώην υπάλληλος τῶν Τ.Τ.Τ. από Καράνου Κυδωνίας, Γ.Καλογεράκης σωφέρ από Ζυμβραγοῦ Κισσάμου, θα σου άγαφέρω και πεθαμένους. Νά ρωτήσης τόν κ. Ν. Πιπλάκη πρώην Έπιθεωρητήν Μέσης Έκ/σεως τί είχε παρουσία του και παρουσία άλλων ο μακαρίτης Νικ.Γιωργανάκης διηγηδός, κάτοικος Κανδάνου, μετά τόν έντοιχιισμόν τῆς μαρμαρίνης πλανός εις τό Καφενεῖον Περδικιάνη δια τόν υἱόν του Εύάγγελον Ν. Γεωργιανάκη δια τήν φανταστικήν μάχην τῆς Κανδάνου και δια τόν πανηγυρισμόν του υἱου του λόγον. "Έπρεπε να είναι εν τῆ ζωῆ ο μακαρίτης Γ. Κατσιγάρης Κανδανιώτης τί έξεστόμισε έναντιον του Χαρ. Σειραδάκη και τριῶν νέων μαπετανέων τῆς Κανδάνου που έβαλαν τους Κανδανιώτες και ξιψαν τὰς εξῆς άσχημίας. Τους ξδιωξαν και πήγαν στον Πύργον του Σταυρου, τους έβαλαν και

.../... *MESH*

Έναρξαν 'Επιτροπή και τήν έστειλαν εἰς Γερμανούς εἰς Κάνδανον. Οἱ Γερμανοὶ τοὺς πήραν ὀμήρους και εἰς τό Καποδύπιο πυροβολήθησαν και ἐσκοτώθημε ἕνας ὄμηρος τῆς 'Επιτροπῆς ὁ Γ. Μαλανδράκης. Εἰς τὰ 1948 ἔβαλαν τοὺς Κανδανιώτες αὐτοὶ οἱ νέοι Καπετάνεοι και συνυπόγραφαν χαρτιά ἀμοιβαίας ὑποσηρῆξεως. Σκοτώνεται ὁ Κομμουνιστῆς δόξαλος στὰ Πλεμενιανά και χαλοῦν τὰ χαρτιά. Οἱ Κομμουνισταὶ ἀπειλοῦν τήν Κάνδανον και οἱ καινούργιοι Καπετάνιοι βάνουν τοὺς Κανδανιώτες και ὑπογράφουν χαρτιά μὲ τὰ ὀνόματά τους και δημοσιεύονται στὸν Παρατηρητῆ ὅτι ἐμεῖνος ποῦ θά πειράξῃ τήν Κάνδανον ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ 100 ὄπλα Κανδανιώτικα. Πήγαν 30 Κομμουνισταὶ σκότωσαν λεηλάτησαν και οὔτε ἕνα ὄπλο παρουσιάστημε. Κατόπιν βάζουν οἱ καινούργιοι Καπετάνιοι τοὺς Κανδανιώτες και πολλοὺς ἄλλους Σελινιώτες και ὑπογράφουν ὑπόμνημα και τό στέλνουν τοῦ Μπαντουβᾶ εἰς 'Ηράκλειον και τό παρακαλοῦσαν νὰ ἔλθῃ νὰ ὑποτάξῃ τοὺς Κομμουνιστάς τῶν Χανίων και αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν Παρατηρητῆν και τότε ἦτο Γ. Δ. Κρήτης ὁ κ. Μπακλατζῆς.

Ἐάν κ. Ι. Ι. Π. ἦτο ἐν τῇ ζωῇ οἱ Ἄρχηγοὶ και οἱ ἔντιμοι πολιτευόμενοι μὲ μεγάλην συνείδησιν, ὁ ἀρχηγὸς Κοριθῆς, ὁ Κων/νὸς Παπαδογιάννης, ὁ Σοφ. Φιώτης, ὁ ἀνδρεῖτος και σαφὸς Μάρκος Κονταδάς, ὁ τίμιος δικηγόρος Ἐμμ. Σεραδάκης, ὁ ἔντιμος και μὲ μεγάλην Πατριωτικὴ ψυχὴ Ἰωάν. Κριάρης υἱὸς τοῦ ἀρχηγοῦ Κριάρη ὁ ἔντιμώτατος και ἔσπιλος ὡς δικηγόρος, ὡς πολιτικὸς και ὡς ἔμπορος Κων/νος Φούρης, ἐάν κ. Ι. Ι. Π. ἦτο ἐν τῇ ζωῇ ἕνας ἐξ αὐτῶν θά ἔλεγε εἰς τοὺς νέους Καπετάνιους τοῦ Σελίνου, δέν ἔχει ἀνάγκη ἡ ἱστορία τοῦ Σελίνου οὔτε τῆς Κανδάνου νὰ τῆς προσέσετε τίς μυθολογίας τοῦ ψευτο-Λεωνίδα τῆς Κανδάνου ὅπως τὸν ὠνόμασε ὁ κ. Παῦλος Γύπαρης. Θά ἔλεγε τῆς γερμανικῆς μπότας Ἰωάν. Τσατσαρωνάκη τῆς μεγάλης πνευματικῆς διανοίας μὲ τίς φανταστικὰς μάχες τῆς Κανδάνου μὲ τὰ ὄπλα γαρνιρίσματα, θά τοῦ ἔλεγα ἄλλ κ. Τσατσαρωνάκη.

Νὰ πῆτε κ. Διευθυντᾶ στὸν κ. Ι. Ι. Π. ὅτι τήν ἀπαισία κατοχῆ τῶν Γερμανῶν τήν παρακαλοῦθησα στὸ Νομὸ Χανίων ὅσο οὔδεις ἄλλος, μ' ὄλας τὰς λεπτομερείας τῆς, τὰς συνέγραφα και ἀπέστειλα ἕνα εἰς τὸν Στρατάρχη Οὐτλων και μοῦ ἀπήντησε και σοῦ στέλνω τό ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν. "Ἐστειλα στὸ Ἰπουργεῖον Στρατιωτικῶν τῆς Ἑλλάδος και σοῦ στέλνω ἀντίγραφον παραλαβῆς." Ἐστειλα εἰς τὸν Στυλ. Καλλονᾶ εἰς Ἡράκλειον Διευθυντῆν τῆς Σχολῆς Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν και σοῦ στέλνω ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς του.

Handwritten signature

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛ. ΜΙΧΑΛΑΝΤΙΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΠΕΤΑΝΟΥΣ

ΤΗΣ ΚΑΝΑΔΟΥ

"Έχω κ. Διευθυντά πολλά να σας γράψω για τους νέους έγωιστάς και Καπετάνιους του Σελίνου Έως μετ'όλιγον.-

Είς τόν έορτασμόν της Κρήτης είς τήν Κανάδαν.

ΜΕΤ'ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΣ

έκλήθησαν επίσημα πρόσωπα του Κόσμου έκλήθη και ο ανεπιθύμη-

ΜΙΧ. ΣΤ. ΜΙΧΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

τός σας Καράλακος Σειραδάκης ένας των θερμοκυλών διας

ονόμασε τόν έαυτός του, κί ελά σκεραστήν τήν Κανάδαν από τους

Γερμανούς άπό έκεί είς τόν Λοχόν του "Ελληνικού Στρατού

"Ιωάννη Λαζόπουλον ο κ. Σειραδάκης είς τόν 21 Μαΐου 1941 τό

Βράδυ είς τήν Κανάδαν.

Τό 1953 ο Μιχαήλ Στυλ. Μιχαλάντινος άκήνητος είς τήν κ. Σειρα-

δάκη είς τήν φανταστικήν και μυθολογικήν δίδεν/και έκανε είς

Βουκολιές και είς Κανάδαν μάχας, και τήν δεικνύσκει με μέ-

τρού του δημοσιογράφου Δαυί Λουΐζου είς τήν "Εφημερίδα

Εθνικήν" Ακρόπολιν 29-26 Μαΐου 1950.

Πάντε Καπετάνερι τής Κανάδαν διά των "Εφημερίδων

των ηρχισαν να σκεραμύνωνται με άλληλοσυγκρουόμενα

τα ότι έγινε μάχη είς Κανάδαν και οπτε καθόλου ένδειξη τή

ονόμα του ανεπιθύμητου σας Σειραδάκη είς τό δημοσίον κατά των

(τ'άλληλοσυγκρουόμενα).

Είσα είς τόν έορτασμόν είς Κανάδαν οι Καπετάνερι τής Κανά-

δάδαν είδαν και ο ανεπιθύμητος "Αρχηγός τής Κανάδαν κ. Σειρα-

δάκης ήτο άνάγκη να ληθί έκό τήν "Αθήνα" να έπαιξή είς είν

έορτασμένεϊς Κανάδαν.

Και οι Καπετάνεροι του έδωσαν προτεραιότητα να έκταξή τόν

πανηγυρικόν λόγον τής ημέρας. Ο κ. Σειραδάκης έπ'ήρθε τόσα άυ-

νατά διά ν'άκουσουν οι προσκεκλημένοι και τίκα: "Απ'έδω άόχηται

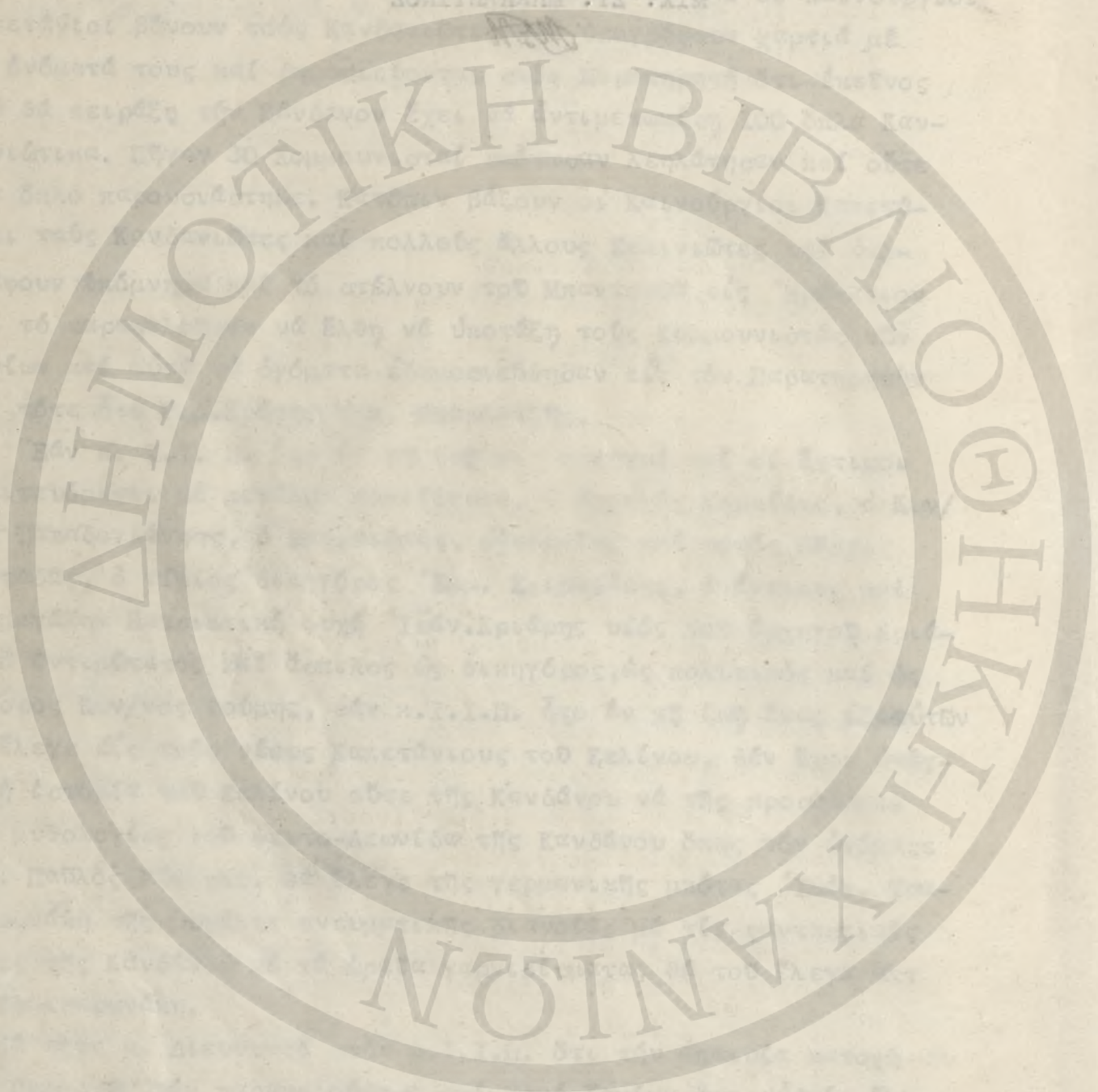
τήν ήρωϊκήν λεγεώνησ του Σελίνου και κατετρόκωσε τόν έχθρόν

είς Βουκολιές και είς τήν μάχας των θαλασσιών, τήν Κανάδαν.

Τό παράγι εκονομάζεται Σπανιότικον παράγι με ά θα μακούά τής

Κανάδαν πλησίον του χωριού Φάβρια.

Είς τήν Βουκολιές κ. Σειραδάκη έκολέμησαν έλεύθεροι τολε-

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΠΕΤΑΝΕΟΥΣ
ΤΗΣ ΚΑΝΔΑΝΟΥ

Είς τόν έορτασμόν τής μάχης τής Κρήτης είς τήν Κάνδανον έκλήθησαν έπίσημα πρόσωπα του Κράτους, έκλήθη καί ο άνεπιθύμη-
τός σας Χαράλαμπος Σειραδάκης, ο Λεωνίδας τών θερμοπυλών όπως
όνόμασε τόν έαυτόν του, διά νά υπερασπίση τήν Κάνδανον από τούς
Γερμανούς. Αυτό είπε είς τόν Λοχίαν του Έλληνικού Στρατού
Ίωάννην Λαζόπουλον ο κ.Σειραδάκης είς τάς 21 Μαΐου 1941 τό
βράδυ είς τήν Κάνδανον.

Τό 1953 ο Μιχαήλ Στυλ.Μπαλαντίνος άπήντησε είς τόν κ.Σειρα-
δάκη διά τάς φανταστικές καί μυθολογικές δῆθεν ^{μάχας} που έκαμε είς
Βουκολιές καί είς Κάνδανον μάχας, καί τάς έδημοσίευσε διά μέ-
σου του δημοσιογράφου Λουΐ Λουΐζου είς τήν Έφημερίδα τών Α-
θηνών Ακρόπολιν 25-26 Μαΐου 1950.

Πέντε Καπετανέοι τής Κανδάνου διά τών Έφημερίδων τών Χα-
νίων ήρχισαν νά υπεραμύνωνται μέ άλληλοσυγκρουόμενα δημοσιεύμα-
τα ότι έγινε μάχη είς Κάνδανον καί ούτε καθόλου άνέφερον τό
όνομα του άνεπιθύμητου σας Σειραδάκη είς τά δημοσιεύματά των
(τ'άλληλοσυγκρουόμενα).

Τώρα είς τόν Έορτασμόν είς Κάνδανον οί Καπετανέοι τής Καν-
δάνου είδον ότι ο άνεπιθύμητος Αρχηγός τής Κανδάνου κ.Σειρα-
δάκης ήτο ανάγκη νά κληθῆ από τάς Αθήνας νά παρεβρεθῆ είς τόν
έορτασμόν είς Κάνδανον.

Καί οί Καπετανέοι του έδωσαν προτεραιότητα νά έκφωνήση τόν
πανηγυρικόν λόγον τής ημέρας. Ο κ.Σειραδάκης ωμίλησε τόσο δυ-
νατά διά ν'άκούσουν οί προσκεκλημένοι καί είπε: Απ'έδῶ ώδήγησα
τίς ήρωϊκές λεγεῶνες του Σελίνου καί κατετρόπωσα τόν έχθρόν
είς Βουκολιές καί είς τάς μάχας τών Φαραγκιῶν, τήν Κάνδανον.
Τό φαράγκι ονομάζεται Σπηλιώτικο φαράγκι μιά ώρα μακρυά τής
Κανδάνου πλησίον του χωρίου Φλώρια.

Είς τίς Βουκολιές κ.Σειραδάκη έπολέμησαν έλεύθεροι πολε-

μιστές Κισαμίτες, Κυδωνιάτες, Σελινιώτες, 10 από τήν Σπίνα
2 από τήν Κάνδανον καί 7 ποῦ ἀκολούθησαν τόν Λαζόπουλον
εἰς τās 22 Μαΐου τό πρωῖ ὅπου ἔφυγε δι' αὐτοκινήτου εἰς Βου-
κολιές. Εἰς τās 23 Μαΐου ἐσκοτώθη ὁ ἀείμνηστος Λοχίας τοῦ
Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Ἰωάννης Λαζόπουλος ἀπό τά Τεμένια Σελί-
νου, καί 2 ἀδελφοί στρατιῶτες Καλογεράκη ἀπό τά Περιβόλια
Ρεθύμνης καί Γουλιέλμος Ἀνώσκελη Κισάμου, Μενεγάκης Γαβα-
λομοῦρι, Μαλανδράκης Μούλετε, Ζωγραφάκης Νιό Χωριό Κυδωνίας
τραυματίες Μαραγκάκης Ρούματα Κισάμου.

Ἐσεῖς κ. Λεωνίδα τῶν Θερμοπυλῶν!!! ἔγινες ἀφαντος τή νύκτα
τῆς 24 Μαΐου ἀπό τήν Κάνδανον καί πῆρες μαζί σου τίς μυθολο-
γικές ἠρωϊκές λεγεῶνες διότι σου εἶπε ὁ σωφέρ καί οἱ ἐπιβά-
τες ὅτι οἱ Γερμανοί ἐπεκράτησαν εἰς ὀλόκληρον τόν Ν. Χανίων.
Εἰς τās 25 Μαΐου ἐμπῆκαν οἱ Γερμανοί εἰς Κάνδανον ἀμαχητί.
Καί σεῖς κ.κ. Καπετανέοι ἐξηναγκάσατε τούς κατοίκους τῆς
Κανδάνου νά μή πολεμήσουν τούς Γερμανούς διά νά σωθῆ ἡ Κάν-
δανος ἀπό τίς Καταστροφές. Εἰς τās 2 Ἰουνίου ἦλθαν πίσω
οἱ Γερμανοί καί ἀποκατέστρεψαν τήν Κάνδανον καί ἔγραψαν τό
ἀγιο ταβλί ὅπως τό ὠνόμασε ὁ Λεωνίδας τῶν Θερμοπυλῶν!!! χω-
ρίς νά κοκκινήσῃ τό παρέβαλε μέ τόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ ὁ κ.
Λεωνίδας. Αὐτό τό ταβλί κ.κ. Καπετανέοι νά τό φωτοτυποποθή-
σεται ὅπου ἔγραφε "Ἐδῶ ὑπῆρχε ἡ Κάνδανος, κατεστράφη πρός
ἐξίλασμόν τῶν 25 δολοφονηθέντων Γερμανῶν στρατιωτῶν". Αὐτοί
κ.κ. Καπετανέοι οἱ 25 Γερμανοί ἐσκοτώθησαν ἀπό 45 Κισαμίτες
Ἐννέα Χωριά, Σάσσαλο, Ρούματα, 11 Σελινιώτες Στροβλές, Σπίνα
καί ἐσκοτώθησαν 4 Κισαμίτες καί 2 τραυματίες καί ἐσκοτώθησαν
καί 2 Σελινιώτες.

Ἐγώισμός κ.κ. Καπετανέοι εἶναι καλός εἰς τόν ἄνθρωπον
ἀλλά πρέπει νά συνοδεύεται καί μέ κάτι ἄλλο διά νά εἶναι
κανεῖς ἐν τάξει μέ τόν ἑαυτόν του καί μέ τούς ἄλλους ἀνθρώ-
πους. Ἀλλά ἐσεῖς βρήκατε τόν κ. Καθηγητή τῆς Κανδάνου μέ τό

ΜΜΜ

45
μεγάλο πνεῦμα καί ἐξεσήκωσε δασκάλους καί δασκάλες μέ ώραῖα
καλαμπούρια εἰς τοὺς Ραδιοσταθμούς. Ἐπρεπε νά εἶναι ἐν τῇ ζωῇ
κανεῖς ἀπό τοὺς ἐντίμους πολιτικούς καί ἀρχηγούς τοῦ Σελίνου
Κριάρης, Κορκίδης, Γεώργιακας, Κων/νος Παπαδογιάννης τοῦ Πελεκά-
νου, Σοφοκλῆς Φιώτης Ἀγίας Εἰρήνης, ὁ σοφός καί ἀνδρεῖος Μᾶρκος
Κονταδᾶς Ροδοβανίου, Ἰωάννης Κριάρης υἱός τοῦ ἀρχηγοῦ ἀπό Ἀ-
ζωγυρέ, Ἐμμανουήλ Σειραδάκης δικηγόρος καί ὁ τελευταῖος ἀείμνη-
στος Κων/νος Φούμης καί τότε θά σας ἔλεγα: Δέν ἔχει ἀνάγκη ἡ
Ἱστορία τοῦ Σελίνου νά τῆς προσθέσετε τάς φανταστικές καί μυ-
θολογικές μάχας τοῦ κ. Σειραδάκη καί τὰ ώραῖα χρονογραφήματα
τοῦ κ. Καθηγητοῦ τῆς Κανδάνου.

Κύριοι Καπετανέοι σᾶς βαρύνουν πολλά. Εἰς τὰς 25 Μαΐου ἐξη-
ναγκάσατε τοὺς κατοίκους τῆς Κανδάνου νά φύγουν νά μὴν πολε-
μήσουν. Ἐκάματε Ἐπιτροπὴ τὴν ἐστείλατε εἰς τοὺς Γερμανοὺς νά
ποῦν ἐμεῖς δέν σᾶς πειράξαμε γιατί μᾶς χαλᾶτε τὰ σπίτια μας.
Τοὺς πῆραν ὀμήρους εἰς τὸ Κακοδίκι ἐπυροβόλησαν οἱ Γερμανοὶ
καί ἐσκοτώθη ἕνας ὀμηρος τῆς Ἐπιτροπῆς. ^{αποτίση ἐπιμερίδα} (Τὸ 1948 ἐσυνθηκολογή-
σατε μέ τοὺς Κομμουνιστάς τοῦ Σελίνου εἰς βάρος τῆς Ἐπαρχίας
Κισάμου, ἐσκοτώθη ὁ δάσκαλος Κομμουνιστής εἰς τὰ Πλεμενιανά.
Οἱ Κομμουνισταί ἠπείλουν τὴν Κανδανὸν μαζεύεται 100 ὑπογραφές
τίς δημοσιεύεται εἰς τὸν Παρατηρητὴ (τζάμπα) καί λέγατε ἐκεῖ-
νοι ποῦ θά πειράξουν τὴν Κανδανὸν θ' ἀντιμετωπίσουν 100 δπλα.
Ἦλθαν 30 Κομμουνιστές ἐσκότωσαν, ἐλεηλάτησαν καί ἐφυγαν. Τά
βάλατε μέ τοὺς Κισαμίτες καί ἀπειλούσατε. Σκοτώνεται ὁ Ἀρχη-
γός τῶν Κομμουνιστῶν Λιτσάρδος καί εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του εὐρέ-
θησαν γραμμένα τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποῦ ἐσκότωσαν καί ἐλεηλάτησαν
τὴν Κανδανὸν. Ἦσαν ὅλοι Σελινιώτες καί 2 ἐξ αὐτῶν Κανδανιώτες.
Γνωρίζεται τ' ἀποτελέσματα τῶν 2 αὐτῶν ἀνθρώπων.

Τὸ 1950 μαζεύεται 200 ὑπογραφές καί τίς δημοσιεύεται εἰς
τὸν Παρατηρητὴν καί ἐκαλοῦσατε τὸν Καπετάν Μπαντουβᾶ μέ τὸ
ἀσκέρι του ἀπό τὸ Ἡράκλειον νά ἔλθῃ νά ὑποτάξῃ τοὺς Κομμουνι-
στάς τοῦ Ν. Χανίων καί Γενικός Διοικητής τότε τῆς Κρήτης ἦτο

MSB

ὁ Ἐμμανουὴλ Μπακλατζῆς ἰδιοκτῆτης τῆς Ἐφημερίδος Παρατη-
ρητικῆς. ἐν εἰρήνῃ.

Δύο σχετικὰς ἐπιστολάς μου πρὸς τοὺς Ι.Π. καὶ Ε.Κ. καὶ
τά δημοσιεύματά σας 1953 ἔχω δακτυλογραφήσει διὰ τὸ Ἱστο-
ρικὸν Ἀρχεῖόν. -

Μιχαὴλ Σ. Μπαλαντῖνος

ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΓΑΠΗΤΟΝ ΦΙΛΟΝ κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΑΒΟΥΛΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Εἰς τὴν Γεωγραφία σου τὸ 1948 ἔγραψες ὅτι ἐγίνε μάχη εἰς
Κάνδανον. Δέν ἔλαβες κ. Βαβουλέ θετικὰς πληροφορίας. Ἐγὼ δὲ
ἔχω θετικὰς ἀπὸ τοῦ κ. κ. Θ.Κ., Λ.Π. Ἀζωγυρέ, Α.Θ. Βληθά,
Ν.Γ., Γ.Κ. ἀπὸ Κάνδανον, Σ.Μ., Α.Μ. Σελινιῶτες κάτοικοι Χα-
νίων, Γ.Κ. Συμβραγοῦ Κισάμου, Ε.Κ. Καρανοῦ Κυδωνίας. Αὐτά
τά πρόσωπα ἦσαν εἰς τὴν Κάνδανον εἰς τὰς 24-25 Μαΐου καὶ
ἀπ' αὐτοῦς ἔλαβα τὰς πληροφορίας ὅτι μάχη εἰς Κάνδανον δέν
ἔγινε. Εἰς τὴν Ἱστορία ποῦ ἐξέδωσες τὸ 1955 καὶ διδάσκεται
εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα γράφεις ὅτι οἱ Γερμανοὶ Ἀλεξιπτω-
τιστὲς ἔφυγαν ἀπὸ τὸ Ἀεροδρόμιον τοῦ Μάλεμε καὶ εἰς τὰ πρό-
θυρα τῆς Κανδάνου τοὺς ἀντιμετώπισαν οἱ Σελινιῶτες καὶ ἄλ-
λοι. Οἱ Γερμανοὶ κ. Βαβουλέ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Βουκολιές ἀφοῦ ἐ-
τελείωσαν οἱ μάχες Βουκολιῶν, Νέμπρου, Μούλετε διὰ Κάνδανον
καὶ 2 ὥρες μακρὰ τῆς Κανδάνου τοὺς ἀντιμετώπισαν οἱ Κισαμίτες
'Εννέα Χωριά, Σάσσαλο, Ρούματα καὶ οἱ Σελινιῶτες Στροβλές,
Σπίνα. Ἐσκοτώθησαν 4 Κισαμίτες καὶ ἐτραυματίσθησαν 2. Ἐσκο-
τώθησαν καὶ 2 Σελινιῶτες. -

Αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια κ. Βαβουλέ τὰ γραφόμενα μένου. -

Μεθ' ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης

Μιχαὴλ Στυλ. Μπαλαντῖνος

... με μιά μ...
... άπαλλο...
... χωρίς κάποιες...
... πού να έξασφα...
... νθείσιν των. Τα...
... ά όποια ό Δήμος...
... χωρήσει διά την...
... γον, της ΔΕΗΧ...
... γνώμην μας, άέον...
... λθουν εις την κα...
... άληθούς κυρί...
... Καί τόσα και...
... τά όποια σχε...
... με τό θέμα αυτό...
... μεν έπομένως ό...
... Αρχή μας πρό...
... ετάση εν τόσον...
... ήτημα αυτό με...
... ρον, πού τό έξε...
... τό αντιμετωπί...
... ό άλλοι Δήμοι...
... κονται εις την...
... , πού είναι και...
... ας. Δέν πρόκει...
... ποδείξωμεν εις...
... μαρχόν, τόν κ...
... τού Δημ. Συμ...
... αι τόυς Δημ...
... ρς ποία μέτρα...
... ά ληφθούν εν...
... φ. Έπεινό μό...
... τιμένομεν είναι...
... έπεινά αναμεί...
... προσιτάσιν των...
... ων των δημο...
... πό τας ενεργεί...

4.000.000 δρ. Καί ή κα...
... τάστασις συνεχίσθη χωρίς...
... να βελτιωθούν ούδόλωσ τά...
... οίκονομικά τού Δήμου και...
... χωρίς να γίνη κάτι τό σο...
... φάσις.
... βαρόν. Αί ανάγκαι, ώς λέγει

... τοσέβαστοϋ και γνωστό...
... των πραγμάτων Προέδρου...
... των και κατόπιν άς προσέλ...
... θουν εις τας σχετικάς άπο...
... φάσις.
... Βρίμα Γαί Λαού 16/7/1956

ΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ Κ. ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΠΕΤΑΝΑΙΟΥΣ ΤΗΣ ΚΑΝΔΑΝΟΥ

Εις τόν έορτασμόν της Μά...
... χης της Κρήτης εις την Κάν...
... δανον έκλήθησαν έπίσημα...
... πρόσωπα τοϋ Κράτους, έκλή...
... θη και ό άνειπιθύμητός σας...
... κ. Χαράλαμπος Σειραδάκης...
... ό Λεωνίδας των Θερμοπουλών...
... όπως όνόμασε τόν έαυτόν...
... του, διά να υπερασπίση την...
... Κάνδανον από τοϋς Γερμα...
... νούς. Αυτό είπε εις τόν Λο...
... χιαν τοϋ Έλληνικοϋ Στρα...
... τοϋ Ίωάννην Λαζόπουλον ό...
... κ. Σειραδάκης εις τας 21 Μα...
... του 1941 τό βράδυ εις την...
... Κάνδανον.

Τό 1953 ό Μιχαήλ Στυλ...
... Μπαλαντίνος άπήντησε εις...
... τόν κ. Σειραδάκη διά τας...
... φανταστικάς και μυθολογι...
... κάς δηθεν πού έκαμε εις...
... Βουκολιές και εις τήν Κάν...
... δανον μάχας, και τας έδημο...
... σφευσα διά μέσου τοϋ δημο...
...σιογράφου Λουΐ Λουΐζου εις...
... την Έφη...
... ρίδα των Αθηνών «Ακρόπο...
... λιν» 25 26 Μαΐου 1950.

Πέντε Καπετανέοι της Καν...
... δανού διά των Έφημεριδων...
... των Χανίων ήρχισον να υπε...
... ραμύωνται με άλληλοσυγ...
... κρουόμενα δημοσιεύματα δι...
... έγινε μάχη εις Κάνδανον και...
... οϋτε καθόλου άνέφερον τό...
... τό θνομα τοϋ άνειπιθύμητου...
... σας κ. Σειραδάκη εις τας δη...
... μοσιεύματά των (τ' άλληλο...
... συγκρουόμενα).

Τώρα εις τόν Έορτασμόν...
... εις Κάνδανον οι Καπετανέοι...
... της Κανδάνου ειδον διτι ό ά...
... νεπιθύμητος Αρχηγός της...
... Κανδάνου κ. Σειραδάκης ήτο...
... άναγκη να κληθί από τας...
... Αθήνας να παραβρεθί εις...
... τόν έορτισμόν της Κανδά...
... νου.

Κοί οι Καπετανέοι τοϋ έ...
... δωσαν προτεραιότητα να έκ...
... φωνήση τόν πανηγυρικόν της...
... ήμέρας. Ό κ. Σειραδάκης...
... ώμίλησε τόσο δυνατά διά ν...
... άκούσουν τί προσκεκλημένο...
... και είπε: «Απ' έδώ ώδήγησα...
... τίς ήρωϊκές λεγεώνες τοϋ Σε...
... λίνου και κατετρόπωσα τόν...
... έχθρόν εις Βουκολιές και εις...
... τας μάχας των Φαραγγίων...
... την Κάνδανον». Τό φασάνκι

ονομάζεται Σπηλιώτικο φα...
... ράγγι μιά ώρα μακρυνά της...
... Κανδάνου πλησίον τοϋ χω...
... ρίου Φλώρια.

Εις τίς Βουκολιές κ. Σειρα...
... δάκη έπολέμησαν έλεύθεροι...
... πολεμιστές Κισσαμίτες, Κυδω...
... νιάτες, Σελινιώτες, 10 από...
... την Σπίνα, 2 από την Κάν...
... δανον και 7 πού άκολούθησαν...
... τόν Λαζόπουλον εις τας 22...
... Μαΐου τό πρωϊ όπου έφυγε...
... δι' αυτόκινήτου εις Βουκολιές...
... Εις τας 23 Μαΐου έσκοτώθη...
... ό άείμνηστος Λοχιος τοϋ Έλ...
... ληνικοϋ Στρατοϋ Ίωάννης...
... Λαζόπουλος από τας Τερένια...
... Σελίνου, και 2 άδελφοί στρα...
... τιάτες Καλογεράκη από τας...
... Περιβόλια Ρεθύμνης και Γου...
... λιέλμος Άνώσκελη Κισάμου...
... Μενεγάκης Γαβαλομοϋρι Κισ...
... σάμου, Μαλανδράκης Μού...
... λετε Κισσάμου, Ζωγραφάκης...
... Νιό Χωριό Κυδωνίας, τραυ...
... ματίες Μαραγκάκης Ρούματα...
... Κισσάμου.

Έσεϊς κ. Λεωνίδα των Θερ...
... μοπουλών!!! έγινετε άφαντος...
... τη νύκτι της 24 Μαΐου από...
... την Κανδανον και πήρες μαζί...
... σου τίς μυθολογικές ήρωϊκές...
... λεγεώνες διότι σοϋ είπε ό...
... σωφέρ και οι έπιβάτες ότι οι...
... Γερμανοί έπεκράτησαν εις...
... όλόκληρον τόν Ν. Χανίων...
... Εις τας 25 Μαΐου έμψηκαν οι...
... Γερμανοί εις Κάνδανον άμα...
... χητί. Κοί σεϊς κ.κ. Καπετα...
... νέοι έξηναγκάσετε τοϋς κα...
... τοίκους της Κανδάνου να μη...
... πολεμήσουν τοϋς Γερμανούς...
... διά να σωθη ή Κανδανος ά...
... πό τίς καταστροφές. Εις τας...
... 2 Ίουνιου ήλθαν πίσω οι Γερ...
... μανοί και άποκατέστρεψαν...
... την Κανδανον και έγραψαν...
... τό άγιο ταβλί όπως τό ώνό...
... μασε ό Λεωνίδας των Θερ...
... μοπουλών!!! χωρίς να κοκκι...
... νήση, τό παρέβαλε με τόν...
... σταυρό τοϋ Χριστοϋ ό κ. Λε...
... ωνίδας. Αυτό τό ταβλί κ.κ...
... Καπετανέοι να τό φωτοτυπο...
... ποιήσετε όπου έγραφε «Έ...
... δώ υπήρχε ή Κανδανος, κα...
... τεστράφη πρός έξιλοισμόν...
... των 25 δολοφονηθέντων Γερ...
... μανών στρατιωτών». Αυτό

στοιχης Πιερ Ροουαίν έπέσ...
... τρεφε πάντοτε με άδεια χέ...
... ρια. Οι γείτονες και πρό παν...
... τός ή γυναίκα του δέν πα...
... ρέλειπαν να τόν ειρωνεύου...
... ται τόσο πάλιστα πίο πολύ...
... όσο ό Γκουραίν έπαιρνε τό...
... όλο ζήτημα κατάκαρδα. Μία...
... ήμέρα ό Γκουραίν είχε φύγει...
... ξημερώματα και έπέστρεψε...
... άργά τό μεσημέρι με άδιανά...
... χέρια. Έγυναίκα του άρχισε...
... να τόν ειρωνεύεται για την ά...
... ποτυχία τοϋ με τέτοιο καυστι...
... κό τρόπο, πού και ό ήρωώ...
... τερος άνθρωπος θα έχανε...
... την ύπεμονή του. Ό Γκουραίν...
... έξω φρενών της έδωσε μιά...
... γερή γροθιά στο πρόσωπο...
... Με την σειρά της ή γυναίκα...
... του άρπαξε ένα μαχαίρι και...
... τοϋ κατέφερε μιά δυνατή...
... χαιριά εις τόν μηρόν, αλλά...
... σε τέτοιο κακότυχο μέρος...
... ώστε τοϋ απέκοψε μονομιάς...
... την μηρικην άρτηριαν και τον...
... άπέστειλεν έντός όλίγων λε...
... πτών εις τόν άλλον κόσμο...
... Πράγματι, προτοϋ προλάβουν...
... να καταφθάσουν οι πρώτες...
... βοήθειες, ό Γκουραίν είχεν...
... ύποκύψει εις την άκατάσχε...
... τον αιμορραγίαν.

κ. κ. Καπετανέοι οι 25 Γερμα...
... νοί έσκοτώθησαν από 45 Κισ...
... σαμίτες, Έννεά Χωριό, Σάσ...
... σαλο, Ρούματα, 11 Σελινιώ...
... τες, Στροβλές, Σπίνα και έ...
... σκοτώθησαν 4 Κισσαμίτες...
... και 2 τραυματίες και έσκοτώ...
... θηκαν 2 Σελινιώτες.

Ό έγωϊσμός κ.κ. Καπετα...
... νέοι είναι καλός εις τόν έν...
... θρωπον αλλά πρέπει να συ...
... νοδεύεται κ ι με κάτι άλλο...
... διά να είναι κανείς έντάξει...
... με τόν έαυτόν του και με...
... τοϋς άλλους ανθρώπους. Άλ...
... λά έσεϊς βρήκατε τόν κ. Κα...
... θηγητή της Κανδάνου με τό...
... μεγάλο πνεϋμα και έξεση...
... κωσε δασκάλους και δασκά...
... λες με ώραία καλαμπούρια...
... εις τοϋς Ραδιοσταθμούς. Έ...
... πρεπε να είναι έν τη ζωή κα...
... νείς από τοϋς έντιμους πολι...
... τικούς και άρχηγούς τοϋ Σε...
... λίνου Κριάρης, Κορκίδης, Γε...
... ώργιακας, Κων)νος Παπαδο...
... γιάννης τοϋ Πελεκάνου, Σο...
... φοκλής Φιώτης Άγίας Ειρή...
... νης, ό σοφός και άνδρείος...
... Μάρκος Κονταδάς Ροδοβα...
... νίου, Ίωάννης Κριάρης υιός...
... τοϋ άρχηγου από Αζωγυρέ...
... Έμμανουήλ Σειραδάκης δικη...
... γόρος και ό τελευταίος άείμ...
... νηστος Κων)νος Φούμης και...
... τότε θα σας έλεγα: Δέν έχει...
... άναγκη ή Ίστορία τοϋ Σε...
... λίνου να τίς προσθέσετε τας...
... φανταστικάς και μυθολογι...
... κάς μάχας τοϋ κ. Σειραδάκη...
... και τά ώραία χρονογραφήμα...
... (Συνέχεια από 2α σελ.)

ΡΟΒΑΤΙΝΑ ΤΟΠΟΥΛΟ ΜΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

... να σκαρφαλώση...
... έκδικηθη παίρνων...
... ά του. Πράγματι...
... φθασε εις τήν φω...
... οϋ όπου εύρίσκε...
... τον άείτιπουλον...
... αι παρέλαβεν μα...
... ελθόν εις τό κο...
... εν τφ μεταξύ ό...
... αντιληφθείς την...
... τοϋ μικροϋ του...
... εν εις την πεδιά...
... έπιτεθί έναντίον...
... Κατά τήν διάρ...
... μαχίας ό βοσκός...
... με τό μπαστούνι...
... εν άλλεπάλληλα...
... εναντίον τοϋ ά...
... νε διάφορες άκρο...
... σεις γύρω από...
... ου. Τελικά ό ά...
... μβανόμενος δι...
... με ένα έξ ίσου...
... εν αυτός αντίπα...
... τόν άγώνα...
... φωλητόν.

(Συνέχεια από τη 1η σελίδα)
τα του κ. Καθηγητού της Κανδάνου.

Κύριοι Καπετανέοι σας βαρύνουν πολλά. Είς 25 Μαΐου έξηναγάζετε τους κατοίκους της Κανδάνου να φύγουν να μην πολεμήσουν. Έκάματε επιτροπή την έστείλατε εις τους Γερμανούς να ποινε: «Έμεις δέν σας πειράξαμε γιατί μάς χαλάτε να σπίτια μας;» Τους πήραν όμήρους. Στο Κακοδίκι έπυροβόλησαν οι Γερμανοί και έσκοτώθη ένας όμηρος της Έπιτροπής κλπ.

Δύο σχετικώς έπιστολάς μου προς τους Η.Π και Ε.Κ. και τά (άλληλοσυγκρούμενα) δημοσιεύματά σας 1953 έχω δακτυλογραφήσει διά τó 'Ιστορικόν 'Αρχείον.

ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΓΑΠΗΤΟΝ ΦΙΛΟΝ κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΑΒΟΥΛΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Είς την Γεωγραφία σου τό 1948 έγραψες ότι έγινε μάχη εις Κάνδανον. Δέν έλαβες κ. Βαβουλέ θετικώς πληροφορίας. Έγώ όμως έχω θετικώς από τους κ.κ. Θ.Κ., Λ.Π., Α.Ζωγυρέ, Α.Θ. Βληθά, Ν.Γ., Γ.Κ. από Κάνδανον, Σ.Μ., Α.Μ. Σελινιώτες κάτοικοι Χανίων, Γ.Κ. Ζυμβραγοθ Κισσάμου, Ε.Κ. Καράνου Κυθωνίας Αύτά τά πρόσωπα ήσαν εις την Κάνδανον εις τας 24—25 Μαΐου και άπ' αυτούς έλαβα τας πληροφορίας ότι μάχη εις Κάνδανον δέν έγινε. Είς την 'Ιστορία που εξέδωσες τό 1955 και διδάσκειται εις τά Δημοτικά Σχολεία γράφεις ότι οι Γερμανοί 'Αλεξίπτωτιστές έφυγαν από τó 'Αεροδρόμιο του Μάλεμα και εις τους πρόθυρα της Κανδάνου τούς αντιμετώπισαν οι Σελινιώτες και άλλοι. Οι Γερμανοί κ. Βαβουλέ έφυγαν από τις Βουκολιές άφου έτελείωσαν οι μάχες Βουκολιών, Νέμπρου, Μούλετε διά Κάνδανον και 2 ώρες μακρά της Κανδάνου, τούς αντιμετώπισαν πολλοί Κισσαμίτες 'Εννέα Χωριά, Σάσπαλο, Ρούματα και όλγοι Σελινιώτες Στροβλές, Σπίνα. Έσκοτώθησαν 4 Κισ. και έτραυματίσθησαν 2. Έσκοτώθησαν 2 Σελινιώτες.

Αύτη είναι ή αλήθεια κ. Βαβουλέ, τά γραφόμενα μένουν.

Μεθ' όπολήψεως και αγάπης
Μιχαήλ Στυλ. Μπαλαντίνος

ένδοσφερόμεν διά την εύπρεπή εμφάνισιν της, άποφεύγοντες να δημιουργομεν άσχημίας και άκαθαρσίας έπί των έδων και ίβια έκαστος πρό των οικίων ή καταστημάτων του.

Ο Δήμος θέλει να έλπιζη ότι οι δημόται, ύποχρεούμενοι άλλωστε από τας διατάξεις του γενικού κανονισμού του Κράτους και τας σχετικώς άστυνομικάς διατάξεις εις την τήρησιν καθαριότητος θα βοηθήσουν τον Δήμον εις τας προσπάθειάς του διά την εύπρεπή εμφάνισιν της πόλεως.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Δημοσιεύομεν καιώτερω άπάντησιν του κ. Βαβουλέ προς τον κ. Μιχ. Μπαλαντίνον εις όσα όστος έγραψεν σχετικó με τά βιβλία του κ. Βαβουλέ εις τό φύλλον μας της 16/7/56.

Φίλε κ. Μπαλαντίνε
Όταν έγραφα τά βιβλία μου: Γεωγραφία της Κρήτης (1952) και 'Ιστορία της Κρήτης (1953) για τά δημοτικά σχολεία, δέν ειχε δημοσιευθή τό 'Ημερολόγιό Σας και έλαβα ύπ' όψη μου τά όσα ειχαν γραφή σχετικá στην 'Ιστορία της Μάχης της Κρήτης του κ. 'Ι. Μουρέλλου. Δέν είναι όμως άνάγκη να άνησυχίτε, γιατί ό 'Ιστορικός του μέλλοντος θα άσχοληθη και με τό δικό Σας ήμερολόγιο και θα άποκατασταθή ή 'Ιστορική αλήθεια. Έξ άλλου δέν έχουν να ζημιωθοϋν τά παιδιά, άν μάθουν πώς και οι Σελινιώτες έπολέμησαν τους Γερμανούς.

Με φίλια και εκτίμηση
ΠΑΝΤ. ΒΑΒΟΥΛΕΣ

ΓΕΩΡΙΟΣ ΚΟΤΣΟΛΑΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλέφ. 3—28

ΚΟΥΦΑΚΗΣ
ΣΥΛΟΓΛΥΠΤΗΣ
ΚΥΔΩΝΙΑΣ 27

Βήμιο του Λαου 23
Ιουλιου 1956

παρρηθία στου
Κ. ΔΡΟΥΔΑΚΗ
(ΕΝΑΝΤΙ ΔΗΜΑΡΧΙΑΣ)

Ειρήνη 'Αλυγιάκη, Γεώργ. Χαλκισδάκης.

'Αντιπρόεδροι
Γεώργ. Κοτσολάκης
Γεν. Γραμματεϋς
Στυλ. Καρακατσάνης
Ταμίας
Γεώργ. Πλυμάκης
Γεν. 'Εφορος
Μαρίκα Ν. Χατζηδάκη
Ειβ. Γραμματεϋς

Μέλη Διοικ. Συμβουλίου
Μαρίκα Γεωργιλαδάκη, 'Ασπασία Γκαζή, Εύτόχ. Νικολιουδάκης, Στυλ. Μοτάκης.

**ΔΗΜΑΡΤΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ
Ι.Κ.Α. ΧΑΝΙΩΝ**

Η Ένωσις Συνταξιούχων άπήρθε διαμαρτυριαν τς τον Πρόεδρον της Κυνήσεως, ύπουργοϋς Οικονομικων και Έργασιας ώς τών Διοικητήν του ΙΚΑ την άστοργον έγκατάλειπτων ύπό των άρμοδίων τπαντελη ένδειαν και άτάστους στερήσεις παρά παρατηρουμένη καθ' έκά ν άνοδον του τιμαριθμου ζητεί: 1) Τήν αύξησιν συντάξεων των κατά 30%. 2) Τήν χορήγησιν μικράς συντάξεως ώς οικιακήν ένίσχυσιν προς άναφισιν και 3) Τήν άποδοτ των άποφάσεων του Γ' ένελλαδικου συνεδριου.

ΤΟ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Ανακοινοϋται ότι τό γραφον του Α' Γυμνασίου 'Αρτων θα είναι άνοικτόν ως έξυπνρήτησιν του κοιη έκάστην Δευτέραν, Πέμπην και Σάββατον από ώτ 8.30' έως 12 π.μ.

(Έκ του Γραφείου του Γυμνασίου).

καμμένο
ΑΜΙΣΟ
τε επί
Κ. ΔΡΟΥΔΑΚΗ
(ΕΝΑΝΤΙ ΔΗΜΑΡΧΙΑΣ)

τα όρια»
Τά άγρονται εις ύπερμέτρο

ΘΑ ΠΡΟΣ

ΑΘΗΝ
γιστήριον
πρός του Ταμείων
λεται όποτασιν του μέχρι της έ. έ. εκδάλουν πρός μένους άτιπερι των ύποχρεώσ

ΑΙ ΣΥ

ΛΟΝΔ
δεται έκ
Πρόεδρο
συνταγμα
τέβη σήμε
δπου έτυ
ύποδοχής
Νάσερ
άλλας πό
τάρτης

Χ ΣΗΜ

ΝΕ

'Εξεδό
ΝΙΑ
Ζ

ΓΑΛ

Έν Χανίοις τῆ 25/7/1956

Κύριε Βαβουλέ,

Τά Πολεμικά γεγονότα τῶν Χανίων τοῦ 1941 ἔγιναν ἐνώ-
πιόν μας ἔλαβον μέρος ἐντιμα καί πατριωτικά πρόσωπα ἀπό τήν Ἑ-
παρχία σας ἀπό τό χωριό σου καί συγγενεῖς σου καί ἀπ'αυτούς θά
μάθαινες τήν ἀλήθεια νά γράψης τήν Γεωγραφία σου καί τήν Ἱστο-
ρία σου.

Ὁ κ. Μουρέλλος ἔγραφε νεῖς τήν ἱστορίαν του διά τόν Νομόν Χα-
νίων σύμφωνα μέ τίς ἐπιστολές ποῦ ἐλάμβανε ἀπό τοῦς ἐπιτηδεῖους.

Ἐγώ τότε τοῦ ἔγραφα νά κἀνη ἕνα ταξείδι μέ ἔξοδα 100 δραχμές
Χανιά-Γαλατᾶ-Καστέλλι-Βουκολιές-Κάνδανον-Παλαιόχωραν θά μάθαινε
80% ἀλήθεια.--

Μέ σεβασμό καί ἀγάπη

Μιχαήλ Στυλ. Μπαλαντιῖνος

Μισαήλ Στυλ. Μπαλαντιῖνος

2413

ΚΑΡΟΥΔΑΚΗ

ΓΑΛ

Προς
Τόν κ. Πρόεδρον και τό Κοινοτικόν Συμβούλιον τῆς Κοινότητος Καντά-
νου

Εἰς Κάντανον

Ἀγαπητοί Συγχωριανοί

Σέ ὄλους μας εἶναι γνωστές οἱ καιόβουλες και γεμάτες ἐμπάθεια και ἀντικαντανιώτικο δηλητήριο ἀπόψεις τοῦ Μιχ. Μπαλαντι-
νου, σχετικῶς μέ τή Μάχη τῆς Καντάνου καθὼς εἶναι ἐπίσης γνωστόν ὅτι
τίς ἀπόψεις του αὐτές κατὰ κάποιον τρόπο υἱοθετοῦν μιᾶ σειρά συνεπερ-
χωίτες του και πολλοί ἄλλοι.

Σέ ὄλους μας ὅμως ἔμενε ἡ ἀντύπωση ὅτι ὕστερα ἀπό τὰ
σχετικῶς δημοσιεύματα κυρίως τοῦ 1953 τῆ ζήτημα εἶχε λήξει και κάθε
καλῆς πίστεως ἄνθρωπος θά εἶχε πεισθῆ ὅτι οἱ ἀπόψεις του αὐτές δέν
ἔχουν καμμιά σχέση μέ τή πραγματικότητα.

Δυστυχῶς ὅμως τὰ πράγματα δέν εἶναι ἔτσι ὅπως τὰ νομί-
ζουμε.

Ἐπιτό τοῦ ὅτι ὑπάρχουν πολλοί ἀνδρα και σήμερα πιστεύ-
ουν τίς ἀηδίες τοῦ Μπαλαντινοῦ και μάλιστα διανοοῦμενοι, ὁ ^{πν}μανιακός
αὐτός ἔχει προβῆ σέ ἐνέργειες τέτοιες γιά νά ἐπιβάλῃ τίς ἀπόψεις του
οἱ ὅποιες ὄχι μόνο γιά τή Κάντανο εἶναι ἐπιβλινδυνες ἀλλά γενικώτε-
ρά Ἐθνικῶς και οἱ ὅποιες ἀπ' αὐτό ἀκριβῶς τό λόγο πρέπει κατὰ κάποι-
ον τρόπο νά ἀντιμετωπιστοῦν.

Πρὶν ἀπό λίγες μέρες ἔφαχνα εἰς τή Βιβλιοθήκη τοῦ Μάλμο
και τυχαίως βρήκα 2 φυλλάδια τὰ ὁποῖα ἔχει καταθέσει ὁ Μπαλαντινός
ἀπό 40 περίπου δαιτυλογραφημένες σελίδες τό καθένα. Τά ζήτησα ἀπό
τό Μάλμο και μοῦ τὰ ἔδωσε. Τά διάβασα μέ μεγάλη προσοχή. Ὁλόκληρο
τό ἕνα και τό ἄλλο κατὰ τό μεγαλύτερο μέρος εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τή
Κάντανο. Μέ χίλιες δυό ἀηδίες προσπαθεῖ νά ἀποδείξῃ ὅτι στή Κάντανο
δέν ἔγινε Μάχη κ.λ. Τό πράγμα δέ θά εἶχε ἴσως και μεγάλη σημασία, ἂν
ἀπό τὰ φυλλάδια αὐτά δέν ἀποδειχνότανε ὅτι τίς ἴσαν ἐπιβλινδυνες ἀπό-
ψεις του αὐτές, τίς ἔχει στείλει σέ διάφορες πηγές οἱ ὁποῖες ἀπό τίς
ἀπαντήσεις των βγαίνει ὅτι ἔδωσαν δυστυχῶς σοβαράν σημασίαν εἰς τὰ
γραφόμενά του. Καί συγνευρισμένως.

Τά ἴδια φυλλάδια φαίνεται νά ἔχη καταθέσει και εἰς τό
Ἱστορικόν Ἀρχεῖον.

ἔχει στείλει ἐπίσης τίς ἱστορικῆς του σημειώσεις αὐτές
εἰς τόν Στρατάρχη Ουΐλσον, εἰς τόν Ἱστοριογράφον Καλονάν και εἰς
τό Ἰπουργεῖον Στρατιωτικῶν τό ὁποῖον ἔχει διαβιβάσει τήν ἐκθεσί-
ν του εἰς τό ΓΕΣ Τμήμα Πολεμικῶν ἐκθέσεων, ὅπως τοῦ γνωρίζει εἰς τήν
ἀπάντησί του.

Γιά νά ἀντιληφθῆτε τήν σοβαρότητα τοῦ Πράγματος σᾶς
παραθέτω παρακάτω μερικῆς περιιοπές ἀπό τίς ἀπαντήσεις τῶν πηγῶν
αὐτῶν και κυρίως τοῦ Ουΐλσονος ἡ ὁποία και ἔχει τήν μεγαλυτέραν ση-
μασίαν.

Ἀγαπητέ Κύριε

Σᾶς εὐχαριστῶ διά τήν ἐπιστολήν σας τῆς 21ης Ἀπρι-
λίου μέ τήν περιγραφὴν σας τῆς Γερμανικῆς ἐπιθέσεως τῆς Κρήτης κατὰ
τόν Μαῖον 1941. Αὐτή μοῦ δίδει μιαν καλυτέραν εἰκόνα τοῦ τί συνέβη
ἀπό ὅλας τὰς ἄλλας τὰς ὁποῖας ἀνέγνωσα προηγουμένως. Εἶναι ἐνδιαφέρ-
όν ὅτι ἔμαθον ὅτι μάχη εἰς Κάντανον δέν ἔγινε ἀλλά εἰς πολλά ἄλλα χω-
ριά τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Ἐγώριζον τό γεγονός ὅτι οἱ Γερμανοί ἔκαυ-
σαν τό χωρίον αὐτό ἐξ ἀνδριήσεως διά τὰς ἀπωλείας των. Ἀλλαχοῦ ἔ-
γινε πιστευτόν ὅτι ἔλαβε χώραν μάχη ἐκεῖ.....

2/5/1950

Ἀληθῶς ὑμέτερος Ουΐλσον

Ἄσφορδη 20 Μαΐου 1953

Ἀγαπητέ κ. Μπαλαντινο

Σᾶς εὐχαριστῶ διά τήν ἐπιστολήν τῆς ἀναθεωρήσεως ἱστορίας τῆς
μάχης ποῦ ἔλαβον χώραν περίξ τῶν Καντῶν κατὰ τό 1941. Εἶναι πολὺ ἐν-
διαφέρουσα και θά χρησιμεύσῃ κατὰ τήν συγγραφὴν τῆς πολεμικῆς ἐξιστε-
ρήσεως ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀντίστασιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῶν εἰσβολῶν
.....

Διατελῶ ὅπως ὑμέτερος Στρατάρχης Ουΐλσον

.. / ..

Επίσης ο Ιστοριογράφος Καλονάς εις την από 26/5/55 επιστολήν του *γραμ. 34.*

Κύριε Μπαλαντίνε

Πήρα την επιστολήν σας και τα σχετικά στοιχεία δια την μάχην της Κρήτης περιούχης Χανίων, και σας ευχαριστώ με συγνώμην και χαρά. Η εργασία σας αυτή θα αποτελέση βοήθημα εις την ολοκλήρωσιν της εξέτασεως της μάχης της Κρήτης όταν εν καιρώ και σύν θεῷ μου δωθῇ πρὸς τοῦτο ευκαιρία.

Με ἐκτίμησιν και ἀγάπην
Στυλιανὸς Καλονάς
Ταξίαρχος.

Ἐλπίζω ὅτι εἶναι ἀντά ἀρνετά δια να σας δείξουν τὸ μέγεθος τοῦ καιοῦ ποῦ προκαλεῖται ἀπὸ τὶς ἐνέργειες τοῦ ἀντιστρατοῦ αὐτοῦ, ὄχι μόνον κατὰ τῆς Καντάνου τὴν ὁποῖαν σήμεραν ἐμπροσώπητε, ἀλλὰ και τοῦ ἔθνους γενικώτερον ἀλλὰ και να σας πείσουν δια τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης ὄλων μας εἴαν δέν ἀντιδράσωμεν ἀμέσως και ἀποφασιστικά δια να μποῦν τα πράγματα εις τὴν θέσιν των.

Ἡ ἀντίδρασίς μας δέν πρέπει να καθυστερήσῃ καθόλου διότι αὐτὸς βρῆσεται σε μιὰ ἡλικία τέτοια ποῦ μπορεῖ ἀπὸ μέρα σε μέρα να πεθάνῃ και ἀξία θά ἔχη να γίνῃ ὅτι γίνῃ ἐφ' ὅσον ἀκόμα ζεῖ ὁ μανιακὸς αὐτός.
Μου φαίνεται δέ ὅτι μπορούμε να κάνουμε τα παρακάτω.

1) Νέ ἐρευνήσουμε ἀν στένει να τοῦ γίνῃ μιὰ μῆνυσις ἢ ἀπὸ τὴν Κοινότητα ἢ ἀπὸ ἰδιώτην ἐπὶ σηνοφαντία ὥστε ἡ ἀλήθεια να ἀποδειχθῇ εις τὸ Δικαστήριον.

2) Να γίνῃ τὸ ταχύτερο μιὰ πλήρης και λεπτομερῆς ἐκθέσις τῶν γεγονότων ἢ ὁποῖα να ὑπογραφή ἀπὸ ὄσους τὸ δυνατόν περισσότερους τὴν ὁποῖαν θά και σωμεν να βεβαιώσουν μιὰ Ἐπιτροπή, *ἐπιτροπὴν* θά ζητήσωμεν να γίνῃ ἀπὸ φιάφορες προσωπικότητες και τὴν ὁποῖαν θά δημοσιεύσωμεν και συγχρόνως θά ἀποστείλωμε στὶς ἴδιες πηγές στὶς ὁποῖες ἔστειλε νι αὐτὸς τὶς ἐκθέσεις του.

Νομίζω ἀκόμα ὅτι για να ἔχει μεγαλύτερο κύρος ὅτι κάνουμε πρέπει να τὸ κάνουμε σάν σύνολο και ὄχι σάν άτομα ἀκριβῶς δέ για τὸ λόγο αὐτὸ σας τα να γνωστά ὄλα αὐτά και σας παρακαλῶ να με ἐνημερώσετε τὸ ταχύτερο με τὶς σχετικὰς ἀποφάσεις σας.

Θά περομένω σύντομη ἀπάντησή σας

Με ἐκτίμησιν

ΒΑΓΓΕΛΗΣ Ν. ΓΕΩΡΓΙΑΚΑΚΙΣ
Χανιά 15/1/ 1963

